

Ponovni poskus sprejema volilne zakonodaje

Odločanje julija ali septembra

Optimisti računajo, da bi slovenski parlament lahko sprejel osnovno volilno zakonodajo že na zadnjem predpočitniškem zasedanju 29. julija, realisti pa, računajoč na vedno mogoče zaplete, pa na september, kar bi še zagotavljalo izvedbo volitev v ustavnem roku do konca leta.

Ker so v slovenski politiki (in v politiki na sploh, ne samo pri nas) presenečenja vedno mogoča in je bil in bo še marsikater dogovor sklenjen s figo v žepu, nihče pa ne more zagotoviti, da se ne bi kdo od prizadetih zadnjih hip premisil in takstiral iz takšnega ali drugačnega razloga (tudi zaradi zbiranja volilnih točk), bi bil julijski sprejem temeljnih volilnih zakonov prava senzacija. Za velik uspeh zrestoti slovenske politike pa bi šeli tudi septembrsko parlamentarno soglasje o volilni zakonodaji.

Čeprav je bilo na torkovem zapreti sestanku predstavnikov strank in poslanskih klubov doseženo načelno soglasje, da je treba volilno zakonodajo sprejeti in s tem ublažiti neugoden odmev v javnosti zaradi nesprejetja zakonov pretekli teden ter pokazati, da je politična volja za ustavno predpisano volitve do konca leta iskrena (nekateri so torkovo sestankovanje imenovali popravni izpit, drugi pa posipanje s pepelom), ostaja kar nekaj pasti, kjer se lahko sedanja dobra volja za sodelovanje in sporazumevanje spremeni v hudo nasprotovanje. Predlog zakona o volitvah v državni zbor je padel na vseh treh zborih in tu je položaj še najbolj jasen. Dva zabora sta zavrnila predlog zakona o volitvah v državni svet, zakon o volitvah predsednika republike pa je bil v zborih sprejet v različnem besedilu, vendar bo tu očitno še najmanj problemov pri usklajevanju. Narodna demokratska stranka še naprej najbolj trdno vztraja pri razpisu referendumu o volilnem sistemu. Zbor občin je zahteval referendum sprejet, to pa pomeni, da se morata o njej odločati tudi druga dva zbora. Nekaj strank, pred-

vsem iz opozicije, in poslanski klub Demosa, pristajajo na kompromis, vendar z določenimi pogoji, od katerih utegne povzročiti največ razprave zahteve Demosa in Liberalne stranke, da morajo poslanski kandidati predložiti volilni komisiji izjavo o nesodelovanju z Udbjo do leta 1990, če pa bi se ugotovilo drugače, bi poslanec odvzel mandat. Drugi trije pogoji, da vsak kandidat lahko kandidira zase in za listo v dveh volilnih okrajih in ne samo v enem, da bi imeli volilno pravico tudi slovenski državljanji na tujem in bi volili po pošti ali na naših predstavništvih in da bi v drugem krogu volitev poslancev v državni zbor polovicu mandatov lahko razdelile stranke na osnovi nacionalnih list, pa so bili, kot so povedali po torkovem sestanku, načeloma sprejeti. Pamatna je tudi pobuda, da bi bilo treba sočasno sprejeti tudi zakon o vladil in določiti, ali bo združljivost funkcije poslancev in ministra veljala tudi še naprej ali ena funkcija izključuje drugo.

Osnutki novih volilnih zakonov se pripravljajo in prav bi bilo, če bi se v njihovo nastajanje vključila tudi vlada. Zanesljivost sprejema bo tudi večja, če bo dokaj trdna predhodna usklajenost, ki pa jo bo v piclem tednu težko dosegči, zato bi iz tega razloga kazalo preložiti sprejem zakonov na september. Tudi zaradi sklepnosti, ki zadnje tedne vedno bolj grozi parlamentu in njenim organom, septembra, po počutinah, pa jo bo lažje zagotoviti. Za parlament ne bi bilo posebej ugledno, če bi volilna zakonodaja padla zaradi nesklepnosti. ● J. Košnjek

DANES

SNOVANJA

Ljubljanska banka

Gorenjska banka Kranj

GORENJC BANKA
FORMULA PRIHRANKA

Križe, 23. julija - Polona Frelih, namiznoteniška igralka z izpolnjeno olimpijsko normo, je med športniki Slovenije, za katere si slovenski olimpijski komite prizadeva povečati zastopstvo naše države na 25. jubilejnih olimpijskih igrah, ki se jutri začnejo v Barceloni. Polono smo včeraj z objektivom ujeli na treningu v telovadnici osnovne šole v Križah - vse o letosnjih in prejšnjih udeležbah gorenjskega športa na letnih olimpijskih igrah si preberete na 20. strani! (foto: G. Šimik)

Gospodarska recesija se nadaljuje

Proračun je za naše možnosti prebogat

Vlada bo poskušala umiriti rast plač v državni upravi in v družbenih dejavnostih in se s sindikati sporazumi za kolektivne pogodbe, ki bodo realne in uresničljive.

Najnovejši statistični podatki ter aktualne informacije iz podjetij in iz gospodarske zbornice kažejo, da za boljšo konjunkturo gospodarstva tudi v naslednjih mesecih ni izgledov. Še več: velika je nevarnost, da se zaradi nakopičenih finančnih, tržnih in razvojnih težav začne proces, v katerem bi prihajalo do "sesutja podjetij".

Ko je o gospodarskih razmerah v torek razpravljal upravni odbor Gospodarske zbornice Slovenije, je največ pozornosti vzbudilo poročilo finančnega ministra Mitje Gasparija, ki je med drugim dejal, da država s proračunom, ki ga je sprejela aprila, ne bo mogla vzdržati do konca leta in da ga bo zato treba popraviti. Če bi vztrajala pri sedanjem, bi nastal proračunski primanjkljaj blizu milijarde nemških mark, ki pa ga ni mogoče pokriti ne z domaćimi viri in ne z zadolževanjem v tujini. Ker je proračun za naše materialne (gospodarske) možnosti prebogat, bo vlada poskušala nekoliko oklestiti družbeno nadgradnjo, umiriti nadaljnjo rast plač v državni upravi in v družbenih dejavnostih, se sporazumeti s sindikati za takšne kolektivne pogodbe, ki bodo tudi uresničljive, in zmanjšati naložbene programe, za katere se zbira denar v proračunu. Vlada, ki kljub tem ukrepom še vedno predvaja devet let od 13 do 19 milijard proračunskega primanjklja, ugo-

Odtujitve v drugih republikah

Gorenjsko premoženje kopni

Kranj, 22. julija - Gorenjskim podjetjem je bilo od 10. oktobra predlanjeno do 15. aprila letos pri 188 poslovnih enotah v drugih republikah nekdanje Jugoslavije odvzeto za 85 milijonov nemških mark materialnih naložb (obratov, trgovin, skladišč, predstavništva itd.) in zalog ter za 1,2 milijona mark stanovanj in počitniških objektov.

Štiri petine vsega premoženja gorenjskih podjetij (materialnih naložb in zalog) je bilo odvzeto poslovnim enotam v Srbiji, dobro desetino v Bosni in Hercegovini ter skoraj šest odstotkov v Črni gori. Od 188 poslovnih enot, ki so bile odvzete gorenjskim podjetjem, jih 169 sodi na področje trgovine, dve v industrijo, ostale pa v druge gospodarske panoge. Po občinah je bila gospodarska škoda različna: v kranjski ocenjujejo, da jim je bilo za sredine letosnjega aprila odvzeto za 41,5 milijona mark premoženja, v triški za 25 milijonov mark, v Škofjeloški za 13,5, v Radovljici za 5,2 milijona, v Jesenški pa samo za 45 tisoč mark.

Ceprav imajo gorenjska podjetja največ stanovanj in počitniških objektov na Hrvaškem, pa jim je bilo od skupne vrednosti 1,2 milijona mark tovrstnega premoženja, največ odvzetega v Srbiji (53 odstotkov) ter v Bosni in Hercegovini (38 odstotkov), najmanj pa na Hrvaškem in v Sloveniji (manj kot 9 odstotkov). ● C. Z.

Marka tik pod 57,00

Včerajšnji nakupni in prodajni tečaji za nemško marko po gorenjskih menjalnicah so se gibali od 52,60 tolarja v LB-Gorenjski banki do 55,20 tolarja v medvoški menjalnici pri avtobusni postaji. Obenem so prodajni tečaji ostali na ravni, ki so jo dosegli v začetku tedna: najugodnejše ste nemške marke (po 55,50 tolarja) včeraj lahko kupovali na poštabah v menjalnicah Pošte banke Slovenije, d.d. - druge menjalnice so prodajni tečaj marke oblikovali med 56,00 in 56,90 tolarja.

Danes Ljubljanska banka, d.d. za obračun deviznih prilivov in odlivov podjetij uporablja nakupni tečaj 55,00 ter prodajnega 55,40, ostale poslovne banke pa so oblikovali podoben tečaj kot LB. Banka Slovenije je razmerje med marko in tolarjem že predvčerajšnjim povzdrignila na dobrih 5.100,00 SIT za 100 DEM (srednji tečaj). Uradni danšnji srednji tečaj Banke Slovenije je 5.119,51 SIT za 100 DEM.

MERKUR KRAJN
1. nagrada CITROËN ZX avantage
MERKURJEVA POLETNA NAGRADNA IGRA IN ŠE 159 DRUGIH NAGRAD
Žrebanje 4. septembra 1992 v GLOBUSU.

Prijatelji iz Obervellacha v Škofji Loki

Škofja Loka - V nedeljo bodo predstavniki občine Škofja Loka sprejeli na prijateljski obisk desetčlansko delegacijo iz Obervellacha na avstrijskem Koroškem. Skupna zgodovinska preteklost povezuje Škofjo Loko z Zgornjo Belo, saj sta bila oba kraja pred davnimi stolletji v lasti freisinških gospodarjev. ● M. Tozon

Pod vodstvom tamkajšnjega župana g. Josefa Moeschla prihajajo gostje zdaj prvič med Ločane, predvsem z željo, da bi pobliže spoznali kraje, ljudi, našo kulturo, znamenitosti in preteklost. Gostitelji so za srečanje pripravili privlačen program. Tako si bodo avstrijski gostje v Škofji Loki ogledali staro mestno jedro, zbirke muzeja na Loškem gradu ter kapu-

Viktorija

Skalica 1, Kranj
Tel./fax 324-734

VOZILA OPEL IN FORD V
ZALOGI V KRAJU

GORENJSKI GLAS
MALL OGGLASI 217 960

MEGAMILK

Komunalno deponijo v Dragi bo treba zapreti

Kam z novimi odpadki?

Škofja Loka, 23. julija - Škofjeloška občina ima edino urejeno deponijo komunalnih odpadkov v Dragi. Odprta je od 1975. leta in sodi med redke v Sloveniji, ki ima vsa potrebna upravna dovoljenja, tudi soglasje mejne občine Ljubljana - Šiška. Na odlagališče pripeljejo od 30 do 50 tisoč kubičnih metrov odpadkov na leto.

Inšpektorji priznavajo, da je deponija primerno vzdrževana, odpadke delavci Komunalnega podjetja Škofja Loka redno zasipajo s prekrivnim materialom, redno opravljajo deratizacijo in dezinfekcijo, vendar pa so izcedne vode večkrat prekotno onesnažene. Zaradi tega je Komunalno podjetje že pred dobrima dvema letoma dobilo nalogu, da izdela sanacijski program. Skoraj hkrati so isto zahtevali tudi krajanji iz sosed-

nje občine; nasprotujejo načrtovani širiti deponijo, terjajo, da Ločani poiščajo za deponijo drugo, primernejšo lokacijo.

Sanacijski program so izdelali v Smeltu, deponija je že sanirana in omogoča shranjevanje komunalnih odpadkov brez širite - do leta 1995. Kot zahtevajo v občini Ljubljana - Šiška, naj bi bila odprta samo še do konca naslednjega leta. Kam z odpadki po tem?

Ponujajo se tri možnosti. Po prvi naj bi deponijo v Dragi zaprli in sanirali ter v občini poiščali primernejšo lokacijo. Ureditev nove deponije po strogih merilih nove zakonodaje o varstvu okolja bo zahtevala, draga, problematična tudi zaradi lastništva primernih površin. Druga možnost je zaprtje in sanacija deponije v Dragi ter začasen (do vzpostavitve regionalnih odlagališč) odvoz in deponiranje odpadkov na lju-

bljanski deponiji na Barju. Ta način bi bil za občino nekoliko dražji, problem bi kratkoročno rešili, vendar loški komunalci doslej v dogovarjanjih z ljubljanskimi še niso nikamor prišli. In še tretja možnost, to je sanacija deponije v Dragi ter odlaganje na nej do vzpostavitve regionalne mreže komunalnih odlagališč.

Škofjeloški izvršni svet se je odločil, da se bo povezel z ministrom za varstvo okolja in urejanje prostora zaradi koncepta regionalnih deponij ter zainteresiranim občinami, ki bi bile pripravljene uresničiti skupni projekt regionalne deponije. Hkrati je naročil presojo novih možnih lokacij za občinsko deponijo komunalnih odpadkov.

● H. Jelovčan

Bolje izkoristiti možnosti

Dolžanova soteska naj polno zaživi

Tržič, julija - Samo narava lepota za kraj je premalo, če je ne znaš prav izkoristiti, so na posebnem razgovoru o Dolžanovem sotesku v Tržiču znova ugotavljalci odgovorni za gospodarstvo in družbene dejavnosti in vsi uporabniki Dolžanove soteske ob predstavitvi idejnega koncepta ureditve soteske, ki sta ga pripavila študenta FAGG. Da bo Dolžanova soteska resnično zaživel, je treba sanirati predor, podaljšati sedanji most preko Tržiške Bistrice z galerijami, usposobiti pot po desnem bregu, pot opremiti z opisnimi tablami, klopni in razgledišči, postaviti geološki stebri in izdati poseben vodnik za Dolžanovo sotesko. - Ustanovljen je poseben koordinacijski odbor za Dolžanovo sotesko.

Razstava mineralov in fosilov vsako leto znova pokaže in dokaže, da bi Tržičani lahko svojo edinstveno Dolžanovo sotesko turistično in geološko vse drugače uveljavili. Dosedaj je bil tu zgrajen le most, za katerega so že takoj v začetku ugotavljalci, da njegova lokacija ni primerena, vendar so se doseči zadovoljili le s tem. Da bi ga danes prestavljali, bi bilo preveč stroškov, zato so na tem skupinem sestanku predlagali, da bi most ostal, vsekakor pa je potreben narediti galerije, ki pa bodo morale biti varne za obiskovalce. Osnovna pot ogleda naj bi potekala torek prek mostu in galerij na desni breg Tržiške Bistrice in naprej po poti skozi zaselek Dolina. Jane na cesto, mimo najpo-

membnejših geoloških točk in nazaj po galerijah do mostu. Veljalo pa bi v ponudbo Dolžanove soteske vključiti že peš pot po desnem bregu reke od Slapa naprej.

Dolžanova soteska naj bi opremili z geološkim stebrom, klopni na razglediščih, opisnimi tablami. Kot posebna botanična zanimivost v Dolžanovi soteski naj se v program ogledov ključi tudi gozdna pot iz Doline na Borovo peč. Vsekakor pa je pri preurejanju Dolžanove soteske treba upoštevati potrebe in želje domačinov, lastništvo poti in zemljišč, je bilo poudarjeno na sestanku. Vsa preureditev naj bi temeljila na ureditvenem načrtu.

Da bi priprave in delo steklokar najhitreje, je bil na sestanku imenovan koordinacijski odbor za Dolžanovo sotesko, ki ga bo vodil sam dr. Stanko

Buser, imel pa bo vrsto strokovnih sodelancev, kot so geolog, urbanist in podobni ter seveda predstavnik KS Jelendol - Dolina. ● D. Dolenc

Zaključni izpit marsikateremu dijaku zagrenil počitnice in študij

Fakultete bodo čakale - ali pa tudi ne

Kranj, 23. julija - Zapletov ob zaključnih izpitih v štiriletnih srednjih šolah, kakršnih se spominjam ob lani (večdnevni štrajk dijakov), letosnjega junija na srečo ni bilo. Pojavili so se, seveda v drugačni obliki, po samih zaključnih izpitih. V nekaterih solah oziroma pri nekaterih predmetih je na zaključnih izpitih padlo nenormalno veliko dijakov, med njimi tudi takšni, ki so vsa štiri leta sedili med solidne, če že ne boljše učence. Mnogi od njih nameravajo jeseni postati bruci. Bodo vpisni vlaki na fakultetah glede na to, da bo prvi rok za popravne izpise zaključnih izpitov šele po 20. avgustu, uspeli ujeti, jih bodo zvečine prenapolnjene fakultete čakale? Ali pa bodo študijske ambicije pokopali, se skušali zaposliti, iskali srečo naslednje leto, izbrali drugi, manj želeni študij?

Republiški strokovni svet za vlogo in izobraževanje je fakultetam priporočil, naj kandidate za študij, ki junija niso bili uspešni na zaključnih izpitih v srednjih šolah, obravnavajo enakovredno z uspešnimi dijaki, jim omogočijo opravljanje sprejemnih izpitov, pogojni oziroma kasnejši vpis.

Odzvi na priporočilo so na fakultetah dokaj različni, odvisni predvsem od števila vpisnih mest oziroma navala kandidatov. Na Fakulteti za družbene vede v Ljubljani, na primer, se s pogojnim vpisom strinjajo.

Vsi kandidati, ki se nimajo zaključnega izpita, se lahko vpisajo dodatno 10. in 11. septembra. Na Medicinski fakulteti pa število vpisanih že tako presegajo število sprejemnih mest (250), na njem pogojnih vpisov. Na Fakulteti za organizacijske vede v Kranju zahtevajo za vpis potrdila o popravnih izpitih zaključnih izpitov, tako da se bodo ti dijaki lahko vpisali tudi septembra. Na Ekonomski fakulteti v Ljubljani pogojnega

vpisa sicer ne odobravajo, vendar klub temu nikomur niso zaprli vrat. Možnost opravljanja sprejemnih izpitov so dali tudi dijaki, ki zaključnih izpitov iz srednjih šol še nimajo, razlika se kaže "le" v tem, da je dijak brez dokončane srednje šole štartal s številom točk 0, medtem ko so bili uspešni točkovani s štirimi do desetimi (odličnjaki) točkami.

Prezahetni zaključni izpit?

Točnega seštevka, koliko dijakov gorenjskih srednjih šol bo šlo po 20. avgustu na popravni izpit zaključnega izpita, žal, žal. Poklicani smo v nekaterih šole in skušali zvesteti, kako (ne)uspešni so bili njihovi dijaki. V elitni kranjski gimnaziji je imelo pravico opravljati zaključni izpit 261 dijakov. 41 jih je bilo odrešenih, ker so bili odlični, od 220 dijakov, ki so izpit opravljali, pa jih je uspelo 199. Devetnajst jih ima popravni iz-

nomske tehnike precej zahteven. Za matematiko so dijaki že med šolskim letom ponudili celo posebne ure, sicer pa so se med letom tudi pri vseh drugih izpitnih predmetih pripravljali na zaključni izpit, na katerem so profesorji zahtevali "normalno" raven znanja.

Lani je Zavod RS za šolstvo in šport izdal kataloge znanj, ki bi jih morali dijaki po štirih letih osvojiti in dokazati na zaključnih izpitih. Katalogi so v bistvu program dela pri posameznih predmetih, po mnemu ravnatelja kranjske gimnazije Valentina Pivka neuporabni, ker bi morali biti tako učiteljem kot dijakom znani že od prvega letnika naprej. Po njejem imajo profesorji v t.i. interni maturi (eksterna matura po prvi 1995. leta) pravico spraševati tisto, kar so z dijaki v štirih letih predelali. Zaključni izpit so rezultat štiriletnega dela. V normalnih pogojih in v normalnih šoli bi moral na izpit uspeti več kot 90 odstotkov dijakov. Dijak, ki je bil vsa štiri leta uspešen, na zaključnem izpitu ne bi smel pasti.

V Iskrini šoli so padli tudi takšni, kar je vse prej kot normalno. V šoli bi se morali pošteno vprašati, v čem so zgrešili. So profesorji na koncu terjali preveč, več kot so v štirih letih dijakom dali? Koliko potencialnih študentov so ne le zagrenili zasluzene počitnice, ampak tudi prekrižali študijske načrte, morda celo usodno spremenili življenje? ● H. Jelovčan, H. Brdar

S seje kranjske vlade

Kdo se boji inšpektorjev?

Pogodbeno delo je slovenska znamenitost, ki se povsem legalno širi, ministrstvo pa za ljubo socialnega miru mihi.

Kranj, 23. julija - Inšpektorski in policijski nočni skok 23. maja po dvanajstih kranjskih gostinskih lokalih, namerno izbranih kot tako ali drugače problematičnih, je bil le osnova za globljo razpravo na sredini seji kranjske vlade o moči in nemoči inšpektorjev. Člani vlade se (po dveh mesecih) kajpak niso ustavljali pri konkretnih napakah in krštvih predpisov v posameznih lokalih, pod drobnogled so vzel predvsem pojav, ki, žal, postaja vsakdanja praksa tako v družbenih kot zasebnih podjetjih in obrteh; pogodbeno zaposlovanje, in - to pa je značilnost zasebnikov, tudi obiskanih gostincev - zaposlovanje na črno.

Edini gorenjski inšpektor za delo Božo Ahec je v štirih mesecih spopadanja s tovrstno problematiko prišel do zanimivih ugotovitev. »Pogodbeno delo je znamenitost slovenske družbe, ki se povsem legalno širi. Po več mesecih še nismo dobili odgovora od ministrstva za delo, ki mu je očitno pomembnejši socijalni mir kot pravni red. Firme v stečajih, denimo, posiljajo delavce na Zavod za zaposlovanje, hkrati pa z njimi sklepajo pogodbi o delu. V skupno vrečo torej ničesar ne dajejo, iz nje pa jemljejo. To je tudi neloyalna konkurenca firmi, ki posluje poštano in jo delavci znatno več stanje. Kršitelj sicer gre pred sodnika za prekrške, vendar je kazen neznačna. Problem je treba globlje rešiti,« je dejal Božo Ahec.

Še več nereda v zasebnem sektorju. Medtem ko so obrtniki nadzorovani - vse pogodbe o delu je treba registrirati - za podjetnike to pravilo ne velja, oboji pa veliko zaposlujejo na črno (to so pokazali tudi letosnji nočni inšpeksijski pregledi gostinskih lokalov po vseh gorenjskih občinah). Inšpektor naj bi praviloma ukrepal, ko gre za kršitev delovnih razmerj, tu delovnega razmerja sploh ni. Problem pogosto izbije sele, ko delavec, zaposlen na črno, obiše zdravnika ali ko se ga delodajalec naveliča in ga odslovi. Takrat išče pravico. Delovni inšpektor skuša sporazumno z delodajalcem urediti delovno razmerje, saj samo sodišče lahko prizna delovno razmerje za nazaj. Dogaja se tudi, da delavci niti ne vedo, da delodajalec zanje ni sklenil delovnega razmerja. Pogodbo z njim podpišejo, plačo dobivajo na roko... Inšpektor za primer navaja podjetnika Božo Dukiča s štirinajstimi "zaposlenimi" delavci, za katere že dve leti ne plačuje nobenih prispevkov. Inšpektor je praktično nemočen, saj so kazni za nespoštovanje ureditve odločb smešno nizke.

Kršitelji se bodo inšpektorjev "bali" in jih nehalo psovati sele, ko bodo imeli v rokah konkretnje kaznivalno orožje. Le-to se obeta z novo slovensko zakonodajo, kdaj bo ugledala dan, pa je še skrivnost. Inšpektorji v republiki že dve leti predlagajo, terjajo, sooblikujejo nova pravila, žal življenje vse krekeje prehiteva normativno urejenost. Zato bodo inšpektorji, še naprej predvsem veliko delali, imeli podporo občinske vlade za ukrepanje, pravega učinka pa ne bo. Sicer pa - so se strinjali kranjski izvršniki - inšpekcije tudi niso edine dolžne delati reda, tu so še drugi občinski in državni organi. ● H. Jelovčan

Dražji vozniški izpit

Kranj, 23. julija - Kranjska vlada je po pooblastilu vseh gorenjskih občinskih vlad včeraj potrdila višje cene za vozniški izpit in preizkus znanja. Cene so bile zadnjici popravljene s 1. marcem, nove, ki so za dobro polovico višje, bodo uveljavili s 1. avgustom.

Tako bodo poslej kandidati za teoretični del izpit za vožnjo motornih vozil oziroma traktorjev odšeli na sedež izpitnega centra 600, zunaj sedeža pa 700 tolarijev. Praktični del izpit, torek vožnja, bo za kategorijo A stal 550, za B 750, za C 1.200, za C in E 1.000, za D 1.500 in za F 550 tolarijev.

V prvem polletju letos se je stevilo izpitov v primerjavi z enakim časom lani skoraj razpolovilo. Kljub temu so bili stroški poslovanja izpitne komisije bistveno višji zaradi inflacije in drugih nepredvidenih izdatkov, kot podražitev najemnine prostorov, zamenjave dotrajane telefonske centralne in telefonov, opreme ipd. Vse stroške poslovanja, vključno s plačami treh redno zaposlenih, je komisija doslej pokrivala sama. Junija pa je bil dotoč denarja zaradi manjšega števila izpitov in preizkuse cene izpitov tako skromen, da so bili pogodbni ocenjevalci izplačani z zamudo. Komisija trenutno zaradi dopustov ne dela, avgusta, ko bo spet začela, pa z dosedanjimi cenami izpitov ne bi mogla več pokriti vse stroškov poslovanja. ● H. J.

Injekcija za nova delovna mesta

Kranj, 23. julija - Občinski izvršni svet je v sredo obravnaval štiri vloge za dodelitev denarja za odpiranje novih delovnih mest iz t.i. spomladanskega paketa. Denar so dobili trije zasebni podjetniki in en obrtnik, in sicer: podjetje Barvatex - barvanje tekstila iz Sr. Bitenj okroglo 2.000 mark v tolariski protivrednosti, podjetje Spin - poslovna in športna informatika iz Kranja 3.000 mark, podjetje Panter trade - zunanjina trgovina iz Kranja 2.000, prav toliko pa tudi stavni klepar Silvester Oblak iz Predosej.

Naslednji paket vlog bo prišel na vrsto sele po septembru. V kratkem bo kranjski izvršni svet tudi pogledal, kaj so s tem denarjem naredili tisti podjetniki in obrtniki, ki so ga že dobili. ● H. J.

STRANKARSKE NOVICE

Izredni občni zbor kranjskih podružnic kmečke zveze

Kranj - Podružnice Slovenske kmečke zveze Naklo, Sorško pole, Cerkle in Jezersko vabijo v nedeljo ob desetih v kulturni dom v Naklem na izredni občeni zbor. Na zboru bo Lojze Peterle predstavil stranko Slovenskih krščanskih demokratov, Ivan Oman pa program dela novoustanovljenega kmečkega gibanja v okviru SKD. Kranjske podružnice so povabilne na zbor tudi prejšnjega kmetijskega ministra prof. dr. Jožeta Osterca. ● C. Z.

Čipkarski dan v Železnikih

Železniki, 23. julija - Od 18. julija do 26. julija letos poteka pred starim Plavžem v Železnikih jubilejni, 30. čipkarski dan, ki ga organizira Turistično društvo Železniki. V okviru te tradicionalne turistično narodopisne prireditve so bile že nekatere prireditve. V petek, 24. julija, bo pred Plavžem ob 16. uri otroški Živ žav z gostom Janezom Trilerjem in ob 21. uri pod lipo na Racovniku Večer podoknic. V soboto, 25. julija, bo ob 18. uri otvoritev razstave čipk v galeriji muzeja, ob 19. uri pred Plavžem koncert pohalnega orkestra Alples Železniki, ob 20. uri pred Plavžem veselica z ansamblom Obzorje Železniki in ob 21. uri pred Plavžem stari običaji z nočnim čuvajem. V nedeljo bo od 9. ure dopoldne ob 17. ure razstava čipk v galeriji muzeja, ob 15. uri nogometna tekma može - fantje, ob 15. uri pred plavžem tekmovanje klekljaric, kulturni program in podleve nagrad in priznanj. Ob 16.30 uri bo pred plavžem veselica z ansamblom Ptujskih 5. Od 13. ure dalje pa bodo predstavili klekljanje na ulicah starega dela Železnikov. ● D. S.

90 let gasilskega društva Dobracheva

Škofja Loka, 23. julija - Gasilsko društvo Dobracheva in občinska gasilska zveza Škofja Loka ob 90-letnici gasilskega društva Dobracheva organizirata praznovanje, ki se bo začelo v soboto, 25. julija, ob 20. uri, ko bo najprej slavnostna seja gasilskega društva v dvorani gasilskega društva na Dobrachevi. V nedeljo, 26. julija, ob 15.30 uri gasilska parada, slavnostni govornik pa bo Viktor Zakelj. Ob 17.30 uri bo gasilska veselica z bogatim srečevjem. Za ples in dobro razpoloženje bo igral ansambel Čuki. ● D. S.

Ekološki delovni tabor

Bled, 22. julija - Mladinska komisija Planinske zveze Slovenije in Triglavski narodni park sta na Planini na Kraju (Komna) in v okoliških gorah organizirala med 5. in 19. julijem mednarodni Ekološki delovni tabor. Več kot 40 udeležencev iz Italije, Nemčije, Belgije, Nizozemske, Finske in Slovenije je spoznavalo Triglavski narodni park in se učilo osnov varstva narave. Po poteh parka so pobirali smeti, uredili šest večjih divjih odlagališč odpadkov (Bogatinsko sedlo, Planina na Kraju, Črno jezero, Belška planina, Zgornja Krma in Polog) ter obnavljali in vzdrževali poti po parku. Čeprav je bil program naporen, so bili udeleženci tabora zadovoljni. Zadovoljstvo pa bo še večje, če bodo poti in predeli, ki so jih očistili, tudi ostali čisti.

Krajevni praznik na Hrušici

Hrušica, 23. julija - Letos mineva 50 let, odkar so na Belem polju na Hrušici ustrelili talce. V spomin na ta dogodek pripravljajo Hruščani več različnih prireditiv, srečanju in športnih tekmovanj.

Že prejšnjo soboto so se krajanji Hruščice odpravili na pochod na Hruščansko planino. Najbolj pestro pa bo v soboto, 25. julija, pred domom Svobode. Najprej se bo ob 10. uri začelo srečanje borcev, internirancev in drugih krajanov. Popoldne bodo športna tekmovanja: turnir v balinanju, kros in nogometna tekma suhi proti debelim. Sledil bo nastop domačih šolanih psov in gasilska vaja. V nedeljo bo nogometni in odbojkarski turnir, v pondeljek pa bo komemoracija pri spomeniku talcev na Belem polju. ● Janko Rabič

Kmečke žene na Blegoš

Javorje - Kmečke žene iz Javorij in Poljan vabijo v nedeljo na tradicionalno srečanje na Blegošu. Kulturni program se bo začel ob 12. uri, ves dan pa bo v senci gozdčka poskrbljeno za pijačo in jedačo, med katero bodo tudi razne dobrote iz kmečke peči. Na Blegoš je mogoče priti iz štirih smeri: iz Hotavelj prek Leskovice, iz Hotavelj prek Suše in Črnega kala, iz Železnikov do Zalega Loga, Potoka in naprej do Črnega Kala ter iz Poljan do Javorij, Žetine in Črnega Kala. ● C. Z.

Biserina poroka v Britofu

Britof, 22. julija - Prav na danšnji dan pred 60 leti, 22. julija 1932, sta se v Kranju poročila Jožica in Jože Presek. Ona je bila Zajčeva z Jezerskega, on pa Veharjev iz Voklega. Ko se je mama Jožica učila šivati pri Serajniku pod Lenardicem v Kranju, sta se spoznala. Ljubezen, poroka, otroci, za katere sta že želela topel dom. 1940. leta jeseni sta začela graditi hišico v

pač mogla pri gospodinjstvu, pri treh sinovih in hčerk in potem pri vnučkih. Zdaj je mami skoraj 80, očetu 86 let, a jih dobro skrivata. Deto ju je kreplilo ves čas. Oče Jože, ki je vse življenje delal pri kranjskem Vodovodu, se še danes ne loči od kolesa. Najteže jima je bilo, ko sta pokopala dva sinova.

Danes jima dela veselje 6 vnučkov in 4 pravnuki. V sredo, na sam njun praznik, so njun visoki jubilej praznovali v domačem krogu. Čestitkam sosedov in prijateljev se pridružujemo tudi mi in Jožici in Jožetu Presekovima želimo še vrsto lepih, zdravih let.

● D. Dolenc

Skupno življenje na tromeji

Nas ne ločujejo državne meje

Kranjska Gora, 20. julija - Kranjskogorski gasilci so že leta 1981 navezali prijateljske stike z gasilci iz Eggja v Avstriji. Čeprav je imelo društvo že v preteklosti stike z zamejskimi društvami, so še po tem datumu vzpostavili tesnejše prijateljske vezi, kar se je najbolj

Nedvomno je sodelovanje raznih društev in organizacij na tromeji izjemnega, širšega pomena, zato smo se o tem pogovarjali s predsedniki gasilskih društev iz zamejstva, predsednikom TD Kranjska Gora in jeseniškim županom.

Gospod Johann Zankl iz Eggja je prvi, ki je vzpostavil prijateljske stike s Kranjskogorci že leta 1981, ko so v Šmohoru

praznovali 100-letnico gasilskega društva. Ko je bila v Sloveniji vojna, so gasilci iz Radniga, Eggja in drugih krajev takoj ponudili, da Kranjskogorci odstopijo orodje in opremo, otrokom pa bi nemudoma pripravili zavetišče in nasploh nudili vso pomoč, ki je v vojni potrebna.

Gasilci iz Eggja so kranjskogorskim gasilcem minulo nedeljo poklonili tudi agregat, za katerega so zbrali denar med prebivalci. Johann Zankl pravi: »S kranjskogorskimi gasilci imamo stalne prijateljske stike, pomagamo si in naša želja je, da bi to prijateljstvo gojili tudi naprej. Se več: radi bi več sodelovanja tudi na drugih področjih, glasbenem, kulturnem, športnem. Dogovorili smo se že, da bo pri nas gostoval kranjskogorski pevski zbor. Skratka: sodelujemo več kot odlično in tako bo tudi v prihodnjem!«

Karel Vigelle iz Beljaka: »Dolga leta že sodelujemo gasilci na območju treh meja, v dobrem in slabem si medsebojno pomagamo. Predvsem zaradi požarov na meji, ki jih gasijo vsa gasilska društva s te ali one strani meje, smo v stalni pripravljenosti. Želimo si, da bi bilo tako kot doslej tudi v prihodnjem.«

Evald Grollitsch iz Radniga: »S kranjskogorskimi gasilci smo prijatelji že dolga leta, medsebojno si pomagamo in zelo dobro sodelujemo. Naša želja je, da bi tako tudi ostalo in da bi se sodelovanje še bolj poglibilo. Ob 100-letnici želimo našim prijateljem v Kranjski Gori vse najlepše in smo jim v znak prijateljstva in sodelovanja poklonili elektroagregat.«

Dr. Božidar Brudar, jeseniški župan: »Gasilstvo ni le gašenje požarov, to je prostovoljna in humanitarna dejavnost, ki zahteva disciplino in odgovornost. Gasilstvo je družbeno pomembno tudi zato, ker krepi zavest po varovanju premoženja, skupnega v zasebnega in v zgajna odnos do lastnine. Sodelovanje gasilcev treh dežel ni le družabno srečanje, ampak je pomembno tudi po strokovni povezavi in nasploh za krepitev tudi drugačnega sodelovanja na tem prostoru. 100 let je izjemna občetnica, vredna vseh čestitk tudi tistim, ki jih ni več in le želite si je, da bi gasilcem

vseh treh dežel skrbijo, da ne bi prišlo na območju tromeje do požarov. Začetno sodelovanje je preraslo v pravo prijateljstvo tudi s kranjskogorskimi gasilci, med katerimi ima za pristnost prijateljskih stikov največ zaslug kranjskogorski komandant gasilcev Miro Kosmač.«

pokazalo v letu 1991, med agresijo JLA na Slovenijo, ko so jim takoj ponudili vso svojo pomoč. Povezali so se tudi z društvom Radnig in Šmohor, v Italiji pa imajo prijatelje v Ukvah, Žabnici in Moggiu, sodelujejo pa tudi z gasilsko enoto gozdarjev iz Trbiža.«

čestitali tudi tedaj, ko ne zago ri, saj s svojim preventivnim delom pomembno pripomorejo k požarni varnosti.«

Jakob Wedan iz Arnoldsteina: »Pobudniki za sodelovanje gasilcev treh dežel so bili gasilci iz Arnoldsteina in Žabnice. Gasilci vseh treh dežel skrbijo, da ne bi prišlo na območju tromeje do požarov. Začetno sodelovanje je preraslo v pravo prijateljstvo tudi s kranjskogorskimi gasilci, med katerimi ima za pristnost prijateljskih stikov največ zaslug kranjskogorski komandant gasilcev Miro Kosmač.«

Jože Borštnar, predsednik Turističnega društva Kranjska Gora: »Za čase, v katerih živimo, je se posebej razveseljivo, da se sodelovanje na naši tromeji krepi in se poglablja. Čeprav ima sodelovanje dolgoletno tradicijo, ga je treba vsak dan še krepiči in bolj razmišljati o tem, da živimo skupno življenje na tem majhnem prostoru. To srečanje je pomembno tudi iz turističnega vidika, saj so prijetni trenutki tujih - zamejskih gostov, ki so jih doživel v teh treh dežeh, najboljša propaganda za ljudi, ki bodo še prihajali v Kranjsko Goro. Do danes nisem misil, da so domačini, če so zavzeti za neko stvar, tako zagreti in pridni, saj so dolgo časa v velikem številu pripravljali prireditve tako, da je kar najbolj uspel. Turistično društvo podpira gasilstvo, saj je bogastvo, ki ga imamo v kraju veliko in nepreknjivo in v primeru nesreč v veliki meri odvisno od zavzetosti gasilcev. Predsednik Miro Kosmač je vodilna sila in najbolj zaslužen, da je danes v Kranjski Gori toliko ljudi. Sodelovanje treh dežel je različnih področij je preraslo začetniške okvire in ljudje, ki tu živijo so kot ena družina, ki je ne ločujejo državne meje.« ● D. Sedej

Mavčiško šolo sanirajo

Septembra spet varna za otroke

Kranj, 23. julija - Zadnji mesec minulega šolskega leta so se morale učiteljice in učenci podružnične osnovne šole Lucijana Seljaka v Mavčičah (že tretjič) seliti. Tokrat zaradi razrahuljanih temeljev 90-letne stavbe, v kateri so začele zevati razpoke. Trije razredi so dočakali počitnice na Orehku, eden v dvorani krajeve skupnosti Mavčice.

Ob pojavu razpok, tretji seleti in še ne končani postopni redni obnovi mavčiške šole so se junija predvsem učiteljice resno sprašvale, ali je sploh še pametno v zgradbo vlagati, je ne bi bilo bolje prodati, za vrtcem v Mavčičah pa s pomočjo občinskega in krajevnega deželnega postaviti novo, varno šolo. Potencialna financerja - občinski proračun in krajanji - za takšne ideje nista bila zagreta. Ne nazadnje, kot je povedala **Emina Grabc** s kranjske občine, bi proračun v nekaj letih ob pomoči domačinov novogradnjo še morda zmogel - prvi pogoj bi bilo seveda lastniško urejeno zemljišče - vendar Mavčiče šolo potrebujejo tako. Orehovška se z novimi priseljenci v Drulovki hitro polni, v Smlednik, ki je že zunaj kranjske občine, pa mavčiških otrok tudi ne bi radi vozili.

Ob pojavi razpok, tretji seleti in še ne končani postopni redni obnovi mavčiške šole so se junija predvsem učiteljice resno sprašvale, ali je sploh še pametno v zgradbo vlagati, je ne bi bilo bolje prodati, za vrtcem v Mavčičah pa s pomočjo občinskega in krajevnega deželnega postaviti novo, varno šolo. Potencialna financerja - občinski proračun in krajanji - za takšne ideje nista bila zagreta. Ne nazadnje, kot je povedala **Emina Grabc** s kranjske občine, bi proračun v nekaj letih ob pomoči domačinov novogradnjo še morda zmogel - prvi pogoj bi bilo seveda lastniško urejeno zemljišče - vendar Mavčiče šolo potrebujejo tako. Orehovška se z novimi priseljenci v Drulovki hitro polni, v Smlednik, ki je že zunaj kranjske občine, pa mavčiških otrok tudi ne bi radi vozili.

V Zavodu za raziskavo materiala v Ljubljani so poiskali vzroke razpok. Ugotovili so, da se je šola začela posedati, ker je puščajoča kanalizacija skupaj z meteornimi vodami vse bolj "mehčala" temelje. Za sanacijo bi potrebovali okrog 17 milijonov tolarjev. Obnova bo zaradi pomanjkanja denarja postopna, fazna. Letos bodo odpravili vzroke razpok, kasne-

je še posledice. Pomeni, da bo do septembra, ko bo mavčiška šola spet oživila, ukrotiti nevarne v samem žarišču poškodb, stabilizirati temelje s horizontalnimi vezmi ter zapolnili razpok. Prva faza bo stala dva milijona tolarjev. Naslednje leto se bodo lotili kanalizacije s temelji, zadnja faza pa bo zamenjava leseni stropov z armiranobetonimi ploščami.

Delo so prevzeli v kranjskem podjetju Gradnje, medtem ko bodo razpok v sami šoli, široko do enega centimetra, ki jih je blizu 25 metrov, odpravili strokovnjaki iz kranjskega zasebnega podjetja Saning International. Razpok bodo injicirali z ekspanzijskimi masami. ● H. Jelovčan

Stolpec za upokojence

Na Zelenico in Vrtačo - Enodnevni pohod v organizaciji sekcije za planinarenje pri društvu upokojencev Kranj bo v četrtek, 6. avgusta, ob sedmih zjutraj izpred kina Center.

Drugič na Grossglockner - Ker je bil prvi avtobus za izlet na Grossglockner (4. avgusta) takorekoč v hipu poln, DU Kranj ponavlja izlet še v petek, 7. avgusta. Odhod ob 5.30 izpred kina Center.

Kopanje v Izoli - DU Kranj prireja za člane, druge upokojence in svojce 13. avgusta (odhod ob 6. uri izpred Centra) na kopališki izlet v Izoli. Najprej si bodo ogledali Socerb, nato Hrastovlje, po kopanju v morju ali notranjem ogrevanem bazenu in kosišu v Izoli pa bodo na povratak obiskali še Portorož in Lipico. Prijave za vse izlete sprejemajo v društvu vsak ponedeljek, sredo in petek od 8. do 12. ure.

Skromna oddolžitev za pomoč**Interniranci podarili LIP-u album**

Bled, 22. julija - Predstavniki odbora internirancev taborišča Matthausen so v sredo delovnemu kolektivu blejskega podjetja LIP izročili skromno darilo - spominski album fotografij. Odbor se je s tem podjetjem zahvalil za finančno pomoč pri postavitvi spominske plošče v taborišču Matthausen, ki so jo odpravili pred petimi leti. LIP je odboru pomagal predvsem zato, ker je v Matthausenu umrl tudi Tomaž Godec, po katerem se imenuje LIP-ov obrat v Bohinjski Bistrici. Album fotografij s slovesnosti ob odkritju plošče je v imenu delovnega kolektiva prevzel direktor Franc Bajt. Predstavniki odbora so seznanili direktorja tudi z načrtom o izdaji posebnega zbornika. ● C. Z.

KOTLI CENTRAL
TVT brez bojlerja
od 72.900,- od 104.315,- SIT
Kranj, Stražišče, Škofjeloška 56,
tel. 310-050, 311-984

JEKLO TEHNA

ZELEZNINA
ZROTNIK

ARMATURE
UNITAS

TOVARNIŠKE CENE
popust na gotovinska plačila

Posledice osamosvojitve

Gorenjsko premoženje v preostanku Jugoslavije

Gorenjska ima v obratih, skladiščih, trgovinah, predstavnosti, zalogah ter v počitniških in stanovanjskih objektih, ki so po slovenski osamosvojitvi "ostala" na ozemljih republik nekdanje Jugoslavije, (po tržni vrednosti) za 9,2 milijarde tolarjev premoženja.

Kranj, 22. julija - Slovenska vlada je službi družbenega knjigovodstva naročila, naj zbere in obdelava podatke o premoženju, ki ga imajo gospodarska podjetja v republikah nekdanje Jugoslavije, podatke o odstojivih premoženjih in o premoženju podjetij iz drugih republik v Sloveniji. Ker iz rednih računovodskih poročil ni bilo mogoče dobiti podatkov, jih je SDK zbrala na osnovi vprašalnika (obrazca), ki ga je poslala podjetjem.

Na Gorenjskem je podatke o premoženju v drugih republikah nekdanje Jugoslavije dalo 533 gospodarskih podjetij. Ta podjetja so imela ob koncu minulega leta na območju nekdanje Jugoslavije (po tržni vrednosti) za 7,6 milijarde tolarjev premoženja, kar predstavlja 2,4

odstotka premoženja (materialnih naložb) vseh gospodarskih podjetij na Gorenjskem. Po občinah je ta delež različen: največji (skoraj 10-odstotni) je v tržiški občini, najmanjši pa v jesenški (manj kot enodstotni). V celotnem premoženju ima kranjska občina 37-odsto-

tni delež, škojeloška 35-odstotnega, tržiška 17-odstotnega, radovščica 7-odstotnega in jesenška občina 4-odstotni delež. Približno polovica premoženja je na Hrvaškem, skoraj tretjina pa na območju sedanje Zvezne republike Jugoslavije (Srbije in Črne gore). To premoženje obsegata materialne naložbe (obrati, prodajalne, skladišča, predstavnosti) in zaloge, ki so jih ob koncu minulega leta največ imela podjetja iz škojeloške občine. Največ premoženja (dve tretjini) je v trgovini, na

Gorenjska podjetja so predlani v republikah nekdanje Jugoslavije ustvarile za 3,5 milijarde tolarjev prihodkov. Zanimivo je, da so na Hrvaškem in na območju sedanje Zvezne republike Jugoslavije ustvarile manj prihodkov, kot je sicer njihov delež v premoženju, v Bosni in Hercegovini in v Makedoniji pa več.

drugem mestu je gostinstvo, na tretjem pa predstavnosti.

K premoženju, ki ga imajo gorenjska podjetja v drugih republikah nekdanje Jugoslavije, je treba pristeti tudi vrednost stanovanjskih in počitniških objektov. To premoženje je knjigovodsko vredno skoraj 700 milijonov tolarjev, po oceni 167 gorenjskih podjetij, ki so posredovala podatke, pa njegova tržna vrednost presega 1,6 milijarde tolarjev. Večina premoženja (94 odstotkov) je na ozemlju Hrvaške, kar 85 odstotkov premoženja pa odpade na gradbene objekte. ● C. Zaplotnik

Vlada zavrača pobudo treh gorenjskih občin o odvzemu lovišča Kozorogu

Ustrahovani Kozorog (za zdaj) ostaja v svojem lovišču

Kmetijsko ministrstvo je na sodišču začelo postopek, s katerim poskuša preprečiti preoblikovanje podjetja Kozorog v delniško družbo.

Kranj - Slovenska vlada je na eni od junijskih sej obravnavala zahtevo občine Tržič in pobudo radovščinske in kranjske občine, da bi Podjetju za gojitev divjadi Kozorog Kamnik odvzeli gojitevno lovišče in ga dodelili občinam. Občine so predlog utemeljile predvsem s tem, da nekdanji zavod s preoblikovanjem v podjetje oz. v delniško družbo ne izpoljuje več pogojev, ki jih določa zakon o varstvu, gojitev in lov divjadi ter o upravljanju lovišč, in da kot podjetje nima več širšega pomena za ohranitev in gojitev divjadi. Vlada je pobude treh gorenjskih občin zavrnila iz več razlogov: za odvzem lovišča in za dodelitev drugemu ni zakonske osnove, Kozorog svoje naloge dobro izpoljuje, počakati je treba na novo zakonodajo o lovstvu in na odločitve o tem, kateri deli lovišča bodo vključeni v načrtovana naravoslovna območja, samo prizadevanje za preoblikovanje ustanove v delniško družbo pa tudi ne more biti razlog za razdelitev lovišča drugim...

Na zemljiščih, ki jih občine Kranj, Tržič in Radovljica želijo odvzeti gojitevnu lovišču Kozorog, je slovenska vlada že 1949. leta ustanovila gojitevno lovišče Karavanke, ki so mu kasneje dodelili tudi nekaj lovišča lovskih družin, med drugim tudi 1200 hektarjev lovišča LD Tržič. Ko

sta se gojitevni lovišči Karavanke in Kamniške planine združili v enotno lovišče Kozorog, je slovenska vlada 1960. leta upravljavala lovišča zaupala Zavodu za gojitev divjadi Kozorog; ta pa se je skladno s predpisi preimenoval v podjetje, ki po oceni sedanje vlade vseskozi uspešno izpoljuje

svoje naloge. V vladi še posebej izpostavlja njegove napore za ohranitev Kozoroga na Begunščici in v Kamniški Bistrici, uspehe pri izboljšanju kakovosti jelenjadi, prizadevanja za preprečevanje gamsje garjavosti ter uspešno naselitev in razširjanje svizca.

Razdelitev lovišča Kozorog med lovsko družino bi bila v nasprotju z odločitvijo republike vlade, ki je pred dvema letoma sklenila, da je gojitevna lovišča treba ohraniti; za to, da bi Kozorog odzvrali del lovišča in ga dodeli drugemu, pa po ugotovitvah vlade tudi ni zakonske osnove. Še manj jo je za to, da bi lovišče lahko razdelili po občinskih mejah ali mejah posameznih krajevnih skupnosti.

Ker Slovenija skupaj z Avstrijo načrtuje na območju Kara-

vank in Kamniških planin naraščavajočo območje oz. park, ki bi obsegal zemljišča na obreht straneh državne meje (na slovenski velik del gojitevne lovišča Kozorog), bi bilo nesmiselno, da bi še pred dokončnimi odločitvami o parku lovišče razdelili sosednjim lovskim družinam. To bi bilo nesmiselno tudi zato, ker vlada pripravlja nov zakon o divjadi in lovstvu, ki bo med drugim vseboval tudi določila o oblikovanju, dodeljevanju in velikosti posameznih lovišč.

V vladi tudi ocenjujejo, da prizadevanja vodstva podjetja Kozorog za preoblikovanje v delniško družbo za zdaj še ne morejo biti razlog za razdelitev lovišča in dodelitev sosednjim ali celo novim lovskim družinam. Ker je vodstvo podjetja začelo postopek za preoblikovanje, ne da bi o tem obvestila ustanovitelja - republiko vlado in od nje dobila soglasje, je ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano že začelo na sodišču postopek, s katerim naj bi preprečilo preoblikovanje.

Ker postopek na sodišču še ni končan, po mnenju vlade ni mogoče govoriti o tem, da z loviščem Kozorog upravlja delniška družba. ● C. Zaplotnik

Travno deteljne mešanice za eno in večletno rabo (II)

(nadaljevanje iz prejšnje številke)

OBNOVA DEGRADIRANE TRAVNE RUŠE

Metode obnove redke in zaplevljene travne ruše so različne glede na stopnjo degradacije, čas trajanja obnove in stroške obnovne. Nova poznanja v biologiji rasti ruše, varstvu rastlin in kmetijskem strojništvu omogočajo uporabo naslednjih metod obnove travne ruše: ● vsejanje semena travno deteljnih mešanic v obstoječo rušo, ● tretiranje travne ruše s selektivnimi herbicidi, ● tretiranje travne ruše s selektivnimi herbicidi + vsejanje, ● tretiranje travne ruše s totalnimi herbicidi + obdelava + nova setev, ● mehanska odstranitev travne ruše + nova setev.

Vsejanje semena trav in detelj v obstoječo rušo

Ta metoda je uporabna za izboljšanje manj zaplevljene redke travne ruše. Vsejanje v gosto travno rušo ni uspešno. Problematična je konkurenčnost obstoječih rastlin mladim, kalečim rastlinicam. Zaradi zasenčitve in odvzema živiljenjskega prostora je kalitev posejanega semena relativno majhna (20 do 30 odstotkov). Za vsejanjanje uporabljamo posebne sejalnice.

Tretiranje travne ruše s selektivnimi herbicidi

Travno rušo, v kateri so se razširile zeli, botanična sestava pa je dobra, prav tako tudi gostota, je možno delno izboljšati z uporabo selektivnih herbicidov. Izbiro herbicida je odvisna od vrste zeli, ki jih želimo zatreći. Uporabni so se pokazali naslednji pripravki: Asulox, Dicopur, Harmony, Morogal. Boljši uspeh doseže-

mo, če tretiranje v drugem letu ponovimo.

Tretiranje travne ruše s selektivnimi herbicidi + vsejanje

Metoda je kombinacija prej naštetih postopkov in je uporabna tudi za izboljšanje močnejše zaplevljene travne ruše. Neželenle vrste zeli uničimo s herbicidom, ostanejo pa kvalitetnejše trave in metuljnice. S tem zmanjšamo konkurenčno sposobnost obstoječih rastlin in povečamo možnost kalitve mladim, komaj vzniklim rastlinicam, ki smo jih vsejali. Najboljši uspeh obnove dosežemo s to metodo po prvi košnji, ko je travna ruša ponovno ozelenela. Metoda je uporabna predvsem na zemljiščih, kjer zaradi različnih razlogov (plitva plasti zemlje, skeletna struktura, nagiba) ni možno pripraviti setviča. Boljši uspeh dosežemo s sejalnico, ki setveno površino obdelava z noži v trakovih širine 7 cm.

Tretiranje travne ruše s totalnimi herbicidi + obdelava + nova setev

Redko in zaplevljeno travno rušo na zemljiščih, ki jih lahko preorjemo, izboljšamo z novo setvio. Obstojecu rušo uničimo, zemljišče obdelamo in zasnemo nov posevek. Da bi zmanjšali močni vpliv obstoječe ruše ob setvi, jo po prvi košnji, ko je ponovno odgnala, tretiramo s totalnim herbicidom na osnovi glifosata (boom effect, cidokor, roundup) v količini 5 do 12 l/ha. Po štirih tednih zemljišče preorjemo, pripravimo setvič in posejemo nov posevek travno deteljne mešanice. Številni poskusi pri nas in v tujini so pokazali, da je opisana metoda obnove travne ruše najuspešnejša, žal pa tudi zelo draga. Ob dobrimi oskrbi in optimalni rabi stroški vsekakor upravičljivi.

Mehanska odstranitev travne ruše in nova setev

Zaradi obsega del lahko imenujemo pogon tudi agromelioracija. Ta dela izvajamo na zemljiščih, ki jih zaradi nagiba, plitve plasti zemlje, zaraščenosti z grmovjem in drevjem ali zaradi drugih vzrokov ne moremo preorati. Hkrati z obnovo travne ruše opravimo tudi korekcije mikrolejne, nagiba ali zboljšamo vodni režim tal. Groba dela izvajamo z buldožerjem in rovokopačem. Če je zemljišče poraščeno z grmovjem in drevjem, ga najprej očistimo, nato pa s stroji opravimo potrebna dela. Po potrebi polagamo tudi drenažne in druge cevi. Če je mogoče, je koristno zgornjo plast zemlje deponirati na začetku del in jo na koncu ponovno razprostreti po mrtvi plasti ali preko kamenja. Sledi priprava setviča, ki jo opravimo s kultivatorji, brano, potrebno pa je tudi veliko ročnega dela.

Glede na rezultate analize zemlje opravimo osnovno gnojenje s fosforjem in kalijem (350 do 600 kg/ha NPK 10:30:20 ali drugo ustrezno gnojilo), po potrebi pa tudi apnimo (1000 do 1200 kg/ha CaO). V večini primerov je potrebno gnojenje s hlevskim gnojem. Lahko ga damo na prizadeleno setvič in potem posejemo travno deteljne mešanice. Pogosto na prizadeleno setvič najprej posejemo semena, takoj za tem pa pognojimo s hlevskim gnojem. V drugem primeru je nujno, da je hlevski gnoj uležan in da ga dobro razdrobimo in tanko raztrošimo po površini. Kepe onemogočijo kaljenje drobnega semena, zato nastanejo prazna mesta, kjer se razraste plevel.

(Se nadaljuje)

Svetovalec za rastlinsko pridelavo: mag. Miran Naglič, dipl. ing. agr.

Politično gospodarska burleska

Zapleti z odkupno ceno pšenice že spominjajo na politično (gospodarsko) burlesko. Najprej je vlada določila ceno 18 tolarjev za kilogram prvovrstnega zrnja in 17 tolarjev za drugorazredno. Ko so predvsem iz slovenske "žitnice" začele dejati zahteve po povišanju cene, podkrepljene z izračuni Kmetijskega inštituta Slovenije o pridelovalnih stroških, se je vlada ponovno sestala in se odločila, da prislikom, ki bi delno zamajali tudi njen gospodarsko politiko, ne popusti. Pridelovalci so vzročili v Pomurju pripravili triurno opozorilno zaporo cest in mejnih prehodov. Vlado tudi to ni omehčalo in je postregla celo s podatkom, da bodo pridelovalci letos za pšenico (v markah) dobili celo nekoliko več kot lani.

V petek se je minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano mag. Jože Protnar mudil v Murski Soboti, odkoder naj bi po vztrajjanju pogajalcev za višjo odkupno ceno poklical predsednika vlade dr. Janeza Drnovška, ki naj bi mu dal zagotovo za ceno 20 tolarjev za kilogram. Minister je kmalu potem po slovensko televizijo izjavil, da je vlada določila višjo ceno predvsem "pod težo kreplih argumentov", med katerimi je bil najpomembnejši ta, da bo letosni pridelek za petino manjši od lanskega. Slovenska kmečka zveza je že nekaj ur po "odločitvi" v Murski Soboti sprejela posebno izjavo za javnost, v kateri poudarja, da so bila prizadevanja ljudske stranke oz. njene kmečke zveze dokaj uspešne in da so kmetje prisiljeni na kompromisno ceno, ki se vedno pokriva samo 80 do 85 odstotkov pridelovalnih stroškov, samo zato, ker se zavedajo socialnih in drugih problemov družbe in ker želijo tako pripomoci k stabilizaciji. Veselje pa je bilo le kratkotrajno.

Se preden se je koordinator kmečke zveze Franc Potocnik do konca razpisal o tem, da je vlada spoznala, kako resen pogajalski partner je Slovenska kmečka zveza, že je iz pisarne dr. Janeza Drnovška prišla vest, da vlada na petkovih sejih ni razpravljala o povišanju odkupne cene, da se naprej vztraja pri ceni 18 oz. 17 tolarjev za kilogram in da v sedanjih razmerah ne more popuščati ne delavcem in ne kmetom. Vest je presenetila zlasti pomurske kmete, ki so si dobro zapomnili ministrove besede, češ "skrb za uresničitev cene bom prevzel na svoja ramena". Zdaj, v času žetve (in razočaranji nad ministrom in vlado) nimajo več časa za dogovorjanje in pogajanje, obljubljajo pa presenečenje po žetvi. Kakšno bo to presečenje, lahko le ugibamo, verjetno pa v Pomurju razmišljajo o tem, da pridelka ne bi prodali oz. da bi ga začasno spravili v svoja skladišča. ● C. Zaplotnik

Tržiški kmetje izvolili zadružne organe

Z volitvami je bilo vse v redu

Predsednik zadruge je Jože Meglič iz Potarij, podpredsednik pa Stane Šlibar iz Koverja. Franc Sajovic ne želi več biti direktor. Križe, 22. julija - V tržiški kmetijski zadruzi naj bi zadružne organe ter predsednika in podpredsednika zadruge izvolili že na občnem zboru ob koncu junija, vendar se je tedaj pri volitvah predsednika zapletlo, zadružniki so se razšli in volitve preložili na 19. julij.

Na kandidatnem listu je bilo za predsednika zadruge pet kandidatov: Stane Šlibar iz Koverja, Janez Godnov iz Loma, Jože Meglič iz Potarij, Jože Bohinc iz Sebenj in Anton Aljančič ml. iz Koverja. Volili naj bi samo enega in tisti, ki bi dobil največ glasov, bi postal predsednik, drugi z največ glasov pa podpredsednik. Čeprav je to na glasovalnem lističu jasno pisalo, so nekatere (predvsem starejši) razumeli, da morajo obkrožiti dva (ali še več). Volilna komisija je razumljivo - vse te lističe štela za neveljavne in ugotovila, da so člani zadruge za predsednika izvolili Jožeta Megliča, za podpredsednika pa Staneta Šlibarja.

Sedanji direktor Franc Sajovic bo danes zvečer na prvi seji upravnega odbora seznanil predsednika in člane, da sicer želi še naprej ostati v zadruzi, vendar ne več kot direktor.

Ker je bilo med njima samo nekaj glasov razlike, so se zatem ugotovili, kakšen bi bil izid, če ne bi bilo 19 neveljavnih glasovnic in če bi lahko upoštevali tudi glasove tistih, ki so na list

KULTURNI KOLEDAR

KRANJ - V galeriji Prešernove hiše razstavlja karikature *Aljana Primožič*. V galeriji Mestne hiše razstavlja akad. slikar *Matej Metlikovič*. V galeriji Lipa v Mestni hiši razstavlja slikar *Bernd Hubert Romankiewitz* iz Bayreutha. V kava baru Kavka razstavlja podobe iz žgane gline *Mitja Žagar*.

JESENICE - V razstavnem salonu Dolik je na ogled razstava krajinske barvne fotografije Med Alpami in Jadranom fotograf *Rafaela Podobnika* z Nove Gorice. V pizzeriji *Bistrovica* v Mojstrani razstavlja grafike *SAS5 Vojko Otočič*. V pizzeriji Ajdna v Žirovnicu razstavlja fotografije *Tone Urbanc*. V bistrovici Želva na Jesenicah so na ogled originalni načrti za vilo Bled arhitekta *Maxa Fabiani* iz leta 1906.

KRANJSKA GORA - V avli hotela Lek je na ogled fotografska razstava avtorja *Marjana Bažate*.

BOH. BISTRICA - Usnjarski muzej in Mali vojni muzej (prva sv. vojna) sta odprta ob sredah, sobotah in nedeljah od 10 do 12. ure in od 16. do 18. ure.

RADOVLJICA - V galeriji Šivčeve hiše je še do konca tega tedna na ogled razstava grafične podobe poezij Slavka Kvase avtorice študentke oblikovanja Petre Černe. V galeriji Kamen razstavlja risbe, skulpture in modele oblikovalka Milena Dežman.

ŠKOFJA LOKA - V galeriji Ivana Groharja razstavlja fotografije *Herman Pirk*. Zbirke Loškega muzeja so na ogled vsak dan, razen pondeljka, od 9. do 17. ure. V okroglem stolpu je na ogled razstava *slik na steklo*. Od danes je v galeriji Loškega gradu na ogled razstava slikarsko kiparskih del članov prvega slikarsko kiparskega tabora *Pokljuka 92*.

TRŽIČ - V paviljonu NOB je na ogled razstava *Slovenski kraji in mesta v XIX. stoletju* iz zbirke muzeja grafik iz Rogaške Slatine. V galeriji Kurnikove hiše je odprtja prodajna razstava *Idrijska čipka*. V prostorih A Banke je na ogled slikovno in videotonovo gradivo o bibliofili, lekarinju in zbiratelju *Bohuslavu Lavicki*.

KAMNIK - V razstavišču Veronika je na ogled razstava slik *Franca Židana*. V galeriji Miha Maleš je na ogled razstava slik in grafik slikejša *Staneta Cudermana*.

LJUBLJANA - V Narodnem muzeju, Prešernova cesta 20, je do septembra na ogled razstava *Gradovi minevajo, fabrike nastajajo* ter razstava *Denarništvo v antiki na Slovenskem*.

BEGUNJE - V galeriji Avsenik je na ogled razstava *Slike - grafične dvajsetih slovenskih likovnikov*.

BOHINJ - V hotelu Pod Voglom razstavlja akad. slikar Albin Polajnar. V cerkvi sv. Janeza bo danes, v petek, ob 20. uri koncert Slovenskega kvinteta trolbil.

PRIREDITVE TEGA TEDNA

KRANJ: VLADO KRESLIN - Na dvorišču gradu Kieselstein bo danes, v petek, ob 20. uri nastopil s koncertom Vlado Kreslin. Jutri, v soboto, ob 20. uri pa bodo nastopili Sokoli. Ob slabem vremenu bosta koncerta v Kulturnem domu na Primkovem. KRANJ: RECITAL IN KONCERT - V okviru mednarodne poletne flautistične šole v Kranju bo v sredo, 29. julija, ob 20.30 v Prešernovem gledališču recital škotskega glasbenika na flavi Davida Nicolsona, pri klavirju ga bo spremjal Julia Lynch. Šola se bo v soboto, 1. avgusta, ob 20.30 zaključila z gala koncertom vseh udeležencev v Prešernovem gledališču.

BLED: KOMORNA GLASBA - V cerkvi na Blejskem otoku bo danes, v petek, ob 20. uri večer komorne glasbe. Nastopil bo Slovenski baročni trio: Irena Baar, sopran, Tomaž Lorenč, violina in Maks Strmčnik, orgle. (vstopnine ni, prevoz 100 SIT) Jutri, v soboto, ob 20. uri pa bo v TTC Bled koncert Plesnega orkestra Jeseniški železarji.

RAODOVLJICA: PESEM IN DIAPOZITIVI - Jutri, v soboto, ob 21. uri bo pod Iglico na Bohinski Beli večer slovenskih pesmi in barvnih diapezitivov. Sodelujeta oktet LIP Bled pod vodstvom Matevža Fabijana in fotograf Ivan Pipan.

RADOVLJICA: FESTIVAL GLASBE - V nedeljo, ob 20.30 bo v radovljški graščini prvi od sedmih koncertov Festivala Radovljica 92. Šest Bachovih violinistkih sonat bosta zaigrala japonski violinist Ryo Terakado z baročno violino in izraelski čembalist Shalev Adel.

ŽELEZNIKI: ŽIV-ŽAV - Danes, v petek, ob 16. uri se pred Plavžem začenja otroški Živ-žav z gostom Janezom Trilerjem, zvečer ob 21. uri pa bo večer podoknic pod Lipo na Racovniku. Jutri, v soboto, ob 18. uri bodo v galeriji muzeja Železničarji odprti razstavo čipk, ob 19. uri pa pred Plavžem koncert Pihalnega orkestra Alpes Železničarji, ob 20. uri pa se začenja veselica z ansamblom Obzorje. Ob 21. uri bodo pred Plavžem prikazali stare običaje z nočnim čuvajem. V nedeljo, ob 15. uri bo pred Plavžem tekmovanje klekljaric, vmes bo tekel kulturni program, nato bodo najboljšim klekljarcam podelili nagrade, sledila pa bo veselica z ansamblom Ptujskih 5.

JEZERSKO: LJUDSKE PESMI - V kulturnem domu Korotan bo jutri, v soboto, ob 20. uri koncert ljudskih pesmi Vokalnega kvarteta bratov Smrtnik z Obirskega in Kvarteta Smrtnikovih fantov z Jezerskega.

SLOVENSKI OKTET V ITALIJI

Sredi tega meseca je Slovenski oktet s programom slovenske pravoslavne liturgije in solisti Danirom Čadežem, Igorjem Zierfeldom in Marjanom Trčkom nastopil v cerkvi Sv. Evstahija v Benetkah. Koncert je potekal v okviru uglednega mednarodnega festivala Glasba in arhitektura - Beneške cerkev. V treh dneh je bilo v osmih beneških cerkvah izvedeno kar 23 solističnih in komornih koncertov.

Konec tega meseca pa bo Slovenski oktet nastopil ob zaključku tradicionalnega poletnega festivala v Čedadu in sicer na koncertu posvečenem Dubrovniku. Sicer pa je Slovenski oktet letos priredil za Dubrovnik in Hrvaško že tri koncerte.

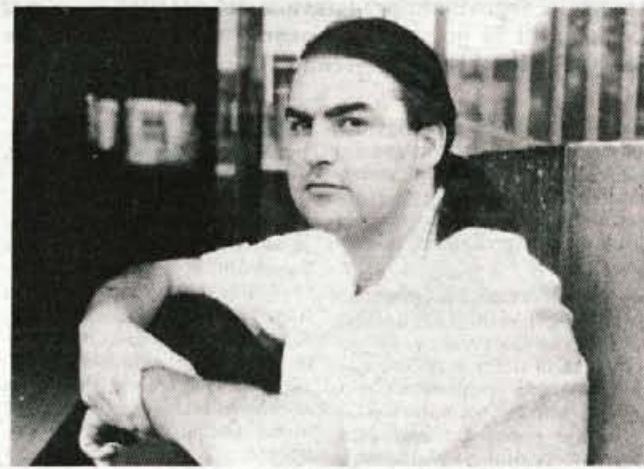
Poletna borba kovancev

Celovec - V nedeljo, 26. julija 1992, bo v prostorih "Arbeiterkammer" na Bahnhofplatz 3 mogoče kupiti, prodajati ali zamenjati star denar, znamke, medalje in stare razglednice. Na voljo bo tudi brezplačno svetovanje. **Vstop bo prost!**

Cesta za Gledališče čez cesto?

RAZSELJENO GLEDALIŠČE

Kranj - Gledališče čez cesto se v svojem lanskem jubilejnem letu - desetletnici obstoja - ni pojavilo z novo predstavo. Preprosto zato, ker so trenutno brezdomska gledališča skupina, ki nima dovolj denarja za najemino dvoranic z odri, da bi lahko naštudirala nov gledališki projekt. Nenavdano, toda resnično - najbolj znana in v Sloveniji uveljavljena kranjska amaterska gledališča skupina, ne more delati.

Ali obstaja nevarnost, da skupine več ne bo?

"Mislim, da te bojazni ni. V času, odkar skupina obstaja, se je izmenjalo okoli sto igralcev in mislim, da še vsi občutijo pripadnost tej igralski družini. pridejo pa tudi novi, kakor hitro se sliši, da se pripravlja predstava. Gledališče čez cesto je pač skupina, v kateri bi se želel preskusiti marsikateri amaterski igralec, z nami pa so igrali tudi poklicni igralci. Trenutno smo res nekakšna razseljena igralska skupina, toda ob novem projektu smo hitro zbrani. Le prostor potrebuje. Lanski projekt Lift trenutno miruje, če pa bo režiser Iztok Alidič zvedel, da prostor je, bo zbral igralce in delal nadaljnje."

Gledališče čez cesto torek ne obupuje?

"To ravno ne. Tisti, ki smo najbolj zastrupljeni z gledališčem, se občasno vključujemo v kakšne druge projekte, sam sem na primer letos režiral Črepijne z domačo skupino v Podblici, nekateri igrajo v drugih skupinah, delajo za televizijo. In mislim na Gledališče čez cesto. Če se bodo pokazale prave možnosti za delo, lahko takoj predstavimo dve gledališki deli. Morda še kabaret, ki pa naj bi bil širše zastavljen gorenjski projekt..." ● Besedilo in slika: Lea Mencinger

Kadar se kranjsko Gledališče čez cesto pojavi s predstavo, se občinstvo zbere kot opilki na magnetu - ne glede na to, ali je predstava v kakšni dvorani, garaži ali delavnici. V deseti letih delovanja se je ta alternativna gledališča skupina uveljavila na slovenski gledališči sceni, pa tudi širše na scenah nekdanje skupne države in tudi v tujini. Na gledaliških srečanjih je bila za Gledališče čez cesto praktično vedno "rezervirana" kakšna nagrada. Skratka, skupina je sodila in še sodi med pet najboljših amaterskih gledališčnih skupin pri nas.

Toda niti nagrade, ki jih je za cel seznam v desetih letih obstoja, niti udejanjena neustavljiva gledališča privlačnost Gledališče čez cesto nista v domačem Kranju kaj dosti pomagala, da bi lahko uredilo svoj večni problem - prostor. Pravzaprav se položaj iz leta v leto slabša. Bojan Bešter, marsikader si ga je dobro zapomnil po vlogi v Barfly, pravi, da je skupina zdaj dobesedno na cesti.

Pa tudi igrate na cesti?

"To še ne, predstavo je treba vendar naštudirati v zaprtiem prostoru, mi pa tega ne moremo. Zadnje jubilejne sezone, to je desete, nismo mogli proslaviti niti z eno predstavo. V Alidičevi režiji smo pripravljali Dimitrija Kralja Lift, toda, ko bi se po bralnih vajah morale

začeti vaje na odru, je vse zastalo. V gradu Kieselstein namreč ni odra, v druge dvorane pa nismo mogli. Nekatere so enostavno zaprte za vsakršno dejavnost, za druge pa v krajših skupnostih zahtevajo previsoko najemnino, za kar pa nimamo dovolj denarja."

Pred dvema letoma nastala predstava Barfly je bila torej zadnja?

"Premiera je bila v Domu krajine skupnosti Stražišče, kasneje pa smo jo ponavljali tudi po diskotekah, dvakrat celo v povsem 'razprodanih' nekdanjih poštnih prostorih na Sejnišču. Za predstavo ne potrebujemo nobene reklame,

morda se sliši samovšečno, toda tako pač je: samo, da nekaj mladih ve, da bomo igrali, pa že mlada in tudi manj mlada publike napolni dvorano, prostor, kar pač že je. Žal je tudi takih zasiplih prizorišč vse manj, nekaj tudi zaradi vračanja lastnine, menjavanja lastnine v podobno. Imamo samo najeto sobico, kjer so shranjeni naši gledališčni rezviziti, če pa hočemo delati, moramo spet plačevati najemnino. Ob tem je treba povedati, da se igralci skupine na vaje pripravljajo tudi od daleč, pa jim ne pride na misel, da bi pričakovali povrnitev potnih stroškov."

FABIANI V BISTROU ŽELVA

Jesenice - V sedanji dobi strahu za preživetje na eni strani in brezmejnega potrošništva na drugi, ko se srečujemo z razstavnimi "politikami" in statuti razstavišč s statusom, je razstava originalov projekta "Vile na Bledu" arhitekta Maxa Fabiani v bistru Želva na Jesenicah nenavdano dejanje.

Zakaj ta predstavitev v Bistroju Želva?

Arhitekt D. Jensterle: Letos poteka trideset let, odkar je umrl mojster Fabiani in ob takih dosežkih, kot je revija Piranesi, ki "presega običajne predstave vstopanja Slovenije v Evropo" (iz uvodnika ministra M. Jazbinska) in razstavi Antonija Gaudi in Jože Plečnik, se mi zdi, da je vredno spomniti se tudi arhitekta, kakršen je dr. Max Fabiani. Obenem pa je to ena najstarih v prostorih bistra, ki jih pripravljamo od lanske pomlad.

S čim ga predstavljate?

D. J.: Predstavljamo originalen projekt za "Vile na Bledu", ki jo je Fabiani leta 1906 delal za barona Schwedla, takratnega lastnika graščine v Grimsčah. Projekt je bil kot drobec rešen iz raztresene zapuščine gospoda barona, ki je bil diplomat in veleposlanik stare Jugoslavije v Egiptu, ukvarjal pa se je tudi z arheologijo. Seveda pa poskušamo mojstra na prostoru, ki nam ga ponuja ambient, pred-

staviti takega, kot je bil: arhitekt, urbanist (prije je na dunajski Politehniki diplomiral iz urbanizma), prostorski planer, teoretiček, pedagog, pisec, mislec, svetovljani, izumitelj, skratka intelektualec na robu politike. Takrat seveda gospod arhitekt.

Zakaj poudarjate gospod arhitekt?

D. J.: Zato ker se je odnos do arhitekture od tistega časa izrazito spremenil. Fabiani je bil umetnik, arhitekt v današnjem času pa naj bi bil inženir, torej tehnično razmišljajoč človek.

Če se vrneva k Fabiani, katera so dela, ki so najbolj dragocene?

D. J.: Fabiani je zrasel iz t.i. Wagnerjevega kroga, katerega značilnost je poudarjena racionalnost oblik. Ta racionalnost pa ne izključuje prefinjene uporabe posameznih elementov secesije, ekspressionizma, historicizma. Vse to so včasih imenovali kar Fabianijev barok. Urbanizem razume kot moralno obvezno. Da je povezanva med rastjo, razvojem in

vztrajanjem. Regulacijski plan za Ljubljano je delo, ki je vplival tudi na Plečnikovo razumevanje Ljubljane. Planiral je povezano reke Po z Donavo. Najbrž si še danes težko predstavljamo velikosti take studije. V visoki starosti je objavil zaključke, ki "dopoljujejo in zaključujejo moje življenje", ki dejansko dopoljujejo njegovo duhovno oporočko, ki se danes marsikomu ne bi zdela aktualna, vendar pa dokazujejo duhovno prožnost in sposobnost zočenega prikazovanja pojmov, ki tudi danes niso med vsakdanji.

Si od razstave obetate kaj več kot normalen odziv?

Fabianija predstavljamo z drobem, saj projekt predstavlja delček v mozaiku kulturne dediščine in Fabiani najbrž nikoli ne bo dosegel niti približno tako kurantnost kot Plečnik, vendar kot pravi mojster sam: Vsak arhitektonski element, vsak zgodovinski znak, pa naj bo še tako nepomenben, povezan z zgodovino mesta (najbrž tudi kraja), prispeva k bogastvu, poeziji in dostojanstvu mesta.

● J. K.

ZVOKI STARE GLASBE

Radovljica - V nedeljo, 26. julija, ob 18. uri se s ceremonijskim odpiranjem pred radovljško graščino začenja letošnji jubilejni festival stare glasbe Festival Radovljica 92.

Kot je povedal na tiskovni konferenci glasbenik Klemen Ramovš iz koncertne agencije Klemen Ramovš management, organizator letosnjega festivala, se obeta v Radovljici tja do 9. avgusta sedem imenitnih večerov glasbe. Razen dveh nastopov glasbenikov, samostojnega koncerta Klemena Ramovša in zagrebškega dvojca Dešpalj - Römer, bodo nastopali tuji uveljavljeni glasbeniki in komorni orkestri. Vsi koncerti se bodo začenjali ob 20.30, med njimi pa nikakor ne kaže zamuditi nastopa Pihalnega orkestra Musica aperta iz Bergama v torek, 28. julija, nastop ansambla za staro glasbo iz Münchna s programom glasbe iz 17. stoletja in sicer 3. avgusta ter ansambla Accentus z Dunaja, ki bo na avtentičnih starih glasbilah igrat glasbo španske renesanse.

Priditev, ki se je v dolgih letih obstoja, še ko je bila združena z akademijo stare glasbe, se je izjemno uveljavila. Na tokratni slavnostni začetek so povabili ministra za kulturo Republike Slovenije Boruta Šukljetja. Dvotedensko glasbeno dogajanje v radovljški graščini je podprtlo ministrstvo za kulturo in občina Radovljica, glavna sponzorja pa sta Adria Airways in Multiprojekt. Organizator je glede na to, da radovljški festival postaja prestižna prizitev, določil tudi sorazmerno visoko ceno vstopnic - 1.700 SIT, za otvoritveni koncert pa 2.300 SIT. Tolikšna cena seveda za poslovno elito, ki se bo zbrala na koncertu in po njem na cocktailu, ne bo poseben problem. Za vse ljubitelje glasbe, ki pa ne bodo mogli poseči tako globoko v žep, pa organizator omogoča vstopnice s popustom preko kluba Columbus Carniolus. Sicer pa bodo vstopnice na voljo na dan koncerta v festivalski pisarni v radovljški graščini. ● Lea Mencinger

SNOVANJA

PETER KOZJEK: BODEČA NEŽA

VSEBINA

38

TOMAŽ BOLE: Vročica umetnosti**NIKICA PETRAK:** Dugareško pismo**JOŽEK ŠTUCIN:** Leteti nad fiziko**JOŽE NOVAK:** Janez Janša: Premiki, 1992**FRANC KRIŽNAR:** Glasba festivala IDRIART

NOVE KNJIGE

LIKOVNI ODSEVI

Beseda urednice

V letošnjem poletju je glasbenih dogodkov na vseh trgih, pa tudi na imenitnejših prostorih več kot dovolj in za vsak okus. Na temo poletnega glasbenega dogajanja pri nas razmišlja v uvodnem članku tokratnih Snovanj Tomaž Bole. Odmev na pisanje o Dugi Resi je pismo Nikice Petraka Franciju Zagoričniku. Jože Novak objavlja recenzijo razburljivih Premikov Janeza Janše. Glasbeno oceno letošnjih glasbenih dogodkov festivala IDRIART na Bledu je napisal Franc Križnar. Na zadnji strani priloge sta še rubriki Nove knjige in Likovni odsevi.

Lea Mencinger

Tomaž Bole

Vročica umetnosti

Umetnost je orodje?

Že dalj časa se med nami pojavi Brechtov slogan, o katerem se pravzaprav nihče ni prav preveč negativno izrekel: "Vzemi knjigo v roke, knjiga je lahko orožje." Iskrica, ki so jo v moji zavesti zanetile te besede, se je razplamenela, ko sem pred dnevi prebral v Dnevniku intervju z ministrom Janšo pod naslovom: Tudi pesem je lahko orožje. Tudi pesem razumem, da naša mlada dežela potrebuje svojo obrambo, vendar premiki, ki smo jih doživelji, vendar nimajo prav nobene pravice, da bi poslanstvo umetnosti izrabljali v vojaške namene. Orožje namreč po definiciji uničuje in mori, umetnost pa je vendar namenjena odslikanju in duhovnemu razvoju naše zavesti. Ne mogel bi pristati niti na mnogo milejšo obliko izraza, ki nastane s premeno ene črke: da "orožje" postane "orodje". Z orožjem (to vsi vemo) se je nevarno igrati. Moč besede, ki nekatere žal prižene do skrajnosti in jo zato začno dojemati skrajno neustrezno, je pač nekaj tako posvečenega, da naj se z njo merijo le tisti, ki jim je ta dar dala narava. Ne mešajmo umetnosti s profanimi idejami in izrazi!

sti, da svetu pokažemo, kdo smo, kje je moč naše ustvarjalnosti in našega znanja, naše tradicije in vrhunskih umetniških dosežkov.

Pred dnevi mi je direktor neke, za današnji čas neverjetno dobro stoječe firme, dejal: pa kaj bi ljudem zdaj v teh težkih časih ponujal še kulturo, ko pa nimajo zagotovljenih niti osnovnih življenjskih potrebščin! Njegovo pesimistično retorično vprašanje sem seveda lahko spoznal le kot izliv in priložnost - če kdaj, potem je zdaj najbolj potrebnata ljudem duhovna hrana!

Renesansa zavesti

Če so nam v preteklosti načrtno kisali možgane, in če stare, preverjene vrednote le stežka prodirajo v našo otopelo zavest, potem je zdaj pravi čas, da stopimo v svetovne tokove, ki dajejo umetnosti vse več prostora, ne le v človekovem prostem času, temveč tudi v načinu bivanja, informiranja, komuniciranja tako v osebni kot v javni obliki.

Naša skupna sreča je, da v naših ustvarjalnih in znanstveno navdahnjenih ljudeh gori tudi lučka instinkta, ki jim daje voljo in moč, da s svojim delom in izdelki stopajo v prostor, v katerega so bili posvečeni, pa naj si bo to naš ljubi, prvič v svoji zgodovini samostojni

dom, ali širina in prostranstvo tujine.

Renesansa, v kateri smo se znašli skoraj čez noč, ni le pri nas dogaja se povsod v Evropi. Številni narodi doživljajo svojo renesanso, preraja se celotno evropsko gospodarstvo. Morda bodo renesančna dela umetnikov, ki so ustvarjali od 14. do 16. stoletja, poleg svojega ponovnega in intenzivnega prodora v zanimanje današnjega človeka, pokazal tudi pot današnji umetnosti. Bolj kot kdaj-koli doslej potrebujemo luč k razvoju svoje zavesti, če hočemo preživeti v okolju, ki skoraj do skrajnosti ogroža naš obstoj.

Vročica poletne umetnosti

Zelo resno zastavljeno razmišljjanje o današnjem prelomnem trenutku, ko na eni strani isčemo svoj notranji mir v izvirih daljnje renesanse, po drugi strani pa se soočamo s strahotami slaboumja, za katerega nihče ne ve, kako dolge lovke ima, bi rad zaključil z odgovorom vsem pesimistom, skeptikom in realistom: še so ljudje, ki vam ne verjamejo. Ob nehnih iskanju naše lastne identitet, ki je nepogrešljiva pri slovenski promociji in uveljavljanju v svetu, postajajo prav umetniki naši tiki, vendar nadvse odmevnji ambasadorji.

Umetnost v tem našem kritičnem in tragičnem trenutku je predvsem velika priložnost. Zdaj so pred nami vse možno-

FESTIVAL RADOVLJICE

Vročo poletje, ki nas je, navajene na hlad, povsem presenetilo, letos k nam ni privabilo turistov, vedno hvaležnih odjemalcev naše kulturne ponudbe.

Zato je smelost umetnikov, ki prihajajo k nam s svojim poslanstvom, toliko večja. Zato so vsi, ki si v teh časih upajo organizirati umetniška doživetja na visoki ravni, festivala, koncerte, slikarske kolonije in druge mednarodne prireditve, resnično vredni vse pohvale. Nihče ne ve, koliko prepričevanja in energije je bilo potrebno, da so umetniki, ki so prestopili prag naše novorodene države, premagali strah pred vojno (ki je pri nas seveda ni), saj je marsikje pred našo mejo edini napis, ki vodi k nam - Jugoslavija. To pa je dejela, kjer divja vojna. Ne slepimo se, da svet ve, kako je pri nas. Raje pogrambimo za priložnost, ki se nam ponuja, pošljimo svoje umetnike v svet, povabimo tuje, povežimo mostove in postanimo del renesanse evropske zavesti.

Križa, ki se poglablja, in ki jo občutimo vsi prav vsak dan, je morda le še spodbudila k vztrajnosti Klemena Ramovša, ki prav zdaj začenja z jubilejnim X. festivalom Radovljica 1992, Cveta Severja s prireditvami v gradu Kiesselstein, Miha Pogačnika z mednarodnim festivalom IDRIART na Bledu in poleg mnogih drugih tudi mene, ki sem, da bi izpeljal festival Koncerti Groblje, nemalokrat sedel v avto in se osebno odpeljal do izvajalcev, da jih prepičam, da so pri nas povsem varni. Vsi so prišli in s seboj odnesli pristne vtise o naši deželi. Tudi oni so postali naši ambasadorji v svetu.

Nikica Petrak

Dugareško pismo

Konec maja je z Ministrstva za kulturo Republike Hrvatske prispelo pismo tamkajnjega svetnika Nikice Petraka kot produktivno dopolnilo k pri nas objavljeni reportaži Duga Resa in koranska fronta. V dugareški tekstilni tovarni je namreč delovalo tudi veliko Slovencev, med njimi dosti kranjskih tekstilcev: tovarnar Leopold Tratnik, nadmojster Franc Hajdukovč, mojstra Franc Zagoričnik in Jože Peko in seveda še mnogi drugi. - Pismo posvečam vsem našim dugareščanom, čeravno samo njegov naslovnik in njegov prevajalec, Franci Zagoričnik!

Spoštovani! Obiskala me je Irena Lukšić in mi prinesla tvoj tekst iz Gorenjskega glasa pod naslovom **Duga Resa in koranska fronta**. Ganjen sem nad tem besedilom - izpade tako, kot da si ti Dugi Resi bolj zvest kakor jaz, ki imam vse razloge za to, da bi ji bil zvest! Vse, kar v njem navaja, še posebno nekateri tvoji zasebni podatki, so skoraj istovetni z mojimi - zato bi nekako rad dodal svoj komentar.

Pomisli, tudi jaz sem bil krščen v Svetem Petru na Mrežnici. Tam so prve orgle, ki sem jih v življenju slišal, in prvi baročni leseni in poslikani svetniki, prva pozlata na oltarjih. Na zunanjem zidu cerkve je vzdahn tudi star rimski relief: na tem mestu je bil rimski vojni garnizon in verjetno tudi kakšno svetišče. Izkopanine so v Arheološkem muzeju v Zagrebu in ko sem bil še majhen, so kmetje na njivah tam okoli dostikrat izkopali kak rimski novčič. Ni čudno, da je tu pozneje nastala cerkev. Spoznal sem, da je položaj te cerkve nekaj povsem evropskega: župna cerkev, osnovna šola, župnišče in gostilna so sestavljali mali trg, malo središče, okrog katerega so stoljetja suše življenje. Tu je seveda tudi pokopalische. Tu je pokopan moj prednik Nikola Petrak in prababica Katarina, rojena Čurilović. Vsi Petraki so sicer kajkavci-ikavci (to je lokalna posebnost): "lipo bilo mliko", ali "kaj delaš i di si bil" in "kaj si vidil".

Takov nad Dugo Reso, na cesti proti Reki je Petrakovo brdo. Vsi smo s tega brda, na katerem je kapelica Svetega Roka, varuha beračev seveda. Zmeraj pravim, da jaz ne potrebujem svoje ulice, saj že imam cel hrib. S tega hriba je šla naravna pot v Dugo Reso. Moj prednik je bil kmet in obenem tudi že železničar na madžarski fiumanski progi. Iz Duge Rese je šla potem prav tako naravna pot v Karlovec, moj ded Nikola je že pred drugo svetovno vojno imel v Karlovcu dva lokala, dve gostilnici in apnenico, in kupil je hišo v Zagrebu. Moj oče, kaj bi drugega, bil je mladi doktor medicine v Zagrebu. Mobiliziran je bil v domobranje 1941, predal se je partizanom, sprejeli so ga kot zdravnika in tako je šel z njimi vse tja preko Neretve, kjer je najprej staknil trebušni in potem se pegasti tifus. Ni preživel. Njegov sin je pesnik in prevajalec v Zagrebu in tako se krog meščanskega vzpona rod zapira. A nič zato, prišli bojo drugi.

Pop Mile Vučetić (ker je bil Lican in je zase zmeraj govoril, da je samo pop) ni krstil samo tebe. Pop Mile je bil župnik v Svetem Petru še v dneh pokojne u.k.u. monarhije. Tebe je moral krstiti, ko je bil že zelo star - pop Mile je bil leta 1919 krstil tudi mojo mamo! Tako se je na njenem krstnem listu tudi podpisal: pop Mile Vučetić! Mene je v isti fari krstil 1939 njegov katehet Marko Čunko, bil je suh kot slanik in prav tak dolgočasnež.

Svetopetrski župniki bi bili kar za kakšno kroniko. Med vojno je bil župnik v Svetem Petru neki Marko Kolundžić. Ko so se ob koncu vojne ustaši umikali iz Duge Rese, so hoteli, da bi šel z njimi. On pa se je temu uprl, zato so ga zaklali in vrgli v Mrežnico. Po vojni sem mini-

striral nekemu župniku veseljaku, pozabil sem njegovo ime, a se bom že spomnil. Ta je v meini prebudit prve religiozne dvome: v obeh kelihih je moralo biti čisto vino, ne pa v enem voda in v drugem vino. Med mašo, zelo rad je imel maše s petjem, je na prazen želodec popil vsaj pol litra vina. Bil je dobeljen in zabaven. Kot privi se je že v aprilu kopal v Mrežnici. Naokrog je tekal gol kot kak satir, a bogme, rada so ga imela tudi vaška dekleta.

In zdaj prihajava na to, kateri zdravnik je bil pri tvojem porodu. zelo verjetno je bil to moj drugi ded, z mamine strani, doktor Alberto Longhino, edini dugareški zdravnik v tistem času. Dunajski student, ravatelj banovinskih bolnic, katere naloga je bila skrb za delavce v Bombažni industriji Duga Resa. Poznalo ga je sedem vasi naokrog, prav tako tudi vsi delavci in vsi predmestri. V Dugo Reso je prišel okrog 1917 s svojo ženo Jelko Mihaljević iz Kraljevice v Hrvaškem Primorju, ki je bila kot hči avstrijskega mornariškega oficirja solana v Trstu, Gradcu in Pulju. Stanovala sta v mali vili s parkom, takoj za bolnico, tam se je rodila moja mama in pozneje tudi jaz. Danes je v tisti vili, ce se ne motim, porodnišnica!

Moj ded Longhino je bil pravi velemestni, internacionalni tip. Imel je veliko čudežno knjižnico, lovske puške, dva lepa psa in starinski avto, ameriški Willys, kabriolet s premično streho in velikimi kolesi na zbice z belimi gumami. S tem avtom je vse do 1945 odhitel k vsakomur, ki je rabil zdravnika: najpogosteje k porodu. Nekoč so ga, mi je pravil, klicali na Kordun, ker da se neka ženska v neki srbski vasi tam proti Perjasicu že tri dni muči in ne more roditi. Ko je prišel v tisto hišo, je imel kaj videti. Na ilovnatem podu (hiše kmetov so imeli takrat pod iz nabite ilovice) je na laktih in kolenih štirinajsto čepela mlada porodnica: okrogne je bil v krog naložen ogenj, med njenimi nogami na tleh pa je ležala puška. Temu se je rekelo "roditi na puško", tak je bil običaj med našimi kordunskimi Srbijci: čista magija, da bi bil otrok moški in dober bojevnik. Živi Indijanci! Vse jih je nagnal iz hiše zgrožen nad tistim, kar je videl. Dejal je, da je edino dobro, da so naložili ognje, ker dobra prekrviljenost odnosno hiperemija pomaga lažljemu porodu. In res, čez eno uro je ženska na postelji mirno rodila ob njegovi pomoči. Ne vem, če je bil otrok tudi moški.

Tisti njegov avto je odigral v mojem življenju veličastno simbolno vlogo. Kot ti je že jasno, se je moja mama, fina gospodična, zdravniška hči in tudi sama študentka medicine v Zagrebu, zaljubila v mladega doktora Petraka, Dugareščana, in seveda, rodil sem se jaz. Moj oče je bil leta 1943 v gozdu in mama se je z dvema otrokomoma znašla sredi pokola v Zvečaju, osem kilometrov spod Duge Rese, v strašnem metežu med partizani in Nemci, ki so jim pomagali lokalni ustaši in domobrani iz Karlovec, na posestu mojega drugega deda Petraka. (V Zvečaju imam še kos vinograda.) Ko je za to slišal dugareški gospod doktor, je sedel v svoj Willys in skoz vse tisto streljanje nepoškodovan prišel po svojo hčer in svoja

dva vnuka. Noben se ga ni drznil niti dotakniti, vsi so ga poznali: tako partizani, tako domobrani in ustaši, polovico jih je spravil na svet, polovico jih je operiral ali po nuji izdrl vsaj zob! Spominjam se kakor danes: v belem šraubmantelu, s kapo in očali na čelu, pobasal nas je v avto in odpeljal na varno, v Dugo Reso, v lepo urejeno vilo in vrt. Vozil je skozi streljanje, kot da se ga to nič ne tiče. Od takrat imam v življenju nekak čuden občutek varnosti, kot da se mi nič ne more zgodi. Seveda, tudi s takšnimi občutji ni treba pretiravati.

Mogoče, kdo ve, mogoče je tvoji mami pri porodu pomagal moj ded. Če pa ne on, je bila to gotovo ena njegovih babic. Zmeraj je poskrbel, da je imel dve ali tri babice, ki so v Zagrebu opravile izpit na ginekološki kliniki in pomagale pri porodih. V bolnici je imel zmeraj deset častnih sester usmiljenk (pavlink), ki so imele v prvem nadstropju bolnice svoje kapelice in klavzuro. Govoril je, da tri civilne medicinske sestre ne pomenijo toliko kot ena nuna, ko gre za nego bolnika. Čeprav je bil zelo liberalen in še malo ne religiozen, častne sestre ni dal niti partizanom, ko so zahvaljevali, naj takoj zapustijo bolnico. Rekel jim je, da potem lahko odstranijo tudi njega, tega pa si niso drznili, saj jim je pošiljal zdravila in gozdove in ranjence je skrivaj sprejemal v bolnico, kjer so jim stregle te iste častne sestre. Cerkev mu je to zapisala v dobro. Umrl je 1956 in je pokopan v rodbinski grobniči na zagrebškem Mirogoju.

Ampak Inzl, to je bilo moje pravo igrišče, otroci delavcev so bili moji pravi tovariši. Kadarski ogledujem Šutejeve slike, bil je eden mojih najljubših priateljev v otroštvu, zmeraj pomislil na njegovo mamo, delavko v tovarni, ki je bila tudi čudovita vezilja, svoje veze si je zmisljala, izdelovala je nekakšne tkane pasove in iz krpic nekakšen svoj zelo učinkovit patchwork. Tudi risala je. Mislim, da je Miro svoj talent prevzel od nej, od očeta pa svoj temperament. Šutejevi so bili v Dugi Resi že po tradiciji karnevalski mojstri. Sprevod, ki je spremljal pusta, ga začgal in vrzel v Mrežnico, je zmeraj vodil Šutejev ata. Bil je slijaven, zaben, duhovit, veseljak. Revez je misil, da je v neki flasi doma žganje, pa je bila v njej kislina, požgal si je ves požiralnik in želodec in moj ded ga ni mogel rešiti. S svojega okna se spominjam prizora: širje tečejo čez most z Inzala, na njihovih nosilih leži Mirov ata v nezavesti in s peno na ustih, a za nosili ves zelen in smrtno prešaren Miro Šutej, tečejo proti bolnicu.

Miro je bil Winnetou in jaz Old Shatterhand ali pač kaj drugega. Plavali smo kot vidre, delali splav iz trstike, skakali z "nevarenih" višin, hodili v dugareški kino gledati prve kabovske filme. Miro je fantastično risal in prerasaval stripe in to je šlo z roke v roko. Zbrali smo svojo otročjo klapo, se potikali po okoliških gozdovih, se mečevali, se igrali Robin Hooda, Mrežnica je bila Mississippi, midva pa Tom Sawyer ali Huckleberry Finn, pač po potrebi. Zraven Kantine je bila mestna knjižnica polna knjig, tudi te smo požirali. Plezali smo na tjuče česnje, se potikali po obeh

zapuščenih kamnolomih in po kopanju zobali murve ob Mrežnici. Zvečer smo se podali na hrib in razsvetljena tovarna se nam je zdela kot kakšno velemost. Toda igrali smo se tudi okrog mrtvašnice bolnišnice in tam videli marsikaj, kar pač otroci vidijo. Duga Resa je bila zame otroštvo kakor iz knjige danes nimam tam nikogar več, a vse to je v meni in prav je, da je tako.

Moja mama ni živila z mano: bil sem pri babici in dedu. Zmeraj sem se zavedal tega, da sem v Dugi Resi samo začasno in da bom nekega dne odšel domov k mami v Zagreb. Očeta nisem imel več, mamma družina pa je bila tako in tako zagrebška. Leta 1951 sem zaradi odšel: ne brez solz sem se poljubil s prijatelji in odšel za zmeraj. Pome je prišla moja elegantna mama, sedla sva v prelepem temnomodri vagon - restavracijo z mizami iz mahagonija in medeninastim okovjem, to so bili še predvojni vagoni. To je bil brzi vlak Reka - Zagreb, ki je rabil uro in pol do Zagreba. Dobil sem praženo jajce in kakav. Odšel sem z več kot "mikrovalovnost spontanega Osebka, ki teži k psihočičnemu združitvi z maso nevtralnega nadnacionalnega Universuma".

Podobne ugotovitve bi veljalo

zapisati tudi ob pesmih, ki jih je avtorica razdelila v šest ciklov: Človeške žoge (16 pesmi), Nihanje (23 pesmi), Hoja duš (11 pesmi) Artemis (6 pesmi), Ars poetika (13 pesmi) in Za-ljubljenim v svetlobi (7 pesmi). Teksti se v glavnem dotikajo artificialnih titot pesniške duše in so, globalno vzeto, artikulacija vere v metafizično "real-

Gordana Kunaver: Peto, poezija; zbirka Fondi Oryja Pala, Kranj 1991, str. 103

Slovenska pesnica Gordana Kunaver se je rodila 1947 v Skopju, umrla je letos v Zagrebu. Leta 1974 je pri Založbi Obzorja objavila svojo prvo pesniško zbirko **Mali princ velikega veka**, pozneje pa je dejavnost razširila še na druge zvrsti,

na pisanje radijskih iger in radijskih pripred, proze in publicistike, na ambientalno konkretno poezijo ter prevajalstvo. Ekološka dokumentarna radijska igra **Bela krajina** je prejela celo prvo nagrado za dokumentarno radijsko igro na Festivalu jugoslovanskega radija na Ohridu leta 1988. Je torej zanimiva in "mnogoplastna" ustvarjalka: Franci Zagoričnik jo je popolnoma upravičeno vključil v svojo spektakularno zbirko, katere koncept se vrsti okrog tistih poetinj in poetov, ki jim formalne institucije legalito priznavajo le občasno.

Gordana Kunaver

Samostojen let nekaterih utelešenih misli

Kakor leti bela sol
ki jo goni bel veter tja čez.

Bližina morja.

Kakor Zorba the Greek Kazantzakis
vesel star mož
ki počiva nad Kreškim morjem.

Samo bližina morja.

Kakor sinonim nazaj k zvezdam
ali z zvezd sem
ali samotno sám zvezdno morje
v sebi sami sama.

Kakor čista resnična veselost
v čistem resničnem ko rečejo:
glejjo, kakor bi se vrnila!

(Zadremje globok spanec.
Gnijoče listje razpackano
po klopeh blivih parkov
in odeja

toplja zakrnjena odeja počez
in navzdol in kvadratki kvadratki
granit ulica. Divjina.

Granitna divjina.)

Zdaj smo bližina morja.

Bližina bližnjega zbljanje.

Kaplja.

Samostojen let nekaterih utelešenih kapljic.

Nič več.

Naslov knjige **Peto** je novograška beseda in pomeni leteti; izpisani je z grškimi črkami. Gordana Kunaver se je tako že na ovitku knjige na originalen način izmaksnila nacionalnemu poudarku svoje lirike: odlepila se je od vsespolne narodne evforičnosti, ki skuša preseči slovensko majhnost in robnost v evropskem prostoru s prepotentno duhovno ekspansionsko energijo, in odletela prek trenutnih, tendenc v čisti vakuum poetičnega, kozmičnega, božanskega... Tako nekako gre "brati" tudi javni projekt Molitev k Prešernu (v knjigi je dokumentiran s fotografijami), ki ga je avtorica

RAFAEL PODOBNIK: OPOLDANSKE SENCE, 1989 (S samostojne razstave mojstra fotografije dr. Rafaela Podobnika iz Nove Gorice v razstavnem salonu Dolik na Jesenicah.)

Moda
in
kvaliteta
Elita

Panorama

ZAKAJ TAKO? CARINE PA ŠE KAR PO JUGOSLOVANSKO!

Vizjakova iz Ljubnega sta več kot dvajset let delala v Nemčiji. Kot zdomca in zavedna Slovence sta vseskozi na vse mogoče načine pomagala svoji matični domovini, sodelovala v slovenskih društvih v Nemčiji, bila znana sindikalna delavca... Sodita med tiste slovenske zdomce, ki nikoli in nikdar niso pozabili na matično domovino in ki so - kjerkoli so že mogli - predstavljali Slovenijo. Med drugim sta poskrbela, da se je ime Slovenije tako ali drugače redno pojavljajo v nemških časopisih.

Povsem razumljivo je, da sta po svojih zmožnostih pomagala Slovenij tudi v času agresije...

Zdaj sta se vrnila v Ljubno. Za vedno.

A ko sta prestopila mejo s pohištvo in tistim premoženjem, ki sta ga prislužila v Nemčiji, sta ju na meji popadla bes in jeza. Spoznala namreč sta, da mora za vse premoženje plačati carinske dajatve še po starih, jugoslovenskih predpisih! Nova, mlada država, s svojo carinsko službo, vendar s stariimi carinskimi predpisimi! Dovoljen je namreč uvoz le za 4.500 nemških mark! Mar moraš biti zdomski revež ali pa vse pustiti carini!

Vizjak je kot razumen in inteligenten mož pač požrl slino, saj carin na meji nima absolutno nič pri tem, da mu mora »zaračunati« za vse, kar je v dvajsetih letih privarčeval! Vendar pa: grenkoba ostaja, z grenkobo se bodo v Slovenijo vračali vsi tisti Slovenci, ki prihajajo za njim. To zares boli, še posebej boli tiste Slovence, ki so bili vsa leta tesno povezani z matično domovino in ki so bili ob osamosvojitvi morda še bolj ponosni in samozvestni kot mi, ki živimo v Sloveniji.

Mož in žena zdaj javno sprašujejo novo slovensko vlado in vse stranke v parlamentu: kako je mogoče, da so carinski predpisi ostali taki kot prej in kako je sploh mogoče, da se o nujnih spremembah carinskih dajatev na naši meji doslej še ni nič ukrepalo? Mar se pri carinskih dajatvah res lahko enačijo tisti, ki so izven slovenskih meja komaj dve leti s tistimi, ki so bili v tujini 22 ali več let?

In zakonca imata nedvomno prav: ni dovolj, da se spremeni le oblika, pomembne so vsebinske spremembe. In spremembe na carini bi bile najne že danes, kajti moralna in druga škoda je zaradi tovrstnega cincanja vendarle prevelika. ● D. Sedej

NA JOŠTA VSAK DAN

Jošt nad Kranjem, julija - Dve knjigi ležita na mizi pri peči v veliki sobi doma na Joštu: v eno se vpisujejo naključni obiskovalci, v drugo pa "prijatelji Jošta", ki so prišli sem gor letos že tridesetkrat in so se odločili, da se bodo spustili v temo, kdo bo večkrat na vrhu Jošta, 845 m visoko. Steje se pohod enkrat na dan, ne štejejo se ponedeljki, ko je dom zaprt, razen če je ta dan praznik. Tako se zgodi, da pridejo nekateri letno na Jošta od 316 do 320-krat. V ponedeljek, 14. julija, so s 170 vzponi vodili trije Joštarji: Andrej Kuralt, Franc Jenko in Janez Pegam. Enega od njih, Franca Jenka, smo, potem ko je gospodarju pomagal pri pospravljanju za množico Idriartovcev, ujeli za krtek pogovor.

"Za hojo na Jošta in vpisovanje v knjigo me je navdušil moj sosed na Planini, Janez Dolenc. 1987. sem bil na Joštu 221-krat, 1988. 222-krat, 1989. 319-krat in 1990. leta 316-krat. Lani sem imel prometno nesrečo in sem bil tu le 154-krat, letos pa upam, da bom izkoristil vse dni. Tudi žena hodi in je bila danes tu že stotič letos. Zjutraj zgodaj prihajam sem

gor, po različnih poteh, ob vsakem vremenu. Sicer je pa Jošt vedno lep, naj bo v dežju, soncu ali snegu. Sedaj, ko sem upokojen, v teh poteh še bolj uživam. 26 let sem bil nočni vratar v Savi in prikrajan za marsikateri lepi dan. Ko so mi v Savi ponudili, da mi kupijo štiri leta in se lahko upokojim, nisem prav nič razmišljal. Tako jsem se odločil. Pravzaprav, hribi so odločili. Zdaj bom nadoknadel vse lepe dni, ki sem jih v teh letih zamudil. Že prej, ko sem še delal, sem se šel po nočnem šitu najprej domov preobleč, skočil na Jošta in šele potem šel spat. Tole res izgleda kot tekmovanje. Toda jaz ne tekumjem, hodim za sebe. Avta nimam, pač hodim prav s Planino. Odlično se počutim, sem zdrav, telesno in duševno sproščen. Žena bo šla z otroki in vnučki na morje, jaz pa sem gor. To bo najlepši dopust.

Veste, vedno znova me Jošt potegne. Ne morem več neha-

S KULTURO OBOGATENA POKLJUKA NASTAJA TRIGLAVSKA GALERIJA

Pokljuka, 16. julija - Kar so organizatorji spominskih pohodov borcev in mladine na Triglav napovedovali že pred letom dni, so zdaj tudi uresničili: ob 7. pohodu je bil na Pokljuki prvi slikarsko-kiparski tabor na temo TRIGLAV SIMBOL, ki se ga je udeležilo 8 kiparjev in 27 slikarjev. Dela, ki so te dni nastala na Pokljuki, so bila od 16. do 19. julija razstavljena v Šport hotelu in to je prvo gradivo za ustanovitev Triglavskih galerij. Te umetniške kolonije bodo postale tradicionalne; prva generalna sponzorja sta bila Stranka socialdemokratske prenove Slovenije in Socialistična stranka Slovenije.

Razstava, ki jo je 16. julija zvezčer odpril Ciril Ribičič in si jo je po vrtniti s Triglava ogledala množica pohodnikov in obiskovalcev, je potrdila, da je bila zamisel dobra, saj so v tej koloniji nastala enkratna dela. Čisto v novi luč smo ugledali Triglav izpod barv Ernesta Krnaiča - Enčja, Anton Wolf s svojim Javornikom v olju spominja na Van Gogha, Erna Fric je med temnimi pokljuškimi smrekami našla toliko barvitali, Henrik Marchel ustreza njegovemu slikanju kot nalački prišli travniki z arniko, Leone Gaier iz Gorice je v modrini svoje kosmičaste tehnike pričaral kapelico v Podjetju in značilne kozolce - toplarje, Renata Bovhan, znana po svojih notnih slikanicah, si ni mogla kaj, da ne bi tudi svojih živahnih vrhov Triglava opremila z notami pesmi "Oj Triglav moj dom..." Anton Plemelj si ga je zamislil v rdeči megli, Skender Bajrovič pa se je spustil po motive prav v Gorje. Kdor se je bal, da slikarji in kiparji na zeleni Pokljuki ne bodo našli dovolj motivov, se je motil. Toliko jih je, da jih bodo lahko leta in leta obdelovali. In res ne bi bilo slabovo, če bi Pokljuka imela svojo stalno razstavo, saj bi kulturno obogatila dobro obiskano planoto pod Triglavom. Eden od predlogov je, da bi z njo oplemenitili in oživili prostore kasarne na Rudnem polju ali eno od zgradb Triglavskega naravnega parka. Kje bo ta stalna razstava, se še ne ve, bo pa zaenkrat potovala: od 1. avgusta bo na ogled na Loškem gradu, kasneje bo šla v eno od ljubljanskih galerij, potem pa se bo verjetno vrnila na Bled v prostore LIP.

Kaj pa o koloniji, ki naj bi postala tradicionalna, pravijo umetniki sami?

Janez Knez, akad. slikar iz Trbovelja: "Včasih smo hlastali, da naj bi bile kolonije mednarodne. A se je tudi tokrat pokazalo, da so lahko povsem slovenske. Dosti imamo slikarjev, kiparjev, akademikov in amaterjev. Velikokrat se prav zaradi številne udeležbe tujih, domačih slikarjev kolonij niso mogli udeležiti in so bili hudo prikrajšani. Pomembno je, da delamo, in važno je tudi, da se na koncu najde galerija za vsa ta dela. Zagorje, na primer, je kljub toliko kolonijam in tradiciji še vedno nima. Gorenjem se z galerijo v kasarni na Rudnem polju kaže dobra vizija." ● D. Dolenc

Ernest Krnaič - Enč, akad. slikar iz Trbovelja: "V toliko zelenjaju je impresija težja, vendar slikar svoj motiv vedno najde. Zagotovo bi bila za slikarja boljša kolonija tu jeseni. Ni pa nujno, da se organizira kolonija. Slikarji bi motive lahko zbrali vse leto, vse sezone in potem le delo oddali. Boljši izbor bi bil. Nekaj dni kolonije je premalo časa za dobro delo, preveč je prisile. Zanimivo je, da sta tokrat pokrovitelja politični stranki. Morda je ta kolonija malce skromnejša, vendar ogromno je vredno, da so se nanjo v današnjem času sploh spomnili."

Henrik Marchel, akad. slikar iz Kranja: "Sama organizacija kolonije se mi je zdele dokaj v redu, čeprav smo bili morda doslej vajeni bogatih kolonij po Italiji in Avstriji, pa tudi doma, kot na primer semiške. Zamisel, da bi stalno galerijo z motivi iz Triglavskega pogorja uredili v kasarni na Rudnem polju, se mi zdi zelo dobra. Pokljuka bi z njo veliko pridobil.

P R E B E R I T E

BLEJSKI PLETNARJI SO SPET
»UDARILI«
NA ŠVEDSKEM JE SLOVENIJA
POPOLNOMA NEZNANA DRŽAVA
SONČKOV KOT
NAGRADNA KRIŽANKA

V R E M E
Vremenloslovci za konec tedna napovedujejo, da bo sončno in vroče.

PRAZNIK KOSCEV

Turistično društvo Sovodenj ob svoji 20-letnici obstoja vabi na vsakoletno etnografsko prireditve pod naslovom Praznik koscev. Prireditve bo v nedeljo, 26. julija, ob 14. uri v Novi Oselici pri Sovodenju. Program obsega: nastop domače folklorne skupine, kratke nagovor o pomenu košnje danes in v preteklosti, tekmovanje koscev in grablje. Prvič bodo vključili kot posebno točko tekmovanje v ročni košnji. Ne bo manjkalo tudi šaljivih točk na naslovom: Kdo zna bolje - po kmečko? Po končnem programu bo rajanje pod starimi lipami ob novem gorenjskem kozolcu, kjer bo na voljo domača hrana in dobra kapljica. Letos se bodo v ročni košnji pomerili tudi gorenjski župani. ● D. S.

ZAPOROŽEC SE VRAČA

Iz Ukrajine ponovno prihaja na naš trg vozilo, ki smo ga pred davnimi leti poznali pod imenom zaporožec, sicer pa je imelo uradno oznako ZAZ 968. Seveda se ne vrača ropotajoča škafija s čudnimi loputami za zrak, pač pa novo vozilo z imenom tauria.

Starega zaporožca so v Ukrajini izdelovali skozi vse sedemdeseta leta in o tem avtomobilu kroži anekdota, da je nastal, ko so v Zaporožju hoteli narediti nekaj podobnega, kot je bil NSU 1200, bolj znan kot princ. Kakorkoli že, visoko in okoreno vozilo je bilo precej ponesrečeno, čeprav je tudi na našem trgu našlo nekaj kupcev.

Novi ZAZ, ki so ga poimenovali po ukrajinskem mestu Tavrija, je vsaj za tamkajšnje razmere dokaj sodoben avto, na prvi pogled podoben ladi samari, vendar nekoliko manjši. Motor na oprema je za zdaj 1,1-litrski štirivaljnik z vodnim hlajenjem, ki zmore 38 kW, kar zagotavlja najvišjo hitrost 140 kilometrov na uro ob sorazmerno skromni porabi, ki naj bi po tovarniških obljubah znašala v povprečju okoli 6 litrov na 100 kilometrov. V Sloveniji bo tavrie prodajalo ljubljansko podjetje Commerce, ki obljublja tudi dokaj privlačno ceno: okoli 8.000 mark z vsemi dajatvami. ● M. G.

POROKA NA ŠTEVILKI 13?!

Krajevna skupnost Bled se je odločila, da po svojih skromnih zmožnostih, a vendarle z veliko zagnanostjo in dobro voljo, postopoma preuredi prostore v stari stavbi občine na Bledu tako, da bodo v njih »opravljali« tudi poroke.

Hvalevredna gesta in stvari so že v zanosnem teku. Tako bodo mladoporočenci vstopili skozi vhodna vrata v lepe poročne dvorane, izstopali pa v prelep park na drugi strani, kjer jih bodo čakale blejske kočije.

A sitnosti nikoli ne počivajo!

Pronicljiva novinarka Radija Triglav Jesenice je nemudoma ugotovila, da blejska občinska stavba stoji na cesti SVO-BO-DE, na številki 13!

SPAR MARKET
SPAROVEC
Struga - Strau
NEVERJETNO
POCENI...
Zelo ugodna
menjava!

STYLE

V TRGOVINI NEŽA
Gregorčičeva 8, Kranj

AKCIJSKA PRODAJA

bluz FOXY
- 30 % popusta
POSEBNA PONUDBA
VZORČNIH KOPALK
Lisca
od 11. do 31. julija

NOVO V KINU

FX 2, ameriška akcijska kriminalka

Rollie Taylor se ne ukvarja več s specialnimi efekti, temveč izumira nove patente. Bivši mož njegove sedanje prijateljice - policaj Mike Brady - prosi, naj mu pomaga pripraviti past za manjaka, ki ubija osamljene ženske. Rollie nerad pristane na to, toda ko Brady umre, ugotovi, da gre za past in da ga želi ubiti kot nezaželeno pričo. Edini, ki mu lahko pomaga, je priatelj Leo McCarthy... Nadaljevanje sijajnega filma FX - Umor s trikom, se odlikuje z dinamičnim zapletom, napetimi prizori in obiljem atraktivnih filmskih trikov.

PETEK, 24. julija 1992

1. PROGRAM TV SLOVENIJA

10.35 Video strani
10.45 Program za otroke
10.45 Smrki, ameriška risana serija
11.10 S. Rozman: Oblaček Pohajček, ponovitev
11.20 Znanost - kri, ponovitev
11.50 Poslovna borza, ponovitev
12.00 Poročila
12.05 TV dnevnik BiH, ponovitev
12.50 Video strani
17.05 Video strani
17.20 Gospodarska oddaja: Evropa 2000, ponovitev
17.50 EP, Video strani
17.55 Poslovne informacije
18.00 TV Dnevnik
18.10 Program za otroke
18.10 Skrivnostni otok, ponovitev angleške nadaljevanke
19.05 EP, Video strani
19.10 Risanka
19.20 Napovednik
19.25 EPP
19.30 TV Dnevnik, Vreme, Šport, Forum
20.26 EPP
20.30 J. Winterson: Pomaranče so edini sadež, angleška nadaljevanke
21.25 EPP
21.30 Melodije morja in sonca, ne posredni prenos iz Portoroža
22.40 TV dnevnik 3, Vreme, Šport
23.05 Melodije morja in sonca, nadaljevanje
23.35 Sova
23.35 Roseanne, ameriška humoristična nanizanka
0.00 Zakon v Los Angelesu, ameriška nanizanka
0.50 Vagonarka Berta, ameriški barvni film
2.20 Video strani

2. PROGRAM TV SLOVENIJA

17.00 Video strani 17.10 Sova, ponovitev Dragi John, ameriška nanizanka; Zakon v Los Angelesu, ameriška nanizanka 18.25 Regionalni programi - Maribor, Slovenska kroika 19.25 EPP 19.30 TV Dnevnik BiH 20.05 Jazz in blues 20.30 Verner gost: dr. Hubert Požarnik 21.50 Studio City 22.50 APZ Tone Tomšič 0.05 Video strani

1. PROGRAM TV HRVAŠKA

8.15 Santa Barbara, ponovitev ameriške nadaljevanke 9.00 Dobro jutro, Hrvatska 9.30 Zgodba z dveh strani, mladinska dokumentarna serija 10.00 Poročila 10.05 Dobro jutro, Hrvatska 12.00 Poročila 12.10 Roseanne, ponovitev ameriške humoristične nanizanke 12.35 Jutrofon 13.00 Slika na sliko, ponovitev 13.45 Poročila 13.55 Hollywood Mavericks, ponovitev 2. dela ameriškega dokumentarnega filma 14.45 The big blue, oddaja za Uniprof 15.10 Kralji reke, ponovitev zadnjega dela nadaljevanke 16.00 Poročila 16.10 Poletni šolski program 17.00 Znani v akciji 18.00 Poročila 18.40 Santa Barbara, ameriška nadaljevanke 19.15 Risanka 19.30 Dnevnik 20.30 Volitve '92: Predstavitev dveh predsedniških kandidatov 23.35 Dnevnik 0.15 Slika na sliko 1.00 Poročila v nemščini 1.05 Poročila v angleščini 1.10 Horoskop 1.15 Poročila 1.30 Kjer sanjajo zeleni mravljivci, nemški barvni film 3.10 Poročila 3.20 Video strani

2. PROGRAM TV HRVAŠKA

16.50 Videotest 17.00 Video strani 17.10 Tommy Tricker and the Stamp Travellers, ponovitev kanadsko-ameriškega filma 18.50 Dobro večer, Japonska, potopisna serija 19.00 Hrana pod drobnogledom 19.30 Dnevnik 20.25 Po vojni, 9. in 10., zadnji del angleške nadaljevanke 22.15 Roseanne, ameriška humoristična nanizanka 22.40 Vox 23.15 Nedotakljivi, ameriški črn nanizanka 0.10 Gardijada 4.00 Video strani

KANAL A

9.45 A Shop 10.00 RIS, risanke in spoti 10.30 Ne jodi, Peter, ponovitev slovenskega filma 12.00 A Shop 12.15 Video strani 18.45 A Shop 19.00 Napoved sporeda, Vreme 20.00 Risane 20.15 Dnevnih informativnih programov 20.32 Ohranimo zeleno Ameriko, ameriška dokumentarna serija 22.35 Velika puščavščina, francosko-britanski barvni film 0.35 Vreme, Dnevnih informativnih programov 1.00 A Shop 1.15 Video strani

GORENJSKI GLAS

KINO

CENTER amer. kom. NE RECI MAMI, DA SMO SAMI ob 18. in 20. uri
STORŽIČ franc. nem. trda erot. SRCECE ob 18. in 20. uri ŽELEZAR prem amer. akcij krim filma FX 2 ob 18. in 20. ur. KOMENDA Nikino predstavlj. ČEŠNJICA amer. akcij. krim. film EKSEKUTOR ob 20. ur. BITNJE amer. akcij. film OBRAČUN V MALEM TOKIJU ob 21. ur. RA-DOVLJICA amer. kom. MANEKENKA ob 20. ur.

IZ ŠOLSKIH KLOPI

UREJA: HELENA JELOVČAN

Petek, 24. julija 1992

Šolska knjižnica odprta tudi med počitnicami

V tork, 14. julija, smo se v knjižnici v osnovni šoli Matije Valjavec že drugič zbrali člani novinarskega krožka, ki tudi med počitnicami ne lenarimo. Med drugim je bila odprta šolska knjižnica za učence in učitelje. Nekaj obiskovalcev sem vprašala, zakaj med počitnicami zahajajo vanjo in katere knjige najraje berejo. Najprej sem o tem vprašala šolsko knjižničarko Francko Žumer.

»Že zadnjih štirinajst dni pred koncem so me učenci spraševali, ali si bodo knjige lahko izposodili tudi za čas med počitnicami. Seveda, saj je letos že tretje leto, ko je šolska knjižnica odprta tudi med počitnicami. Učenci in učitelji so vzeli do petnajst knjig pa tudi glasbene in video kasete. Bilo jih je precej več kot lani in predlani, zato lahko rečem, da je to že tradicija v naši šoli in upam, da bo do učenc tudi naprej tako pridruži bralci knjig.«

»V šolsko knjižnico sem prišel zato, ker poleg šolskega branja berem tudi druge knjige. Najraje berem pustolovske knjige in grozljivke,« je povedal Mitja Pernuš iz 7. b.

»V šolsko knjižnico hodim zato, da se med počitnicami ne dolgočasim. Berem detektivske knjige,« je dejal Vid Mavčič iz 5. b.

»Tudi jaz zahajam v šolsko knjižnico zato, da mi ni dolgčas. Grem v četrti razred in moje branje ni najboljše. Z več branja pa to utrjujem. Najbolj so mi pri srcu knjige Berte Golob. Danes sem si sposodil knjige: Velikan Gorjan, Telefon v mestu Tu Tukaj, Babičina hiša, Srebrna račka, Zlata račka, Dober dan, palčki, Doživljaji mačka Toša, Križam krač,« je bil zgovoren Igor Pavlič iz 3. a.

Anka Naglič, 6. b r. OŠ Matije Valjavec Preddvor

Intervju z Jožico Žun

Gospa Jožica Žun je bila od leta 1980 do letošnjega aprila ravnateljica osnovne šole Davorina Jenka. Ob odhodu v pokoj smo ji postavili nekaj vprašanj v zvezi z njenim delom.

Gospa Jožica Žun, Vas je 30-letno delo v šoli kaj utrudilo?

»Delo v šoli me je veselilo, zato nisem utrujena. Vendar pa imam vsak človek svoje dobre in slabe dni, in sem takoj kakšen "dober dan" prisluščila domov vsa vesela in zadovoljna, včasih pa se človeku kaj ponesreči in ni tako dobre volje.«

Ko pogledate nazaj... ali bi radi kaj spremenili? Kakšno svojo odločitev?

»Gotovo. Vsak človek dela napake in bi jih rad popravil. Nihče ni brez napak in tudi veliki državniki so delali napake, za katere so kasneje povedali, da bi jih radi spremenili.«

Kaj ste si mislili o politiki gospoda Venclja, bivšega ministra za šolstvo in šport?

»Pričakovali smo, da bo za šolstvo naredil več. Saj veste, ko smo se osamosvojili, smo vsi mislili, da se nam bosta cedila mleko in med, vendar nam je ta visokoleteca predvidevanja razbila kruta realnost.«

Kako ste se navadili na sedanje življenje? Brez šole in njenih vsakdanjih težav?

»Na vsako stvar se je težko navaditi. Tudi meni na začetku ni bilo lahko, lahko bi rekla, da me je preganjalo nekakšno "šolotožje".«

Če bi bili še enkrat mladi, kaj bi postali?

»Vsekakor bi postala učiteljica. Ta poklic mi je posebno všeč, saj je poln izzivov in nenehnega gibanja, zato mi je globoko prirasel srcu.«

S čim se zdaj ukvarjate?

»Ukvarjam se predvsem z gospodinjstvom, tudi vrt mi vza me veliko časa, saj večino zelenjave pridelem doma. Ob večerih pa rada preberem tudi kakšno dobro knjigo.«

Ste si mislili, da se bomo od Vas tako lepo poslovili?

»Nisem si mislila, da me boste tako lepo počastili, v bistvu je bila to tako hitra odločitev, da o slovesu nisem niti razmišljala. Vsem udeleženim se prav lepo zahvaljujem.«

Ste bili med ravnateljevjem zadovoljni z učenci naše šole?

»Bila sem zadovoljna, vendar se vedno najde kaj, kar meče slabu luč na vse ostale. Posebej pa me je jeziklo to, da se je v šoli delalo vse več škode. Učenci, ki to delajo, se morajo zavedati, da se vsa škoda plačuje iz žepov njihovih staršev in mislim, da tudi ne bi bili veseli, če bi to, kar delajo v šoli, delali doma, saj moramo vsi paziti na šolsko in domačo lastnino.«

Bi prišli nazaj?

»Dzaj ne več, saj sem se odločila, da grem v pokoj. Čeprav je bila to usodna odločitev, mislim, da sem ravnala prav.«

Tony Štrupar, 6. e r. OŠ Davorina Jenka Cerkle

BUENOS AIRES - KRANJ DUH OSVAJA VESOLJA - SRCE DOMOVINO

Včeraj, 23. julija, je občina Kranj povabila 14 deklet in 10 fantov maturantov, Slovencev iz Buenos Airesa na krajši program. V avli SO Kranj jim je na citre zaigrala Vida Učakar, zapel pa jim je oktet KLAS iz Predosej. Maturanje se bodo zadržali v Sloveniji do 22. avgusta. Včeraj so si ogledali tudi brezjansko baziliko in Bohinj, zadnjega v mesecu pa so povabljeni na Kranjsko noč, kjer bodo tudi dvakrat prenočili pri slovenskih družinah.

MALA ANKETA

Že mislijo na novo šolsko leto

Naj šolarje povprašam, ali so že kupili knjige za naslednje šolsko leto, ali že imajo torbo, zvezico, puščico in vse ostalo, so mi naročili v redakciji. Skoraj neumno se mi je zdelo, da moram v tej vročini vrtati vanje, ko so komaj zaživeli v pravih počitnicah. Kdo bi zdaj mislil na novo šolsko leto! Pa sem se zmotil. Torbe so skorajda že pripravljene ali pa šolarji že točno vedo, kje bo do tisto, kar jim manjka, v kratkem dobili. Največ je vredno, če imaš starejšega bratca ali sestrico, da knjige enostavno "podeluješ".

Bine Volčič, OŠ Stane Žagar v Kranju, doma iz Drulovke: "Vse knjige za 6. razred že imam, dobil sem jih od brata. Zanj, za 8. razred, pa jih bomo dobili preko Modrega Janeza. Že lani smo knjige nabavili preko Modrega Janeza. Jaz moram dobiti le še zvezke in puščico, pa bo torba pripravljena."

Darja Ramšak, Orehek pri Kranju: "Vsega še nimam za 6. razred, knjige pa bom, razen matematike, dobila od starejšega brata. Nekaj knjig bomo menda dobili tudi v šoli. Torbo imam novo, je s Češke, tudi puščico imam. Potrebujem le zvezke in telovadne copate, to bova pa z mamo šli kupiti prihodnj teden."

Maja Brezar, Britof pri Kranju: "Polovico knjig za 7. razred imam od sestre, ostalo bomo še do konca meseca šli iskat v knjigarno. Predlanskim smo knjige kupovali preko Modrega Janeza, ko so nam pa letos poslali prospekt, smo ugotovili, da imamo razen nemščine in biologije že vse doma. Po zvezke bomo šli v Škofijo Loko v trgovino Pagat, kjer bodo dobili one italijanske s spiralno. Torbo bom dobila novo, stara je v treh letih odslužila, puščico mi bo pa sestra sešila iz koščkov usnja."

Primož Šarc iz Stražišča pri Kranju: "Knjige za prvi razred je mamica naročila pri Modrem Janezu, za avgusta so jih obljubili. Komaj čakam, da jih vidim. Puščico že imam, svinčnike in voščenice tudi, po zvezke bova pa z mamico šla v Trboje, kjer jih v zasebni delavnici delajo in prodajajo. Prima ovitke imajo!" ●

D. Dolenc

Luna

Glej na nebu
hlebec sira,
ki mi ponoči
ne da mira.
Kjerkoli hodim,
kjerkoli sem,
povsod me spreminja,
kamor grem.
Če sem na poti
ali doma,
povsod je z mano
ta gospa.

Če kaj uspičim,
če se bojim,
vse ona vidi,
se mi smeji.
Le čakaj, luna,
ko te ne bo,
ko boš odplula
za goru!
Takrat bom prosta,
tra-la-li,
in bom počela
sto stvari.

Polona Jeseničnik, OŠ Ivana Groharja Škofja Loka

Nevenka Godec - Prvič sem v Sloveniji in priznam, da sem zelo srečna. Moj oče je odšel v Argentino na začetku druge svetovne vojne in je iz Beljakova, mati, ki je Novomeščanka pa dvanajst let kasneje. Vedno sta me učila slovensčine, obiskovala pa sem tudi slovenski osnovnošolski tečaj, ki zajema šest predmetov: slovensčino, zemljepis, etnologijo, živo besedo (recitiranje), krščanski nauk ter svetovne nazore. Slovenska šola mi je dala nov pogled na domovino, se posebej ob osamosvojitvi, da vse življenje vredno je. Nevenka je v Sloveniji in priznam, da sem zelo srečna. Moj oče je odšel v Argentino na začetku druge svetovne vojne in je iz Beljakova, mati, ki je Novomeščanka pa dvanajst let kasneje. Vedno sta me učila slovensčine, obiskovala pa sem tudi slovenski osnovnošolski tečaj, ki zajema šest predmetov: slovensčino, zemljepis, etnologijo, živo besedo (recitiranje), krščanski nauk ter svetovne nazore.

Slovenska šola mi je dala nov pogled na domovino, se posebej ob osamosvojitvi, da vse življenje vredno je. Nevenka je v Sloveniji in priznam, da sem zelo srečna. Moj oče je odšel v Argentino na začetku druge svetovne vojne in je iz Beljakova, mati, ki je Novomeščanka pa dvanajst let kasneje. Vedno sta me učila slovensčine, obiskovala pa sem tudi slovenski osnovnošolski tečaj, ki zajema šest predmetov: slovensčino, zemljepis, etnologijo, živo besedo (recitiranje), krščanski nauk ter svetovne nazore.

24. julija

KINO

CENTER amer. kom. NE RECI MAMI, DA SMO SAMI ob 18. in 20. uri
STORŽIČ franc. nem. trda erot. SRCECE ob 18. in 20. uri ŽELEZAR prem amer. akcij krim filma FX 2 ob 18. in 20. ur. KOMENDA Nikino predstavljal ČEŠNJICA amer. akcij. krim. film EKSEKUTOR ob 20. ur. BITNJE amer. akcij. film OB

Ta mesec na vrtu

Kitajskega ohrovta ne smemo sejati prej, kot od srede julija dalje. To je rastlina, ki se najbolj bujno razvija v kratkih dnevih in dolgih nočeh, zato je izrazito jesenska rastlina. Uporaben je kot zelenata solata, daje pa tudi okusno kuhanu prikuho. Sejemo ga v kupčke, da ne razsipavamo brez potrebe semena. Vrste naj bodo oddaljene po 40 cm, v vrsti pa posejemo 4 do 5 semen na vsakih 35 do 40 cm.

Prav tako je najbolje saditi od srede julija naprej **zimsko endivijo**. Endivijo se močno razraste, zato jo sadimo v razmaku 30 x 30 cm. Sadik ne smemo saditi globlje, kot so rasle prej.

Nekatere sorte **poletne endivije** so samobelinske; če takšnih sort nismo, moramo rastline kakšnih 10 dni pred pobiranjem zvezati, da se listje ubeli. Zato tudi imenujemo poletno endivijo solata vezulja. Z beljenjem postanejo posebno notranji listi nežni in izredno okusni.

Pridno pobirajmo **kumare**. Več kumar ko poberemo, več novih nastavkov bodo rastline pripravile za pozneje. Če pustimo na rastlini predolgo doračati plodove, se lahko zgodi, da bodo nekateri mladi plodovi kar odpadli. Zato je tudi napak, če pustimo nekatere plodove za seme. Ko nabiramo kumare, ne smemo biti nerodni in grobi, da ne poškodujemo vrež. Po potrebi uporabljamo oster nož.

Julija sadimo za prehrano namenjeno **podzemsko kolerabo ali kavlo**. Sadike posadimo tako, da zemljo krepko pritisnemo h koreninam. Razdalja med sadikami naj bo 30 x 30 cm.

Novozelandska špinaca bo dobro delala, če ji bomo redno dognejali. Za sušo ta špinaca ni preveč občutljiva, saj se prav razbhoti šele v poletni vročini. Po vsakem gnojenju jo tudi zalijemo, da lažje sprejema hrani.

Kdor hoče imeti avgusta debele **paprike**, naj julija ne skopari z gnojili. Gnojimo enkrat tedensko, gnojilo ali gnojni zalivki pa ne smejo poškodovati občutljivega listja.

Kdor hoče, lahko še julija sadi **por**. Razdalja med rastlinami naj bo 15 x 15 cm. Pri tako pozrem sajenju rastline ne bodo več tako postavne, kot sicer, zato ni potreben med rastlinami tako velik razmik. Tudi sadimo lahko samo 10 cm globoko, saj se podzemni del stebla ne bo utegnil tako močno razviti kot pri zgodnjem sajenju. Maja posajem por redno okopavamo, gnojimo pa in potrebi zalivamo. Julija še lahko uporabljamo gnojilo z nekaj več dušika. Če gnojimo z gnojnimi zalivki, z njimi zalivamo vsak teden enkrat. Ker ima por korenine zelo globoko, rahljammo in okopavajmo zemljo.

Motovilec za jesensko rabo sejemo prvič zadnje dni julija. Če ga sezemo ta čas, ga bomo lahko nabirali v drugi polovici oktobra. Motovilec ni občutljiv na mraz, tako da nam bo dajal še pozno jeseni dobrodošlo svežo solato. Setev v vrste se bolje obnese kot setev na široko.

HORTIKULTURNO DRUŠTVO KRANJ

Zanimive ekskurzije

Kranj, julija - Hortikulturno društvo pripravlja zanimive ekskurzije tudi za avgust in september. Tako se bodo člani (lahko pa tudi nečlani) 1. avgusta odpeljali na Primorsko, kjer si bodo v Opatjem selu ogledali vrtnarstvo, ki goji (in prodaja) eksote, kot so kivi, fejowa, pistacia, cedra, bonsai itd. 29. avgusta bodo šli na ogled vrtinarske razstave v Tullnu pri Dunaju in si ogledali še Dunaj, Palmenhaus in Rosengarten. 19. septembra bodo šli na trgovcev v Parecag, ki jo bodo združili še s kopanjem v Strunjanu. Prijave sprejemajo na društvo v Kranju (pri Prešernovem gaju) ob pondeljkih in petkih od 16. do 18. ure. ● (dd)

Posebna akcija Gorenjskega glasa in Mlekarne Kranj

Zbiramo recepte za jedi iz mleka, sira, jogurta...

Kranj, julija - Z Mlekarne Kranj smo se dogovorili, da pripravimo posebno prilogo v Gorenjskem glasu, kjer bodo zbrani najboljši recepti za pravno jedi, peciv, sladič in podobnega iz mleka, jogurta, sirov, skute in smetane. Drage naše bralke, pobrskajte po starih zvezkih, kjer hranite recepte, izberite tiste, ki se vam zdijo najboljši, najbolj zanimivi, in nam jih pošljite. Ne pozabite pripisati imena in priimka ter točnega naslova. Naš naslov: Gorenjski glas, 64000 Kranj. Recepte zbiramo do konca julija! Vsi objavljeni recepti bodo nagrajeni z izdelki Mlekarne Kranj.

ŠJOR MIJO: Riba je le za "guštanje"

Te dni je v restavraciji **Yasmin** v Kranju v gosteh šef kuhinje hotela **Bellevue** iz Splita **Mijo Bebić**. Prijazen možakar je in tako smo za naše bralke iz prve roke izvedeli nekaj receptov za pripravo rib. Kaj hočemo, poletje je in če že ne hodimo na morje, kot nekoč, si pa rib vendarje kdaj pa kdaj zaželimo. V ribarnicah jih imajo (zdaj se ob koncu tedna dobri tudi v medvoški blagovnici Loka sveže ribe), izberimo jih in pripravimo. Najcenejše sardelice so najboljše ovrite ali popecene na žaru, odlične so pa tudi v marinadi. Če dobimo več vrst rib, si lahko omislimo brodet. K ribam ponudimo blitvo po dalmatinsko. Ribja solata pa je najboljša iz hobotnice, za rižoto pa lahko uporabimo tudi školjke iz kozarca.

Rižota z morskimi sadeži

Vzemimo vsaj tri vrste različnih školjk, škampe, narezane lignje bolj različni so, boljša je rižota. Školjke in vse ostalo očistimo. V posodi segremo oliveno olje, prepražimo sesekljano čebulo, ko ta zarumeni, dodamo sesekljani česen in morske sadeže ter olupljene in očiščene paradižnike. Malce vse skupaj zlijemo z vodo ali ribjo juho, dodamo opran riž in kuhamo kot vsako rižoto. Serviramo s parmezanom.

Zraven ponudimo paradižnikovo ali zeleno solato.

Pa še to: če smo pripravili več omake, jo, preden denemo vajno kuhat riž, vzamemo iz posode in pustimo za polivko za na špagete. Tako pripravimo namreč tudi špagete z morskimi sadeži. Tudi te ponudimo z naribanim parmezanom in solato. Prav tako pa takšna omaka odlično tekne k primorskim močnatim cmočkom - njokom.

Solata iz hobotnice

Hobotnico očistimo, damo kuhat v slano vodo. Kako dolgo jo kuhamo, je odvisno od njene velikosti. Približno 1 kg težko kuhamo okoli 40 minut. Ko je kuhan, jo ohladimo, narezemo na male koščke, stresemo v posodo za solato, dodamo česen, čebulo, sol, peteršilj, poper, sesekljani paradižnik in kuhan v rezan krompir. Vse skupaj dobro premešamo, položimo s pravim olivenim oljem, okisamo, po okusu se dodatno solimo, dodamo nekaj oliv in rezin limone in solata iz hobotnice je pripravljena. Še boljša je, če kakšno uro stoji, da se vse skupaj dobro prepoji.

Avto je... ...ogledalo voznika.

V prizadevanju za ohranitev čistega okolja, smo na **BLEDU**, ob prenovljenem bencinskem servisu (Ljubljanska cesta), postavili novo avtopralnicu. Odlikujejo jo popolnoma avtomatsko delovanje, visoka kapaciteta ter varno obratovanje, predvsem pa dejstvo, da nežno, a temeljito opere in zaščiti Vaše vozilo.

Pralni programi, vključno s pranjem podvožja in preventivno zaščito lakiranih površin z vročim voskanjem, omogočajo popolno nego zdravjanosti Vašega vozila. Čistilna sredstva ne vsebujejo fosfatov in so okolju prijazna. Avtopralnica obratuje vsak dan od 7 do 22 ure.

**Privoščite tudi drugim,
da občudujojo Vaše vozilo!**

PETROL

SOBOTA, 25. julija 1992

I. PROGRAM TV SLOVENIJA

- 9.30 Video strani
- 9.40 Izbor
- 9.40 Radovedni Taček: Stolp
- 9.55 Lonček, kuhan: Zabeljeni domaci rezanci
- 10.05 Modro poletje, ponovitev 7. in 8. dela španske nadaljevanke
- 10.55 Zgodbe iz školske
- 11.45 Slovenija - umetnostni vodnik: Štajerska-Dornava-Mariiborsko območje
- 12.00 Poročila
- 12.05 TV Dnevnik BiH, ponovitev
- 12.50 Video strani
- 14.25 Video strani
- 14.30 Napovednik
- 14.35 Večerni gost: prof. dr. Hubert Požarnik, ponovitev
- 15.25 Napovednik
- 15.30 Pierre de Coubertin, francoski film
- 17.00 Tednik, ponovitev
- 17.50 EP, Video strani
- 17.55 Poslovne informacije
- 18.00 TV Dnevnik
- 18.10 W. Creatorex: Letalska družba, angleška nadaljevanke
- 19.00 EP, Video strani
- 19.05 Risanka
- 19.10 Napovednik
- 19.15 Žrebanje 3 x 3
- 19.25 EPP
- 19.30 TV Dnevnik, Vreme, Šport, Utrip
- 20.26 EPP
- 20.30 Sova
- 20.30 Murphy Brown, ameriška nanizanka
- 20.55 Zakon v Los Angelesu, ameriška nanizanka
- 21.45 EPP
- 21.55 TV Dnevnik, Vreme, Šport
- 22.35 EP, Video strani
- 22.40 Napovednik
- 22.45 30 stopinj v senci, ameriški film
- 0.10 Video strani

2. PROGRAM TV SLOVENIJA

- 16.20 Video strani 16.30 Sova, ponovitev; Roseanne, ameriška nanizanka; Zakon v Los Angelesu, ameriška nanizanka
- 17.45 Po potek do sebe, izobraževalna serija 18.05 Angleščina v poslovnih stikih 18.15 Angleščina v poslovnih stikih 18.30 Alpsi večer '92, 4. oddaja 19.00 Kremenčkovi, ameriška risana serija 19.25 EPP 19.30 Poletne olimpijske igre Barcelona '92, 2. oddaja 19.30 Risanka 19.30 TV dnevnik 20.25 Falling over backwards, kanadski barvni film 22.10 Megla pod Radušem, dokumentarna oddaja 22.45 TV dnevnik 23.30 Slika na sliko 0.15 Poročila v nemščini 0.20 Poročila v angleščini 0.25 Horoskop 0.30 Poročila 0.45 Maraton z nadaljevanko: Delna dežela, 1. - 4. del avstralske nadaljevanke 3.00 Poročila 3.05 Video strani

KANAL A

- 9.45 A Shop 10.00 RIS, risanke in spoti 10.30 Velika avantura, ponovitev franco-slovenskega filma 12.30 A Shop 12.45 Video strani
- 19.00 Napoved sporeda in vreme 19.02 Risanka 19.15 Rolanje s hobotnico 20.00 Risanka 19.20 Dnevno informativni program 20.30 Vreme 20.32 Intervju 21.00 Čebulino polje, ameriški barvni film 23.00 Videogram 0.15 Vreme 0.17 Dnevno informativni program 0.30 Nekateri ga imenujejo jazz 1.30 Erotična uspavanka 1.45 MCM 2.00 Video strani

TV AVSTRIJA 1

- 9.00 Čas v sliki 9.05 Trojka iz kioska 9.30 Boj za obstanek 10.00 Čez hribe in doline 10.05 25. julija 1992 12.30 Hello, Avstrija, hello Vienna 13.00 Čas v sliki 13.10 Mi 13.35 Ti si glasba, nemški glasbeni film 15.05 Na ameriškem jugu 15.30 Jaz in ti 15.35 Kum Kum 16.00 Otoški Wurlitzer 17.00 Mini čas v sliki 17.10 Werner Fend: Moja knjiga o džungli 17.30 Cirksimo 17.55 Ribje zgodbe 18.00 Čas v sliki 18.05 Sport 18.30 Umor je napisalo 19.30 Čas v sliki, vreme 20.00 Kultura 20.15 Dotakni se in si mrtev 22.00 Zlata dekleta 22.25 Puzzle, avstraliski film 0.00 Čas v sliki 0.05 Vozijo ponoči, ameriški film 1.35 Poročila 1.40 Ex libris 1.45 1000 mojstrovin

TV AVSTRIJA 2

- 8.30 Vremenska panorama 10.00 mojstrovin 12.55 Leksikon umetnikov 13.00 Šport 17.00 Veliki praznik 17.30 Ozri se po deželi 18.00 Trojka iz kioska 18.30 Slika Avstrije 19.00 Avstrija danes 19.30 Čas v sliki/Vreme 20.00 Poletne OI '92 - Barcelona 23.10 Nogomet 23.30 Čas v sliki 23.40 X-Large Nightline 0.35 Manhattan Cable 0.55 Public enemy 1.20 Čas v sliki 1.25 Ex libris 1.35 1000 mojstrovin

I. PROGRAM TV HRVAŠKA

- 8.00 TV koledar 8.10 Horoskop 8.15 Santa Barbara 9.00 Poročila 9.15 Slika na sliko 10.00 Poročila 10.10

KINO

- CENTER amer. kom. NE RECI MAMI, DA SMO SAMI ob 17., 19. in 21. uru STORŽIČ franc. nem. trda erot. SRČECE ob 18. in 20. uru ŽELEZAR amer. akcij. krim. film FX 2 ob 17., 19. in 21. uru DUPLICA prem. amer. akcij. filma OBRAČUN V MALEM TOKIJU ob 18. in 20. uru RADOVLJIČA amer. kom. MANEKENKA ob 18. in 20. uru

25. julija

SLOVENIJA 1 22.45 30 stopinj v senci, ameriški barvni film

Zgodba se dogaja v Florida Keysu, južnjašem obvodnem mestcu, kamor se vrne glavni junak in se poskuša neodvisno od staršev, vendor s pomočjo svojega ekscentričnega deda osamosvojiti. Možnost je, da se začne ukvarjati s čolnarsvom, saj v kraj prihajači v najemajo ribiške ladje. Pri lokalnem izdelovalcu čolnov naroči svoje plovilo, toda že prva vožnja se konča zanj trajčno. V to osnovno zgodbo so vpletene zgodbe krajanov, predvsem pa je izrisana podoba premožne, nekoliko dekadente južnjaške družine, ki zaradi premožnosti obvladuje življence kraja.

Za zelenimi vrati 10.40 Hanibal Lucic in njegov čas 11.10 32. festival otroka Sibenik 12.00 Poročila 12.10 Izbor smo med tednom 12.50 Izbor programa za tujino 13.20 M. Petrović Musorgski: Boris Godunov, opera 14.00 Poročila 14.10 Žaba in kit, kanadski barvni film 15.40 Denver, poslednji dinozaver, risana serija 16.00 Poročila 16.10 Zagrebska frontna linija, dokumentarna oddaja 16.55 Poreč: Malavizija 18.00 Poročila 18.10 Priče vojne 18.20 Santa Barbara 19.00 V začetku je bila beseda 19.15 Risanka 19.30 TV dnevnik 20.25 Falling over backwards, kanadski barvni film 22.10 Megla pod Radušem, dokumentarna oddaja 22.45 TV dnevnik 23.30 Slika na sliko 0.15 Poročila v nemščini 0.20 Poročila v angleščini 0.25 Horoskop 0.30 Poročila 0.45 Maraton z nadaljevanko: Delna dežela, 1. - 4. del avstralske nadaljevanke 3.00 Poročila 3.05 Video strani

2. PROGRAM TV HRVAŠKA

- 15.40 Video strani 15.50 Koriska brata, angleški barvni film 17.50 Dober večer, Japonska, potopisna serija 18.00 Poletne olimpijske igre Barcelona '92 19.30 TV dnevnik 19.55 Poletne olimpijske igre Barcelona '92 - Otvoritev, prenos iz Bar

NEDELJA, 26.julija 1992

1. PROGRAM TV SLOVENIJA

9.05 Video strani
9.15 Program za otroke, ponovitev
9.15 Živ, žav, ponovitev
10.10 Plamenica, ponovitev angleško-slovensko-češke nadaljevanke (1/6)
10.35 Žvoki tamburic
11.05 Kronika, ponovitev kanadske poljudnoznanstvene serije
11.30 Obzorja duha
12.00 Poročila
12.05 TV Dnevnik BiH, 25. 7. 1992
13.20 Video strani
13.30 Ljudje in zemlja
14.00 Alpski večer '92, ponovitev 4. oddaje
14.30 Napovednik
14.35 Sova, ponovitev Murphy Brown, ameriška nanizanka
Zakon v Los Angelesu
15.00 Yankee Doodle Dandy, ameriški film (CB)
17.50 EP, Video strani
17.55 Poslovne informacije
18.00 TV Dnevnik
18.10 Splošna praksa, avstralska nanizanka
19.00 EP, Video strani
19.05 Risanka
19.15 Napovednik
19.20 Slovenski lototo
19.25 EPP
19.30 TV Dnevnik, Vreme, Šport, Zrcalo tedna
20.26 EPP
20.30 Zdravo
21.30 EPP
21.30 Velike trgovske poti, angleška dokumentarna serija
23.10 Napovednik
23.15 EP, Video strani
23.20 Sova
Ameriške video smešnice, 6. oddaja ameriškega varietetskoga programa
Zakon v Los Angelesu, ameriška nanizanka
0.30 Video strani

2. PROGRAM TV SLOVENIJA

13.50 Video strani 14.00 Hockenheim: Formula 1, prenos 16.40 Poletne olimpijske igre Barcelona '92
20.00 Brezdomci, angleško dokumentarna serija 20.55 Slavko Batušić - Lada Kaštelan: Sestri, film HTV 21.40 Mali koncert: Vodljoda Balžalorsky, violina 22.00 Poletne olimpijske igre Barcelona '92 1.15 Video strani

1. PROGRAM TV HRVAŠKA

7.40 Pregled sporeda 7.45 Horoskop, ponovitev 7.50 TV kaledar
8.00 Poročila 8.15 Slika na sliko 9.00 Smogovci 9.30 Cobijeva četa, španska risana nanizanka 10.00 Slovenska otvoritev mednarodne revije folklora, prenos 11.35 Teleskop, mikroskop in kromatograf, poljudnoznanstveni film 12.00 Poročila 12.10 Plodovi zemlje 13.00 Mir in dobrota 13.30 Hišni ljudbenički, ameriška zabavna oddaja 14.00 Poročila 14.10 Mikser M 15.05 Daktari, ameriška nanizanka 15.55 Risanka 16.00 Poročila 16.10 Operne arje 16.40 Turizem po naročilu 17.10 Viharni vrh, angleški barvni film 18.50 Ovidij, risana serija 19.15 TV fortuna 19.30 TV dnevnik 20.05 TV vinjetta: Poreč 20.30 Ljubezen za Lidijo, angleška nadaljevanke 21.20 Blue moon 22.00 Medugorje - kraljica miru v vojni 22.35 TV dnevnik 23.15 Šport 23.35 Slika na sliko 0.20 Poročila v nemčini 0.25 Poročila v angleščini 0.30 Horoskop 0.35 Poročila 0.50 Video strani

2. PROGRAM TV HRVATSKA

12.40 Test 13.00 Avtomobilizem: Formula 1 za VN Nemčije 14.30 Poletne OI - Barcelona '92 0.55 Video strani

KANAL A

8.30 Napoved sporeda/Marianne, risana serija 9.00 Ohranimo zeleno Ameriko, ponovitev ameriške dokumentarne oddaje 10.00 Tropska vročica 11.00 Diamanti, ponovitev ameriško-izraelskega filma 12.45 Video grom 14.00 Video strani 19.00 Napoved sporeda, Vreme 19.02 Risanka 19.10 Izbor iz sporeda: Dance session 20.00 Risanka 20.10 Tropska vročica, ameriška nanizanka 21.10 Intervju, ponovitev 21.30 Operna arja 21.35 Umor po naročilu, angleško-kanadski barvni film 0.00 Vreme 0.02 MCM 1.00 Video strani

KINO

26. julija

CENTER amer. kom. NE RECI MAMI, DA SMO SAMI ob 17. in 19. uri, prem. amer. akcij, krim. filma FX 2 ob 21. uri STORŽIČ franc. nem. trda erot. SRČECE ob 18. in 20. uri ŽELEZAR prem. amer. akcij, filma OBRAČUN V MALEM TOKIU ob 17., 19. in 21. uri DUPLICA hongkon. akcij, film ŽIVLJENJE NINJE ob 19. uri, amer. trda erot. ZAČETNICA V HIŠI LJUBEZNI ob 21. uri RADOVLJICA amer. kom. MANEKENKA ob 20. uri

Poletje je na višku in zdaj, če kdaj, se je treba odločiti, ali bi se letos vendarle malo le splačalo namakati v slani morski vodi. Nekateri smo pač takki, da smo bolj na horuk in v teh in podobnih zadevah cinčamo do zadnjega momenta. Sicer pa so v turizmu že zdavnaj minili časi, ko smo že pozimi v agencijah naročali in plačevali dotedne destinacije - in bili ob gneči na Jadranu kljub temu redno prebukirani. V svetu se večinoma že pozimi odločajo za sončni jug, ker je red red, plan pa plan. Pri nas gre pa tako ali tako vse od danes do jutra - samo kakšne korajne jasnovide vam bodo pošlogale, kaj bo, denimo, že ob koncu letošnjega avgusta.

In ko se človek takole čisto zares odloča za cilj ali vsaj smer poletnega dopustovanja, je pač doveten za raznoračne informacije, ki mu curljajo bodisi preko časopisov bodisi preko osebnih stikov. Ko lovi tovrstne informacije, napenja oči in privzdiguje ušesa, se mu v potencialno dopustniško dušo tihotapi rahel nemir, saj je zmeda na tem informativnem področju več kot očitna.

Ko bi vse informacije, ki prihajajo iz hrvaškega dela Istre, zlagal na dva kupčka, bi se na enem grmadile skrajno negativne, na drugem pa zmerne in tudi skrajno pozitivne. Pluso: nizke cene, čisto morje in nikjer čisto nič gneče. Minuspa: skrajno brezvlnji, resignirani turistični kader, zaskrbljeno lokalno prebivalstvo, ki kaj veš kako shaja ob tako nizkih plačah, zaradi slabe oskrbe je na krožnikih bolj malo mesa.... To so ustni viri, pisne pa vidite v cajtengih: da so napisni na vratih gostiln kot psom, Srbom in Slovencem vstop prepove-

dan, glasno zaničevanje slovenskega naroda in podobne stvari, ki pa so žal brez navedbe kraja in časa, tako da nas, rojeni v domovini, ne vemo, kaj je to. Kaj češ, časi se spreminjajo in tudi mi, ki smo izšli iz rdečega enoumja, zapadamo v večplastna razmišljanja, ki jih je prisilil, da bi spisel eno razglednico za domov. In jo oddal na dan odhoda, da bi priomala enkrat jeseni, ko bi že pihale hladne sapice. In tam res lahko odkljukal politično vseh ras in bavar. Že to bi bilo nekaj, da - pomislite - kar tri tedne ne bi slišal nič o volilni zakonodaji na Slovenskem! In sploh ne bi vedel, ali so Slovenci šli na velevažen referendum o volilni zakonodaji ali so bili tako razumni, da so ga bojkotirali! Kot da ima ta mala država toliko denarja, da bo za vsako zadevo, ki je izključno strokovna stvar pristojnih, razpisovala drage referendume in kot da koga, razen prepotentnih strank, ki si želijo na oblast, sploh zanima volilna zakonodaja! Dajte no mir!

In po vseh subjektivnih sodbah in obsodbah »ali da je fajn ali da ni fajn« zapadeš v prave travme. V resnicu izvirajo iz totalnega praznega žepa: če bi bilo kaj več cvenka, bi se kot zdravi in normalni individuum, ki ljubi predvsem sebe in šele potem državo, požižgal na vse do-

pustniške Istre in jo mahnil na Maldivce ali Sejselle. Tam zadel pod kakšno palmo na kakšnem otočku in se po kakšnih treh tednih že prisilil, da bi spisel eno razglednico za domov.

Sila spomina na nekdanji počitniški jugo - jug: morje pa plaža pa hladna senčica pa sončni zahod pa morebiti še kakšno žgečljivo in spogledljivo stranpotje odtehtajo vso morebitno zafrkanico na meji in vso - upravičeno! - mlačnost gostiteljev na Hrvaskem. Zdaj smo, pravijo, kot nekdaj Nemci: ob za nas ugodni menjavi se sleherna slovenska familija lahko spravi v najboljši hotel in zagnjava hotelsko osebje, kolikor ji drago. Pravi turistični poslovneži tudi ob slovenski mulariji, ki je prvič v hotelu s petimi zvezdicami in nespretno zapika vilice v kakšen zrezek, da omaka kar frči po belem prtu, pač stisnejo zobe: bolje išta nego ništa! Bolje ti Slovenci kot nič: bolje slovenski ata, ki pride na južino v hotelsko restavracijo ves premočen od znoja in brez majice, mama pa v enodelnih kopalkah kot prazni restavracijski sedeži.

Da me zdaj kdo spet ne obtozi kakšnega norčevanja iz slovenske nacionalne biti, kot je prešlo v razširjeno navado! Ne gre za mamo, ki je v restavraciji v kopalkah in ne za ata, ki je v minimalkah: gre za to, da ambient pogojuje manire in - ceprav Slovenci - v hotelsko restavracijo pač ne moreš v beli majici in minimalkah! To po mojem tolerirajo kvečemu na kakšnih Maldivih in še to samo zato, ker folku kar mahajo doljarji iz žepov!

Kakorkoli že opletam s temi Maldivi, jasno je samo to, da me zaradi lastne nelikvidnosti čaka kvečemu Istra. Maldivsko otoče Istra ravno ni in tudi politika mi bo hrumela iz vseh koncev in krajev, ampak kaj češ! Poceni je, mi pa smo Gorjenči... ● D. Sedej

TEMA TEDNA

Na morje

Slovenija 2 20.55
Sestri, hrvaški film

Film pričuje o dveh sestrah: Juliji in Regini in o prijateljstvu med njima. Govori o tem, kako je mogoče, da se kljub bližini, ljubezni in povezljivosti med njima zgodi nekaj strašnega, namreč Julija se zaljubi v Reginino moža in on vanjo. Kako je lahko to storila sestri, s katero je tako povezana?

TV AVSTRRIJA 1

8.00 Vremenska panorama 9.00 Jutranji program 9.05 Heidi, risana serija 9.30 Vesoljska ladja Enterprise, serija 10.15 Pan-optikum 10.30 Bagdadski tatič, ameriško-italijanski film 12.00 Tednik 12.30 Orientacija 13.00 Čas v sliki 13.10 Trojka iz kioska 13.35 Avtobusna postaja, ameriški film 15.10 Pasta All'Italia 15.30 Kum Kum 15.50 Skrivnostne palice, lutkovna igrica 16.15 Sedem želja 17.00 Mini čas v sliki 17.10 Klub za seniorje 18.00 Čas v sliki 18.05 Slika Avstrije 18.30 Umor je napisala 19.30 Čas v sliki 19.48 Zakladnica Avstria 20.15 Številka pet živi, ameriški film 22.00 Oppen in Ehrlich 22.50 Viktor - Viktorija, ameriški film 1.00 Gospod Moto in nepoštena stava, ameriški film 2.05 Čas v sliki/1000 mojstrov

TV AVSTRRIJA 2

8.00 Poletne OI '92 11.00 Salzburški festival 1992 12.45 Pogledi s strani 13.20 Dober dan Koroška 13.50 Športno popoldne 17.55 Poletne OI '92 18.55 Kristjan v času 19.00 Avstrija danes 21.00 Salzburški festival 1992 22.00 Budovi nauki 22.50 Poletne OI '92 1.30 Čas v sliki

JELOVICA

RADIO KRAJN

8.00 - Dobro jutro Gorenjska - 8.20 - Oziramo se - 8.30 - Hov - ne znam domov - 10.00 - Poročila Radia Slovenije - 10.05 - Na vrtljaku z Romano (otroška oddaja) - 11.00 - Po domače na Kranjskem radiu - 12.00 - Brezplačni male oglasi - 12.30 - Osmrtnice, zahvale - 12.40 - Kmetijska oddaja - 13.00 - Dobrodošli med prazovalci - 16.00 - Izbor pesmi - 17.20 - Športna oddaja - 18.30 - Nagradni kviz Kina Kranj - 18.50 - Radio Kranj jutri - 19.00 - Nasvidenje jutri -

1. RADIO TRIGLAV JESENICE

8.00 - Napoved, otroški porgam -

9.00 - Horoskop, Slovenci v svetu, kuharski nasvet - 11.00 - Radijski sejem, EPP - 12.00 - Prvi del čestitk, EPP - 13.00 - Razgovor, EPP - 14.00 - Drugi del čestitk, EPP - 15.30 - Dogodki in odmehi - 16.00 - Tretji del čestitk, EPP - 17.00 - Razgovor, EPP - 18.30 - Resna glasba - 19.00 - Odpoved -

1. RADIO ŽIRI

9.00 - Napoved programa - radijski kaledar - EPP - 10.00 - Športni utrinki - 10.20 - Od tu in tam - 11.00 - Novice in dogodki - osmrtnice - obvestila - male oglasi - 11.40 - Sprehd po kinodvoranah - 12.00 - Nedeljska duhovna misel - 12.15 - EPP - 12.30 - Čestitke in pozdravi naših poslušalcev - 13.30 - Nedeljsko popoldne Radia Žiri - vmesne vremene - prometne informacije - kulturni kažipot - športni utrinki - 15.30 - Odpoved programa -

RADIO TRŽIČ

10.30 - Dober dan - 10.35 - Nedeljski pogovor s stanovanjsko zadrugo - 11.05 - Potuj z menoj - 11.25 - Modni koticiki z Modeno - 11.40 - Planinski šopek - 12.00 - Pogled v iztekači sred te den - 12.10 - Nedeljska duhovna misel - 12.25 - Podrobnosti iz našega vsakdanjika - 12.50 - Obvestila - 13.20 - Iskrene čestitke, najlepše želje - 14.00 - Klepet v nedeljo popoldne - 14.35 - Glasbeni festivl Slovenia - 15.30 - Na svidenje v tork -

JEŽ

BLEJSKI PLETNARJI SO SPET »UDARILI«:

»VEN IZ BLEJSKEGA RAJA!«

Od vile Bled do gostišča na Mlinem sta dva pristana: eden je za prvez blejski pleten, drugi pa za majhne čolne na vesla. Zasebnik Janez Polak in njegova žena Mojca sta si pridobili vsa - in zares čisto vse - dovoljenja za prvez štirih čolnov na tem prostoru. Pletnarji pa očitno z njuno prisotnostjo niso bili zadovoljni in so ju minulo nedeljo nasilno nagnali: pripeljali so tovornjak in njune štiri čolne pletnarji naravnost pred krajenvno skupnost na Bledu.

Za razumevanje teh blejskih zapečet je treba povedati, da Janez Polak ni noben »pritepenec« in ne podjetni zasluzkar, ki bi si z izposojo čolnov služil mastne denarje. Družini Polakovih je oddala in izposoja čolnov življenska eksistensa, kar dobro vedo tudi vsi pletnarji. In še več: Polakov oče je sam izdelal prvi blejski čoln in leta 1933 so bili na Blejskem jezeru sami Polakovci čolni. Tudi Janez Polak je čolnarski mojster in izdeluje vse vrste čolnov, tudi za blejske pletnarje - kar 90 odstotkov čolnov na Blejskem jezeru je izdelal prav Polak! In ker je prodaja teh čolnov v republike bivše Jugoslavije znatno upadla in naročil sploh ni več, Polakovim pač ni ostalo drugega, kot da se začnejo ukvarjati z oddajo čolnov na Blejskem jezeru. V nedeljo se je dogajalo nekaj, zaradi česar se sem vedel, da se bo zvečer nekaj zgodilo. Ko se je kopalec zapeljal do otoka in odšel po stopnicah do gostišča na otoku, je blejski pletnar jezno porinil njegov - moj - čoln od obale. K sreči je bil tam nekdo, ki je čoln spet »ujel« in ga pleteval nazaj.

Pletnarji so začeli, sem si mislil in zvečer so napravili zares nekaj nezaslišanega, da ne rečem divjega. Proti večeru so mi začeli groziti, češ: »...če bo kdo tu izposojal, bo domaćin, izgini itd. itd., vse v njihovem že znanem nasilniškem stilu. Vedno se sklicujejo na neke služnostne, fidalne pravice, ki da jih imajo na Blejskem jezeru samo oni in nihče drug! Ker sem, priznam, zaradi njihovih nenehnih groženj stražil čolne, sem lahko zgodaj zjutraj videl, kako so pripeljali tovornjak in z nimi v sredini turističnega Bleda.

Oni so pač fizično preprečili pregled lastnih pleten, čeprav bi pregled moral biti opravljen. A da vsega je najbolj nerazumljivo in obsodbe vredno njihovo nasilje nad namil! Boli nas, da nihče od pristojnih nič ne ukrepa, da pletnarji delajo, karkoli že hočejo. Že tedaj, ko so nam razrušili pomol, je bilo brez posledic. Ali smo pravna država ali ne? Mi bomo seveda pravno vse dosegli, v resnicu pa nič! Ali res ni nikogar, ki bi to preprečil?«

Povprašali smo na sekretariata za notranje zadeve ravnatelja občine, kaj menijo o incidentu, predvsem pa o tem, koliko je resnice na tem, da blejski pletnarji vozijo po Blejskem jezeru z neregistriranimi umrla dekkila!

Zato bo treba res napraviti red

Slovenci po svetu

Slovenija je na Švedskem popolnoma neznana dežela

Stanko Tomazin je že v šestdesetih letih študiral in delal na Švedskem in s to državo je bil povezan vsa minula leta, predvsem na področju turizma. Stanko Tomazin je trideset let delal v turizmu na Bledu in v Kranjski Gori, zato turistično področje prav dobro pozna. Pozna pa tudi Švedsko, naše ljudi na Švedskem, kamor se bo ob koncu letošnjega poletja spet vrnil.

S Stankom Tomazinom smo se pogovarjali o turizmu, predvsem o turistični promociji Slovenije in o Slovencih v diaspori. Prav o teh temah Stanko tudi občasno piše s Švedske za nekatere naše časopise. Kakšni so Švedi? Kakšen je njihov značaj?

»Bo kar držalo, da so taki, kakor se jih običajno ocenjuje: bolj vase zaprti, bolj sami zase, morda za nas neke vrste posebne. Resnično jih ne zadovolji vsaka stvar; če pa jih, so izredno zadovoljni in hvaležni. Poletje preživljajo Švedi večinoma doma, na jesen in zimo pa se odpravijo na jug v toplejše kraje. Poleti doma uživajo na deželi, če imajo lepo poletje, na katerega so izredno ponosni. Pomlad, marca in aprila, ko je na Švedskem še sneg, se radi odpravijo na evropska igrišča za golf. Golf je med najbolj priljubljeni športi, saj je na Švedskem v golf klubih kar 600 tisoč aktivnih igralcev. In še vsak dan jih je več, čeprav se v klub ne pride kar tako: kriteriji so kar ostri in tudi članarina je visoka. Zato, ker so taki ljubitelji golfa, bi si bilo le želeti, da bi tudi pri nas imeli več igrišč za golf, kajti golfisti se vedno selijo z golfa na golf - kot hazardisti!«

Kaj bi jim poleg golfa lahko za njihov okus ponudila Slovenija?

»Žal - sploh je ne poznajo! Ko Šved konča obvezno devetletko, nima pojma, kje je Slovaška, Slavonija, Jugoslavija, Slovenija. Geografsko znanje je porazno...«

Že leta in leta spremljate Slovenci, ki živijo po svetu, tudi na Švedskem. Kako živijo Slovenci v tej skandinavski deželi?

»Na Švedskem živi 6.000 Slovencev - prvi val Slovencev je pljusnjal na Švedsko v petdesetih letih, ko so naši fantje žežili preko meje in iz begunskega taborišča potovali naprej na Švedsko, ki je tedaj zelo potrebovala delovno silo. Prvi tuji na Švedskem so bili Poljaki, nato Italijani, nato Franci, nato Nemci, nato Angli, nato Ameriški.«

Stanko Tomazin

penzoni, kjer so zaposleni vsi družinski člani.«

Pri nas veliko razpravljam o promociji Slovenije. Kakšne naj bi bile te promocije?

»Res ne bi hotel kritizirati, kako so bili v bivši Jugoslaviji vsi promocijski poskusi v tujini zanič, brezuspešni, potratni. Turistični delavci iz Slovenije kot iz bivše Jugoslavije so naredili tudi veliko dobrih promocij. Res pa je, da so bile včasih promocije tako megalomanske, da so se tuji povabljeni kar za glavo držali: na veliko se je jedlo in pito, učinek pa je bil prav zaradi take potratnosti čisto drugačen: povabljeni novinarji in predstavniki agencij so si mislili: saj so ti Balkanci čisto nori! Slovenija bi morala imeti stalne promocije, ki bi morale biti na kulturni, dosteni ravni. Naša promocija, ki smo jo pred leti napravili na Švedskem skupaj s slovensko gospodarsko zbornico je bila skromna, vsestranska in upam si trditi, da uspešna. Na teh promocijih pa je treba prikazati Slovenijo kot turistično deželo, od njenega čudovitega alpskega sveta do Lipice in mornja... Turistični delavci, ki smo na Švedskem, si želimo, da bi na Švedskem ustanovili slovensko turistično agencijo in bili takto stalno navzoči.«

In kako Švedi pozna Slovencijo?

»Žal - sploh je ne poznajo! Ko Šved konča obvezno devetletko, nima pojma, kje je Slovaška, Slavonija, Jugoslavija, Slovenija. Geografsko znanje je porazno...«

Že leta in leta spremljate Slovenci, ki živijo po svetu, tudi na Švedskem. Kako živijo Slovenci v tej skandinavski deželi?

»Na Švedskem živi 6.000 Slovencev - prvi val Slovencev je pljusnjal na Švedsko v petdesetih letih, ko so naši fantje žežili preko meje in iz begunskega taborišča potovali naprej na Švedsko, ki je tedaj zelo potrebovala delovno silo. Prvi tuji na Švedskem so bili Poljaki, nato Italijani, nato Franci, nato Nemci, nato Angli, nato Ameriški.«

Slovenija je v kar precejšnjih gospodarskih težavah. Kako jih ocenjujete vi?

»Švedska je visoko razvita in zelo socialna država - v vsem tem razvoju pa nikoli niso pozabili na človeka. Čeprav dnevno slišimo, da so v kakšni firmi zaradi novega računalnika izjemnih zmogljivosti na mah odpustili na tisoče in tisoče ljudi, ti ne bodo ostali na cesti pozabljeni. Država jim nudi možnost prekvalifikacije, da o socialni podprtji ne govorimo. Nihče ne trpi pomanjkanja. Slovenija bi moralna čimprej iz iz teh prehodov: od nekdanje planske do sedanje špekulacijske ekonomije v globalno ekonomijo. Država se res ne more neposredno vmešavati v tržno gospodarstvo, mora pa s pamtnejimi ukrepi in nadzorom usmerjati ekonomske tokove neke družbe. Baltiške države kot Estonija in druge so ubrale povsem drugo pot: ne da bi izgubile karkoli od svojega naravnega ponosa in identitete, so hvaležno sprejele tuji kapital in nedvomno jih čaka gospodarski razcvet. Slovenija pa je poleg vsega v svetovnih medijih absolutno premalo navzoča: sploh je ni!

Kaj Slovenci v diaspori mislite o aktualnih razpravah, da ne bi smeli voliti na naslednjih slovenskih volitvah?

»Verjemite mi: to je Slovence po svetu zelo zabolelo! Slovenci, ki smo po svetu, nismo vsi belogradisti. Da se razumejo: Slovenci, ki imamo slovensko državljanstvo, bi morali voliti. To je samoumevno v seleni demokratični družbi na svetu! Šved, ki uživa pokoj in je že kakšnih dvajset let na nemem otočku na Maldivih, bo v času švedskih volitev čisto samoumevno izpolnil volilni listek, zapečatil kuvert in oddal svoj volilni glas na lokalni posti. Tega, da Slovenci, ki imamo slovensko državljanstvo, ne bi smeli voliti, si samostojna slovenska država nikakor ne sme dovoliti...« ● D. Sedej

ZADETEK V PETEK

Danes, v petek, 24. julija, od 16. do 19. ure bo na Radiu Žiri že deveti ZADETEK V PETEK. Ker nas kar precej bralcev Gorenjskega glasa, ki Radia Žiri ne sprejemajo zaradi oddaljenosti, sprašujejo o tem, kakšna so vprašanja v tem kvizu, jih nekaj objavljamo - sami ocenite, ali je Zadetek v petek (pre)težek kviz.

A-7: V teh dneh v škofjeloški občini, točneje v Selški dolini, poteka zanimiva in odmevna turistično etnografska prireditev. Že od prejšnjega petka poteka bogat program, ki bo v center Selške doline - kjer poteka - privabil veliko obiskovalcev. Katera prireditev je to, ki poteka že tridesetič?

A-7: odgovor: ČIPKARSKI DAN V ŽELEZNICAH

A-8: Prejšnji petek, soboto in nedeljo je turistično ponudbo Gorenjske obogatila Blejska noč - no, letos so na Bledu tej prreditvi s tisoč luč na jezeru, gorenjskim ognjemetom, dali drugo ime - kako izgleda taka "fešta", ste lahko videli prejšnji teden na Bledu. Sprašujemo vas, kako so letos poimenovali to prireditev?

A-8: odgovor: RIKLIJEVI DNEVI

B-7: Prejšnji petek se je končal slovenski del 8. mednarodnega festivala Idriart, ki mu predseduje violinisti virtuozi Miha Pogačnik. Začetek in zaključek festivala sta bila na Bledu, vmes pa so potekali celodnevni izleti in sočasno koncerti. Eden od njih je bil tudi v Škofji Loki - kje?

B-7: odgovor: V KAPUCINSKI CERKVI (možen tudi odgovor: Spodnja Sorica)

B-9: Vsakega slovenskega prometnega ministra doslej je velikokrat bolela glava zaradi slovenskih železnic - ta sistem z 12.500 zaposlenimi je v škofjeloški občini prisoten le z odsekom proge Jesenice - Ljubljana. A naši predniki so v letih 1903 - 1931 izdelali projekte za dve progi na loškem ozemlju, ki nista bili zgrajeni. Oba projekta je z variantami predstavila Nataša Budna v letosnjih Loških razgledih. Kateri središči so pred več kot 60 leti želeli z železnico povezati tudi s Škofjo Loko?

B-9: odgovor: ŽIRI, ŽELEZNIKI

STORM
ŠKOFA LOKA, Spodnja Ščavnica
- fotografiranje za vse vrste dokumentov
- komercialna fotografija
- razvijanje filmov

JENKO
Podjetje za proizvodnjo, servis, trgovino in transport
Sveti duh 185, Škofja Loka

Tel.: 064/632 346
Fax: 064/631 927

PONEDELJEK, 27. julija 1992

1. PROGRAM TV SLOVENIJA

9.15 Video strani

9.25 Program za otroke

9.25 L. Suhodolčan: Naočnik in očalnik

9.55 Planinica

10.10 J. Winterš: Pomaranče niso edini sadež, ponovitev angleške nadaljevanke

11.05 Forum, ponovitev

11.25 Utrip, ponovitev

11.40 Zrcalo tedna, ponovitev

12.00 Poročila

12.05 TV Dnevnik BiH, ponovitev

12.30 Video strani

15.20 Video strani

15.30 Napovednik

15.35 Sova, ponovitev

Ameriške video smešnice, ameriški varietksi program

Zakon v Los Angelesu, ameriška nanizanka

16.50 Obzorja duha, ponovitev

17.20 Dobri dan, Koroška

17.50 EP, Video strani

17.55 Poslovne informacije

18.00 TV Dnevnik

18.10 Program za otroke

18.10 Radovino Taček: Kruh

18.25 Lonček, kuhaj: Ribja pašteta

18.35 EP, Video strani

18.40 Ali bodo preživelji, angleška poljudnozastavna serija

19.10 Risanka

19.20 Napovednik

19.25 EPP

19.30 TV Dnevnik, Vreme, Šport, Žarišče

20.00 EPP

20.05 Stara vohunska mačka, angleška nanizanka

20.30 EPP

20.35 Mednarodna obzorja: Afrika

21.15 Jean Anouilh: Cecilia ali Šola za očete, TV privedba

22.20 TV Dnevnik, Vreme, Šport, Žarišče

23.15 Napovednik

23.20 EP, Video strani

23.25 Sova

23.30 Zakon v Los Angelesu, ameriška nanizanka

0.10 Hemingway, evropsko-ameriška nadaljevanka

1.10 Video strani

2. PROGRAM TV SLOVENIJA

12.00 Video strani 12.10 Poletne olimpijske igre Barcelona '92 17.15

Video strani 17.25 Poletne olimpijske igre Barcelona '92 0.30 Video strani

1. PROGRAM TV HRVAŠKA

8.10 Pregled sporeda 8.15 Santa Barbara, ponovitev ameriške nadaljevanke

9.00 Dobro jutro, Hrvatska/Poročila

9.30 Srečni ljudje, serija za otroke

9.45 Igralačanje, lutkovna serija

10.00 Poročila 10.10 Dobro jutro, Hrvatska 12.00 Točno opoldne - poročila

12.10 Dragi John, ponovitev ameriške humoristične nanizanke

12.30 Jutrofoton 13.00 Slika na sliko 13.45 Poročila 13.55 Življenje v barvi, francoska nadaljevanke

14.45 The big blue 15.10 Malavizija

15.35 Super babica, otroška nanizanka

16.00 Poročila 16.10 Šolski spored 17.10 Poirot, angleška nanizanka

18.00 Poročila 18.10 Marke ne padajo z neba, dokumentarna oddaja

18.40 Santa Barbara, ameriška nadaljevanka

19.15 Risanka

19.30 Dnevnik 20.25 Volitve '92: Predstavitev strani

23.35 TV dnevnik 0.15 Slika na sliko 1.00 Poročila v nemčini

1.10 Horoskop 1.15 Poročila 1.30 Vdeo strani

2. PROGRAM TV HRVAŠKA

TOREK, 28. julija 1992

1. PROGRAM TV SLOVENIJA

- 9.20 Video strani
9.30 Program za otroke
Zgodbe iz školjke
10.20 Nekoč je bilo... življenje
10.45 Ljudje in psi, 5. del
11.10 Svetovalna oddaja, ponovitev
11.30 Angleščina v poslovnih stikih, ponovitev
12.00 Poročila
12.05 TV Dnevnik BiH, ponovitev
12.50 Video strani
15.10 Video strani
15.20 Napovednik
16.05 Sova, ponovitev
Zakon v Los Angelesu, ameriška nanizanka
Hemingway, evropsko-ameriška nadaljevanja
17.50 EP, Video strani
17.55 Poslovne informacije
18.00 TV Dnevnik
18.10 Program za otroke; Biskvitki, ameriška risana serija
18.35 EP, Video strani
18.40 Alpe - Donava - Jadran
19.10 Risanka
19.20 Napovednik
19.25 EPP
19.30 TV Dnevnik, Vreme, Šport, Žarišče
20.00 EPP
20.05 F. Hebrard - L. Velle: Ambasadorin soprog, francoska nadaljevanja
21.00 EPP
21.05 Slovenija - umetnostni vodnik NUK v Ljubljani
21.15 Kronika, kanadska dokumentarna serija
21.40 Sova
Problemčki, angleška nanizanka
22.05 TV Dnevnik, Vreme, Šport, Žarišče
23.00 Poslovna borba
23.10 Napovednik
23.15 EP, Video strani
23.20 Sova: Zakon v LA, ameriška nanizanka
0.05 Glasbeni utrirek: E. Grieg: Zadnja pomlad
0.10 Svet poroča, ponovitev
0.50 Video strani

2. PROGRAM TV SLOVENIJA

- 16.20 Video strani 16.30 Poletne olimpijske igre Barcelona '92 1.15 Video strani

1. PROGRAM TV HRVAŠKA

- 8.15 Santa Barbara, ponovitev ameriške nadaljevanke 9.00 Dobro jutro, Hrvatska 9.05 Poročila 9.30 Mali svet 10.00 Poročila 10.10 Dobro jutro, Hrvatska 12.00 Poročila 12.10 Dragi John, ponovitev ameriške humoristične nanizanke 13.00 Slika na sliko 13.45 Poročila 13.55 Življenje v barvah, ponovitev francoske nadaljevanke 14.45 The big blue 15.05 Malavizija 15.10 Doktari, ameriška nadaljevanja 16.00 Poročila 16.10 Šolski spored 17.05 Gost oddaje 17.10 Poirot, angleška nanizanka 18.00 Poročila 18.10 Med Ugljenom in Pašmanom 18.40 Santa Barbara, ameriška nadaljevanja 19.15 Risanka 19.30 Dnevnik 20.35 Volitve '92: Predstavitev strank 23.35 Dnevnik 0.15 Slika na sliko 1.00 Poročila v nemščini 1.05 Poročila v angleščini 1.10 Horoskop 1.15 Poročila 1.30 Video strani

2. PROGRAM TV HRVAŠKA

- 14.10 Test 14.25 Napovednik 14.30 Poletne OI - Barcelona '92 17.15 Glasba/Risanka 17.55 Poletne OI - Barcelona '92 23.00 Glasba 23.05 Poletne OI - Barcelona '92 1.25 Video strani

KANAL A

- 9.45 A Shop 10.00 RIS, risanke in spoti 10.15 Borza 10.30 Tristana, ponovitev španske-francoskega barvnega filma 12.05 A Shop 12.20 Video strani 19.00 Napoved spored/Vreme 19.25 Rojanje s hobotnico 20.00 Risanka 20.05 Dnevno informativni program 20.30 Dokumentarski teden: Psihijatrija, 1. del 21.00 Highlander II, ameriški znanstvenofantastični film 22.35 Vreme/Dnevno informativni program 22.55 MCM 1.00 Video strani

TV AVSTRIJA 1

- 9.00 Jutranji program 9.05 Trojka iz kioska 9.30 Sedem svetovnih čudes tehnike 10.00 Velike ceste sveta 10.30 Pisma iz parka, film po romanu Gabriela García Marquez 11.55 Vzemi si sonce z mize 12.00 Življenje med časi 13.00 Čas v sliki 13.10 Zahodno od Santa Feja 13.35 Batman 14.25 Njenih dvanajst mož, ameriški film 15.55 Popaj, risanka 16.00 Jaz in ti 16.25 Resnična zgodba Spita MacPheeja 16.50 Jaz in ti

DOMAČE VIŽE ANSAMBEL NIKA KRAIGHERJA S POZDRAVI Z BLEDA

Ali prihaja kaseta ansambla Niko Kraigherja z Bleda v pravem času, glede na zmanjšano kupno moč težko odgovorimo. Mogoče se je prav zaradi tega ansambel odločil, da zaenkrat kaseto Pozdrav z Bleda za slovensko tržišče izda v omejeni nakladi v samozaložbi, saj med ljubitelje domačih viž želi s svojo glasbo. Posnetki lastnih skladb pa so osnova tudi za radijsko predvajanje, da ansambel ljudje bolje spoznajo, čeprav je po stažu delovanja že polnoleten. Vsekakor pa drži, da kaseta in laserska plošča (z enakim naslovom) Pozdrav z Bleda za nemško govorno področje predstavlja našo državo in izreka dobrodošlico turistom, ki so blejskemu turizmu po lanskoletni vojni, obrnili hrbet. (Mogrede v teh dneh jih je po podatkih na Bledu le 700.) "Pojdiva spet na Bled je osrednja pesem na glasbo Jožeta Šmidra in besedilo Ivana Sivca, dopolnjujeta pa jo dve instrumentalni viži: uvodna Blejski pozdrav in zaključna skladba Blejska noč. Pod domačo streho je viž z nostalgično vsebino, ki jo je odlično solistično zapela Martina Bevc - Špik. Njej je instrumentalno polko napisal Klemen Repe, imenuje pa se Martinčkova polka. Po naslovu zvezni fantovsko, to pa zato, ker je Martina doma iz blejsko-bohinjskega konca, kjer je posebnost, da ženske govorijo na fanta... Pomaždno jutro je instrumentalna melodija, v kateri se začuti prebujajočo naravo. Pustni čas je vesela pevska viža, poskopčena je tudi peska Na plesiču, v instrumentalni verziji pa Za urne pete. Zanimivo temo odpira pesem Stari mizikant, Čipkarica pa obravnava etnološko področje. Pred leti je bila posneta z ansamblom Oglaři, ki sem ga vodil, sedaj pa sem napisal nov aranžma in izvedbo v pevskem duetu. Zanimivo je to, da je prav ta pesem, ki je bila prava uspešnica, na nemški kaseti in plošči izdana v slovenskem jeziku. Na fantovčini pa je priredba avstrijske uspešnice skupine Moskirchnerjev," pove o kaseti Pozdrav z Bledu Jože Teran, član ansambla Niko Kraigherja, ki je za projekt napisal levji delez melodij in polovico besedil.

"Nekaj sezont smo imeli na Bledu v hotelu Golf stalne nastope za tuje turiste, ki so se imenovali Blejski domači večeri. Predstavili smo jim značilno slovensko narodnozabavno glasbo s poudarkom na Avsenikih, zaigrali tudi svoje viže in tudi tipično narodno glasbo. V pomoč smo dobili tudi štiri fante iz oktetata Lip, prikazali smo gorenjske folklorne plese in poskrbeli za dobro razpoloženje," je povedala o lanskih nastopih pevka ansambla Martina Bevc - Špik. Letos so muzikantje pridno nastopali v tujini na prireditvah pod "celtnami", videli in slišali pa jih bomo lahko tudi na slovenskih nastopih.

Drago Papler

Sončkov kot

Tako...

...Joe Cocker se je odrolal domov, s tam okrog 45.000 ameriškimi, ta zelenimi v žepu. Koncert, ki ga je imel pred tednom dni v Ljubljani, je bil, jasno, mega. Avtogram pa je Joe dal le redkim (beri dvema osebam), jasno tudi Aligatorju, ki je bil oni dan v šestintridesetih nebesih (pojasnilo za Marjan). Baje, da je prejšnji petek namesto Aligatorja v Sončku prodajal en full cool tip. Ja, čisto mogoče. Dobro. Gremo žrebati. Seveda iskana oseba iz prejšnjega tedna je bil Sašo Hribar, katerega je povsod dost', tudi v Ljubljem je baje na vselej malo dolgcajta naredil, kot piše Beti. Jani je zelo domesno na dopisnico nalepil kar Sašotovo sliko. Ej fora! Žrebali je tokrat zgleden član stranke LSD (Drnovšek pa to) Valentín Klementič imenovan Tine Turner, ki bo kmalu diplomiral - če že ni. Ja, srečo je tokrat imela Tadeja Rozman, Tuga Vidmarja 12, 64000 Kranj, Tine Turner in Aligator pa vas, gospodična Tadeja, tudi vabita, da se včlanite v LSD (Drnovšek pa to) stranko. Your Choice.

TOP 3

- Pot polna ognja - California
- Zaspi pri meni nočoj - Pop design
- Night Calls - Joe Cocker

NOVOSTI

Novo kaseto so izdali Rdeči Baron in sicer z novo pevko Žanom (namesto Saše Einsidler). Zadevi se reče Postavi se zase. Ob 20. letnici Vala 202 je bil v Križankah koncert, ki so ga tam eni lepo zabeležili na kaseto, zdaj pa jo dobite v Sončku. Do sobote lahko tudi kupite (tisti, ki ste prvo izdajo zamudili) ponatis CD plošče Pankrtov (njihov Collection), kajti drug teden... opa to pa že drugam spada.

IN ŠE NAGRADNO VPRAŠANJE ŠT. 56:

Drug teden bo namreč prodajalna Sonček zaprta, zato žal naslednji Sonček kot odpade. Vprašanje pa se glasi - Ali gre Aligator (sončkošef) na dopust ali ne? Možnosti sta dve, ja ali pa ne. Odgovore pošljite do srede, 5. avgusta (torej je časa 14 dni), na Gorenjski glas, pripis "Sončki". Pa še nekaj. Vsi greste najbrž kam na počitnice, h starci mami, k starmatu, k teti, stricu ali pa celo na morje. Tisti, ki bo od najbolj daleč poslal razglednico na naslov Sonček - Aligator, Cankarjeva 7, Kranj, bo enkrat konec avgusta prejel nagrado - dve kaseti. Na posel torek, Saajoonaaraa (Renata press)!

KINO

28. julija

CENTER amer. kom. NE RECI MAMI, DA SMO SAMI ob 18. in 20. uri

VESELO PO DOMAČE Z ALPSKIM KVINTETOM

Leto dni po srebrnemu jubileju, ki pa ga zaradi vojne v Sloveniji muzikantje niso mogli proslaviti, je narodnozabavni ansambel Alpski kvintet zopet polno razprodan z nastopi po tujini. Nekaj jih bo tudi za domače občinstvo, prav v teh dneh pa na televizijskih ekranih gledamo zaporednih šest oddaj z uspelega Alpskega večera '92 na Bledu, ki je idejno nastal prav pri vodji Alpskega kvinteta Jožetu Antoniču. Zasedba Alpskega kvinteta se je lani spremenila v vokalnem delu, kjer je po odhodu Ota Pestnerja, zven iz dueta postal tercet, pevki Ivanki Kraševci sta se pridružila Simona Vodopivec in Braco Koren. Inštrumentalisti ostajajo že vrsto let v enaki postavi. Nasprotno Alpski kvintet v tujini žanje velike uspehe, za prodane plošče in kasete pa je bil do sedaj nagrjen s petimi zlatimi in diamantno ploščo v tujini in dvema zlatima ploščama doma. Letos veliko gostujejo tudi v programih satelitskih in kabinskih TV in sicer na SAT 1 in RTL PLUS. Za lanskoletno uspešno kaseto in lasersko ploščo Na Brezjah že zvon zvoni, je pri Založbi kaset in plošč RTV Slovenija izšla že nova kaseto z naslovom Veselo po domače, ki v opusu Alpcem nasprotno zaokrožuje že 25. glasbeni projekt.

"Vsesci smo težili k svojemu zvoku, po katerem je Alpski kvintet takoj razpoznaven. To je alpska glasba klasičnega kvinteta z vplivi moderne glasbe dixielanda, ki ga je naš glavni komponist Ivan Prešeren veliko igral. Tudi novi pevski del se je ujel lepo z inštrumentalisti. Da je postal zven tipičen, je pomembno tudi vloga aranžerja Ivana Prešerna, sicer pa ob njem skladbe prispevajo skoraj vsi člani sestava: Janez Perc, Edi Semeja, pa jaz, sodelujeta pa že vrsto let pri projektih Bojan Prešeren in naš nekdanji harmonikar Jože Brunik," je povedal Jože Antonič, vodja Alpskega kvinteta.

Besedila v temah opevajo življenje in navade ljudi, naše kraje v svojih podobah in utrip ter lepoto dežele. Na najnovejši kaseti je kar štirinajst viž v ritmu valčka in polke, ki so izšle v nemški in slovenski verziji. Kaseto Veselo po domače predstavlja Jože Antonič: "Polka Pri nas bo ples je veselega značaja, nasprotno pa so za plesne poskočne ritme primerne inštrumentalne polke Skozzi Karavanški predor s pozavno Janeza Perja v ospredju, moderna viža Počitniško razpoloženje z vodilno trobento v jazz stilu, klasična skladba Gremo v Portorož ter v zvenu novost naslovne viže Veselo po domače s tremi harmonikami, ki jih igrajo Edi Semeja, Ivan Prešeren in Simona Vodopivec. V polki Korajen sem fant se solistično predstavlja Braco Koren, v duetu pa se Ivanka Kraševci in Simona Vodopivec predstavljata z "love story" valčkom Kaj šepeta moje sreči in šaljivo v Tofovem stilu Ženska pokone' drži vogale tri. Ljubezni čas je romantičen valček na besedilo Elze Budau, domoljuben je valček Edija Semeje Rad svoj dom imam, Marjan Stare pa je v besedilu izlil občutja, ko prihaja konec tedna na oddih v počitniško hišico v pesmi Vračam se pod Golico. Polka Na Mežakli mi je dala navdih v mojem okolju v neposredni bližini Gorj, v ta svet pa se vključuje Burnikova melodija Rad moja imam konjiča, za katero sem besedil napisal v spomin na prijetne čase... Valček Mir si želimo pa je otežen, porodil pa se je ob lanskoletnih vojnih dogodkih, ki bi morali v Gorjih obeležiti 25-letnico glasbenega delovanja."

Alpski kvintet ima poleti tri nastope tedensko, jeseni prav tako, po novem letu pa se začne pripravljati na snemanje novega projekta. Že sedmo leto je tonski inženir Stane Knific, znan tudi kot menedžer za slovensko območje, ki skrbi, da je s tehniko in ozvočenjem vse v redu in pravočasno na mestu koncerta. Sestava se lahko pohvali tudi s šestkratnim nastopom v Seniku godev Karla Moika, ima pa tudi zasluge pri ambasadotoru slovenske domače glasbe. Njihova pesem Ljubim te, Slovenija zelena, je že pred leti opevala našo deželo in ponazarjala narodnostno zavest. Sedaj je skladb o Sloveniji mnogo nastalo raznoraznih ansamblih in se je tema že kar obrabila, zato so Alpc Slovenia s sedanjega projekta za domače tržišče raje poimenovali Rad dom svoj imam...

Drago Papler

DESETA LESTVICA "TRŽIŠKI HIT"

- TH. Adijo mare - BRANE DRVARIČ
- Ne pozabi me - CALIFORNIA
- Viva Las Vegas - ZZ TOP
- Ne bom ti lagal - POP DESIGN
- O, mama, mama - BRANE DRVARIČ
- Take a chance on me - ERASURE
- It's my life - Dr. ALBAN
- The one - ELTON JOHN
- Jump - KRIS KROSS
10. Tebi - POP DESIGN

PREDLOGI:

Tuji:
Vaš: Joy - SOUL 11 Soul
Naš: I drove all night - ROY ORBISON

Domači:

Vaš: Gate na glavo - LAČNI FRANZ
Naš: Sanje - ALENKA GODEC

Med skladbami iz lestvice in predlogov izberite tri, ki so vam šle najbolj v uho in jih vpišite v kupon. Pripisite dva čisto svoja predloga in vaš naslov ter vse skupaj pošljite na naslov: RADIOTRŽIČ, Balos 4, 64290 Tržič, po dopisnico vržite kar v naš nabiralnik. Tokrat smo izžrebal Francija Žumra, Vodnikova 14, 63000 Celje.

Slišimo se zopet v četrtek ob 18.05 na frekvencah 95.0, 88.9 MHz, ali 1584 KHz. Še naprej vas vabiva k sodelovanju v takem velikem številu.

Jernej J. in Jekica G.

kupon št. 11

1.
2.
3.
Predlog:
Tuji
Domači
Naslov

"ŠUC" KRAJN d.o.o. TEL: 212-473
KAJUHOVA 20 218-776
Tehnična trgovina, Likožarjeva 1 a, Kranj 212-591
FAX: 211-887

V zalogi:**IZREDNA PONUDBA MOPEDOV TOMOSA ATX**

50 C Cena samo 148.000 SIT	457.000
LADA SAMARA 1300/3V	483.600
1500/3V	520.000
1300/5V	546.000
1500/5V	546.000
KARAVAN 1500/5V	410.000
NIVA 1600	525.200
YUGO KORAL 45 E	358.000
KORAL 45	360.500
KORAL 55 E	414.000

DOBAVA TAKOJI

Dom učencev in študentov

IVO LOLA RIBAR

Kranj, Kidričeva 53

Svet doma učencev in študentov Ivo Lola Ribar ponovno razpisuje delovno mesto

RAVNATELJA

Za ravnatelja je lahko imenovan, kdor izpolnjuje z zakonom o usmerjenem izobraževanju določene in posebne pogoje, ki so:

- visoka izobrazba pedagoške smeri
- strokovni izpit
- najmanj pet let vzgojnoizobraževalne prakse
- da ima organizacijske in strokovne sposobnosti, ki jamčijo, da bo s svojim delom prispeval k uresničevanju smotrov v ciljev doma, kar dokazuje s svojim minilum delom
- da je pri svojem pedagoškem delu dosegel delovne rezultate, iz katerih izhaja, da bo lahko uspešno opravljal dela in naloge pedagoškega vodje doma.

Kandidati morajo poleg dokazil o izpolnjevanju pogojev predložiti kratek opis dosedanja dela in predstaviti svoj pogled na razvoj doma.

Ravnatelj bo imenovan za štiri leta.

Prijava z dokazili in opisom dosedanja dela naj kandidati pošljajo v 8 dneh po objavi razpisa na gornji naslov. O izbiri bodo kandidati obveščeni v 30 dneh oziroma po prejemu soglasja ustanovitelja.

AVTOŠOLA Begunjska 10, Kranj
TEČAJ - VSAK PONEDELJEK
216-245

AVTO ŠOLA
ing. HUMARORGANIZIRA TEČAJ
CESTNOPROMETNIH
PREDPISOV v kranjski
gimnaziji
začetek tečaja
bo v ponedeljek
27. 7. 1992
ob 18. uriVOZILI BOSTE NA
SODOBNIH
VOZILIH R 5, GOLF in
motornem kolesu YAMAHA
311-035

TRGOVINA
ZAPRAVLJIVČEK
STRASIŠČE
OBVEŠČA CENJENE
KUPCE, DA IMA NA
IZBIRO CELOTNI ŠOLSKI
IN DARILOV PROGRAM
PAPIRUS S
15 %
POPUSTOM!

SOLAR BIO BABY
Solej
kakovovo olje za sončenje

samo 370 SIT

učinkovita zaščita pred soncem

DROGESAN KRAJN
SINCE 1919

ZAKAJ KUPITI NOVI AVTO
RENAULT PRI
REMONT p.o. KRAJN
KRAJN LABORE

- ker ga dobite s 5 do 10 % popustom
- ker ga dobite takoj
- ker vam poklanjajo avtoradio
- ker vam servisirajo vozilo 20 % ceneje

tel. 223-276 Remont Kranj, Labore
tel. 631-482 poslovnična NAMA Škofja Loka

SREDA, 29. julija 1992

1. PROGRAM TV SLOVENIJA

- 10.10 Video strani
- 10.20 Program za otroke
- 10.20 Biskvitki, ponovitev
- 10.40 Alice in deželi risb, oddaja TV BiH
- 10.55 F. Hebrard - L. Velle: Ambasadorini soprog, ponovitev francoske nadaljevanke
- 11.50 Poslovna borza, ponovitev
- 12.00 Poročila
- 12.05 TV Dnevnik BiH, ponovitev
- 12.50 Video strani
- 15.20 Video strani
- 15.30 Napovednik
- 15.35 Brezdomci, ponovitev angleške dokumentarne serije
- 16.25 Sova, ponovitev
- 16.25 Problemčki, angleška nanizanka
- 17.00 Zakon v Los Angelesu, ameriška nanizanka
- 17.55 Poslovne informacije
- 18.00 TV Dnevnik
- 18.10 Program za otroke: Živ žav
- 19.05 EP, Video strani
- 19.10 Risanka
- 19.20 Napovednik
- 19.25 EPP
- 19.30 TV Dnevnik, Vreme, Šport, Zarišče
- 20.00 EPP
- 20.05 Film tedna: Elvis, ameriški barvni film
- 22.30 EPP
- 22.35 TV Dnevnik, Vreme, Šport
- 23.30 Napovednik
- 23.35 EP video strani
- 23.40 Sova
- 23.40 Nenadni uspehi, ameriška nanizanka
- 0.05 Zakon v Los Angelesu, ameriška nadaljevanke
- 0.50 Video strani

Slovenija 1 20.05**Elvis, ameriški barvni film**

Film, ki ga predstavljamo, je nastal na podlagi televizijske serije, ki jo je režiral znani ameriški režiser John Carpenter. Več kot dveurna inačica spremja Elvisa skozi značilne trenutke njegovega življenja od deških let dalje. Ne poskuša razkrivati vzkrožja za njegove uspehe in ne komentira njegovega obnašanja, zato se je film lahko izognil kritičnim komentarjem ali psiho-sociološkim podtonom. Vlogo Elvisa je dobil Kurt Russell, ki mu ob tako izrazitem in nevsakdanjem originalu gotovo ni bilo lahko. Elvisovo mater pa je odlično predstavila Shelley Winters.

TV AVSTRIJA 2

- 6.00 Poletne OI '92 15.55 Leksikon umetnikov 16.00 Napredek z razumom 16.30 Zemlja in ljudje 17.00 Poletne OI '92 19.53 Vreme 20.00 Šport 20.15 Poletne OI '92 21.30 Črno na belem 22.00 Čas v sliki 22.25 Trailer 22.40 Nogomet 23.00 Poletne OI '92 1.30 Poročila/1000 mojstrovin

2. PROGRAM TV SLOVENIJA

- 12.05 Video strani 12.15 Poletne olimpijske igre Barcelona '92 17.00 Video strani 17.10 Poletne olimpijske igre Barcelona '92

1. PROGRAM TV HRVAŠKA

- 8.10 Pregled sporeda 8.15 Santa Barbara 9.00 Dobro jutro, Hrvatska 9.35 He-Man in gospodarji vesolja 10.00 Poročila 10.10 Dobro jutro, Hrvatska 12.00 Poročila 12.10 Dragi John, ponovitev ameriške humoristične nanizanke 13.00 Slika na sliko 13.45 Poročila 13.55 Življenje v barvah, ponovitev francoske nadaljevanke 14.45 The big blue 15.10 1001 Amerika, animirana serija 16.00 Poročila 16.10 Šolski spored 16.50 Naravne znamenitosti: Lošinj 17.00 Ca, kaj, šta 17.10 Poirot Agathe Christie, ponovitev angleške nanizanke 18.00 Poročila 18.10 Hrvatska spominska knjiga: Silvije Strahimir Kranjc 18.40 Santa Barbara 19.30 Dnevnik 20.30 Volitve '92: Predstavitev dveh predsedniških kandidatov 22.00 V obnovi Hrvatske 22.35 Dnevnik 23.20 Slika na sliko 0.05 Poročila v nemščini 0.10 Poročila v angleščini 0.15 Horoskop 0.20 Poročila 0.30 Video strani

2. PROGRAM TV HRVAŠKA

- 14.10 Test 14.30 Poletne OI - Barcelona '92 0.15 Video strani

KANAL A

- 9.45 A shop 10.00 RIS, risanke in spoti 10.30 Highlander II, ponovitev ameriškega znanstvenofantastičnega filma 12.05 A shop 12.20 Video strani 19.02 Risanka 19.10 A Shop 19.25 Rojanje s hobotnico 19.45 A Shop 20.00 Risanka 20.05 Dnevno informativni program 20.30 Vreme 20.32 Kult - Ura 21.00 Kdo tam pojde, jugoslovenski film 22.30 Metamorfoze, kratki švicarski film 22.55 Vreme/Dnevno informativni program 23.15 A Shop 23.30 MCM 1.00 Video strani

TV AVSTRIJA 1

- 9.00 Jutranji program 9.05 Trojka iz kioska 9.30 Sedem čudes tehnike 10.00 Velike ceste sveta 10.30 Budovi samo velike rive, ponovitev italijanskega filma 12.15 Reportaže iz tujine 13.00 Čas v sliki 13.10 Zadnjo na fej: Skriveni voz 13.35 Batman 14.25 Charlie Brown in prijatelji: ameriška risanka 15.40 Raji za živali 16.00 Jaz in ti 16.05 Jan Niklas - Deček iz Flandrij 16.25 Resnična zgodba Spita MacPheeja 16.50 Jaz in ti - poletna igra 17.00 Mini čas v sliki 17.10 Wurlițer 18.00 Trojka iz kioska 18.30 Umor je napisala 19.22 Znane danes 19.30 Čas v sliki 20.00 Kultura 20.15 Štiri dekleta iz Wachau: nemški film 21.50 Pogledi s strani 21.55 Manekenki in volnjava 22.45 Škrilatni biljard, francoski film 0.10 Cena ljubezni, grški film 2.05 Poročila 1000 mojstrovin

1. RADIO TRIGLAV JESENICE

- 11.00 - Napoved, telegraf, horoskop, EPP - 12.00 - Evergreen, EPP - 13.00 - Danes do triajstja, EPP - 14.00 - Na obisku, Obvestila - 14.30 - Novice, EPP - 15.30 - Dogodki in odmivi - 16.00 - Obvestila - 16.30 - Novice, EPP - 17.00 - Spoznajte se, EPP - 18.00 - Čestitke - 18.30 - Informativna oddaja BBC-ja, EPP - 19.00 - Odpoved programa

KINO**29. julija**

CENTER amer. akcij, krim. film FX 2 ob 18. in 20. uri

ČETRTEK, 30. julija 1992

1. PROGRAM TV SLOVENIJA

- 10.30 Video strani
- 10.40 Program za otroke
- 10.40 Dimnikarček se poteka po svetu, slovaška risana serija 10.50 Z borko po Piranskem zalivu

Slovenija 1 10.50**Z borko po Piranskem zalivu**

Otroci, pridružite se Zvonetu in skupini otrok, ki so se odpravili na zanimiv in prijeten potep po Piranskem zalivu; seveda ne peč, pač pa z borko, ki je postala kar njihov drugi dom.

TV AVSTRIJA 1

- 9.00 Jutranji program, Čas v sliki 9.05 Trojka iz kioska 9.30 Zemlja in ljudje 10.00 Velike ceste sveta 10.30 Dobrodošli v keli, britanski film 11.40 Črno na belem 12.15 Klub za seniorje, ponovitev 13.00 Čas v sliki 13.10 Zahodno od Santa Feja 13.35 Batman 14.25 Stan in Olio v pobalinskih letih 15.55 Popaj 16.00 Jaz in ti, otroški program v živo 16.25 Resnična zgodba Spita MacPheeja 16.50 Jaz in ti - Podčetrtekška igra 17.00 Mini čas v sliki 17.10 Wurlițer 18.00 Trojka iz kioska 18.30 Umor je napisala 19.22 Znane danes 19.30 Čas v sliki 20.05 Kultura 20.15 Zvezeca Avstrija 21.20 Pogledi s strani 21.30 Murphyjeva vojna, ameriški film 23.10 Moulin Rouge, angleški film 1.00 Chicago 1930, serija 1.45 Poročila/1000 mojstrovin

TV AVSTRIJA 2

- 6.00 Poletne OI '92 13.00 Čas v sliki 13.10 Olimpijski telegram 13.15 Poletne OI '92 16.00 1000 mojstrovin 16.10 Leksikon umetnikov 16.15 Reke naše zemlje 16.00 Čas v sliki 18.05 Poletne OI '92 19.00 Lokalni program 19.30 Poletne OI '92 21.30 Fuzor, kultura 22.00 Čas v sliki 22.30 Poletne OI '92 1.30 Poročila

2. PROGRAM TV SLOVENIJA

- 8.35 Video strani 8.45 Poletne olimpijske igre Barcelona '92 11.40 Video strani 12.25 Video strani 17.35 Poletne olimpijske igre Barcelona '92 1.00 Video strani

1. PROGRAM TV HRVAŠKA

- 8.15 Santa Barbara, ponovitev ameriške nadaljevanke 9.00 Dober dan, Hrvatska 9.30 Smogović 10.00 Poročila 10.10 Dobro jutro, Hrvatska 12.00 Poročila 12.10 Dragi John, ponovitev ameriške humoristične nanizanke 13.00 Slika na sliko, ponovitev 13.45 Poročila 13.55 Življenje v barvah, ponovitev francoske nadaljevanke 14.45 The big blue 15.10 Daktari, ameriška barvna nanizanka 16.00 Poročila 16.10 Šolski program 16.55 Gost oddaje 17.10 Poirot Agathe Christie, ponovitev angleške nanizanke 18.00 Poročila 18.10 Znanstveni razgovori 18.40 Santa Barbara, ameriška nanizanka 19.15 Risanka 19.30 TV dnevnik 20.25 Volitve '92: Soočenje strank 23.35 TV dnevnik 0.15 Slika na sliko 1.00 Poročilo v nemščini 1.05 Poročila v angleščini 1.10 Horoskop 1.15 Poročila 1.30 Video strani

2. PROGRAM TV HRVAŠKA

- 14.10 Test 14.30 Poletne OI - Barcelona '92 1.00 Video strani

**Žrebanje nagradne križanke AVTOMEHANIKE
iz Škofje Loke**

V naše uredništvo ste nam do včeraj - četrtek, 23. julija, do 8. ure, poslali 1.329 rešitev, tričlanska komisija naših bralcev pa je izmed njih izžrebalna naslednje reševalce:

- Izzeljala naslednje resevece:

1. nagrado - bon v vrednosti 10.000,00 SIT prejme
STEFKA DOLENC, Zg. Bitnje 27, Žabnica
2. nagrado - bon v vrednosti 5.000,00 SIT prejme
TONE TOMAN, Brezje 68/a, Brezje
3. nagrado - bon v vrednosti 3.000,00 SIT prejme
JANEŽ SAJOVİC, Planina 9, Kranj
4., 5. in 6. nagrado v vrednosti 1.000,00 SIT, ki jih podarja Gorenjski glas,
pa prejmejo:
TILKA LAZNIK-KLEČ, L. Hrovata 9, Kranj
POLONCA TOMAZIN, J. Puharja 7, Kranj
in
JERNEJ MIHOVEC, Ladja 4, Medvode

PRAVILNO GESLO JE BIL O: FIAT AVTO VAŠIH SANJ

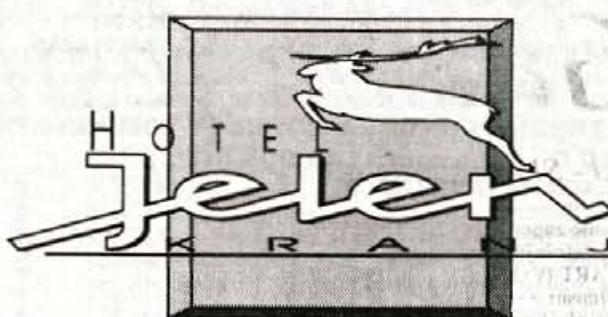
V sodelovanju s Trgovskim centrom JELEN Kranj smo pripravili novo veliko nagradno križanko s fondom nagrad v skupni vrednosti več kot 20.000,00 SIT. Izmed tistih, ki bodo poslali pravilno rešitev na kupo-

NAGRADNA KRIŽANKA

nu iz križanke (rešitev dobite iz črk na oštrevljenih poljih!), bo na javnem žrebanju 31. julija ob 20.30 (na začetku Kranjske noči) izrezbanih pet nagradanjcev za pet enakovrednih nagrad:

- nagrada: družinsko kosilo za 4 osebe (Hotel Jelen)
- nagrada: fotoaparat (Techno Kranj)
- nagrada: športna majica v vrednosti 4.000,00 SIT (MGV šport)
- nagrada: par modnih čevljev (MCO Kranj)
- nagrada: izbor pijač (za izžrebanca) oziroma izbor slaščic (za izžrebaneko) - Carinthia

Rešitev na dopisnicah pošljite do 31. julija na GORENJSKI GLAS, 64000 Kranj - lahko pa jih kar brez znamke oddate v TD Cerklje, TD Škofja Loka ali poslovalnicah Slovenijaturista v Kranju in na Jeseniceh. Veliko užitka pri reševanju in sreče pri žrebanju 31. julija v Kranjski noči.

Franc Križnar

Glasba festivala Idriart

Bled - Slovenija - Koroška (Avstrija), 10. do 17. julij 1992

Že osmič zaporedoma je za nami sloviti blejski del ali samo ena od postaj letosnjih festivalov širom sveta in na vseh petih celinah - IDRIART (v slovenskem prevodu Inštitut za razvijanje medkulturnih odnosov z umetnostjo s sedežem v Ženevi). Ponovno je bila v ospredju glasba, koncerti in predavanja, ki se je dotikajo tako ali drugače, duša in srce tega festivala pa vsekakor še vedno predstavlja soustanovitelj, direktor in umetniški vodja festivalov IDRIART, sloviti slovenski violinist, naše (gorenjske) gore list MIHA POGAČNIK.

Tako in v izjemni umetniški rasti festivalov IDRIART je bilo tudi letos, pa ne le samo na Bledu (kar se je zelo spodbudno dokazalo že lani, 1991 na 7. blejskem festivalu IDRIART), pač se je IDRIART izjemno amiselnost razširil na celotno gorenjsko območje (poleg Bleda namega še kranjsko-škofjeloški dan, Selška dolina in za sklep - finale še avstrijska Koroška) in segel celo na kompletno slovensko etnično področje, z vključitvijo Ziljske doline on-stran Karavank in v sosednji ter prijateljski državi Avstriji. Kako pa bi sicer lahko drugače zaokrožili tako blejski del festivalov IDRIART kakor naspihol nihovo poslanstvo in simbiozo te velike kulturološke družine, ki se premika z glasbo, ob glasbi in z glasbo po vsem svetu. Za ta del umetnostne discipline - glasbe, kjer je celotna ideološija festivalov IDRIART globočno zasidrana; pač velja ta ugotovitev kot neke vrste osredčeni moto.

Morda je malce zaostal ali celo izostal tak koncept same otvornitve, kjer poleg slavnostnih govornikov (akademik, pesnik, podpredsednik SAZU in član predsedstva R. Slovenije Ciril Zlobec, direktor festivalov IDRIART in njihov umetniški vodja Miha Pogačnik in predsednik skupštine občine Radovljica Vladimir Černe) in predavanja dr. Georga Seekelyja - Küblewinda z naslovom Kaj naj bi bila Evropa - Pogoji miru, nismo slišali drugega. In če je bil uvodni ceremonial na začetku letosnjega blejskega festivala IDRIART v blejski Festivalni dvorani (petek, 10. julija) sprejet komaj s polovično zase-

denostjo največjega gorenjskega "glasbenega" avditorija, pa je bil potem že prvi večerni koncert v blejski otoški cerkvici že v povsem pravem in identičnem ideološkem konceptu celotnega festivala. Polno zasedena cerkvica je zopet prepustila mesto izključno glasbi - Bachovi glasbi, ki je nekako že neke vrste drugi sinonim festivalov IDRIART in našega odličnega violinista MIHA POGAČNIKA. V obeh obrobnih Bachovih Sonatah (št. 4 v C-molu, BWV 1017 in št. 5 v F-molu, BWV 1018) se je Pogačniku pridružil še mariborski čembalist JANKO ŠETINC, ki je tokrat igral na preverjenem dvomanualnem čembalu v stilu francoskih inštrumentov iz 18. stoletja in je bil izdelan v ateljeju Borisa Horvata (Ljubljana 1982). Violinist Pogačnik pa je za "intermezzo" igral še solistično Bachovo Solosonato v A-molu (BWV 1003). Prepolnost baročno - pompoznega zvoka obeh inštrumentov ali same violine v enem od vseh treh primerov je dodata način načine na tečajih osvetila osta-le centre ideoloških zasnove festivalov IDRIART, ki pa so v glavnem tudi že iz leta v leto ali manj tradicionalni, zamenjujejo se še njihovi predavatelji, nekateri od njih ostajajo, prihajajo novi, odpadajo nekateri iz preteklih let. Preveč je sedaj vseh, da bi jih podrobnejše opisoval, vsi po vrsti pa

glasba sama pa se je povsem osrediscieno ponovno pojavila četrti dan letosnjega festivala, (13. julija), ko je na večernem koncertu v blejski Festivalni dvorani nastopil komorni ansambel CAMERATA LABACENSIS (KOMORNI ORKESTER RTV SLOVENIJA) s solistom - klarinetistom ALOJZOM ZUPANOM in violončelistom MILOŠEM MLEJNICKIM ter dirigentom KRISTIJANOM UKMARJEM. V uvodnem slovenskem delu tega sporeda smo najprej slišali eno od ponovitev tehtne skladbe Vilka Ukmarija (1905 - 1991) - Transformacije za godala, harfo in tolkala, sedemstavčno delo iz leta 1973. V sedmih stavkih gre za sedem skladateljevih duševnih potez, za sedem doživetij, od katerih je vsako v svojem nastanku zasidrano v pod-

marsikdaj nimajo čiste direktno povezave z glasbo samo, kljub temu pa se seveda najdejo tudi taki, ki jih je glasba ali izzvala ali pa so posledica ali rezultat nje same (glasbe): evritmia, biološko - dinamično poljedelstvo, uresničevanje zunanjega in notranjega miru, zdravstveno varstvo otrok v waldorfskih šolah, samospoznavanje z opazovanjem sveta - spoznavanje sveta z opazovanjem človeka - ključ za uresničevanje waldorfske pedagogike, kako se učitelj pripravlja na pouk, ezoterično krščanstvo bogomilov in islam, kaj je antropozofija, meditacija in njeni tehnični nasprotki, pot k družbeni ureditvi po meri človeka s pomočjo socialne trošenitve, človek in čebela - čebelarjenje prihodnosti, predočenje večnosti (s pomočjo sveta fresk in ikon srbskih in makedonskih pravoslavnih samostanov), bolno telo - zdrav duh, denar v službi narave, človek in družbe - nova pota v ravnanju z denarjem in uvod v antropozofsko medicino. Vse to, kar mi je uspelo le našesti, se je potem na Bledu odvijalo drugi, tretji in četrti dan, ...

Glasba sama pa se je povsem osrediscieno ponovno pojavila četrti dan letosnjega festivala, (13. julija), ko je na večernem koncertu v blejski Festivalni dvorani nastopil komorni ansambel CAMERATA LABACENSIS (KOMORNI ORKESTER RTV SLOVENIJA) s solistom - klarinetistom ALOJZOM ZUPANOM in violončelistom MILOŠEM MLEJNICKIM ter dirigentom KRISTIJANOM UKMARJEM. V uvodnem slovenskem delu tega sporeda smo najprej slišali eno od ponovitev tehtne skladbe Vilka Ukmarija (1905 - 1991) - Transformacije za godala, harfo in tolkala, sedemstavčno delo iz leta 1973. V sedmih stavkih gre za sedem skladateljevih duševnih potez, za sedem doživetij, od katerih je vsako v svojem nastanku zasidrano v pod-

zavestnem nagonu, nato pa se preobraža po hotenju zavestnega jaza v osveščeno viševrednost. To pa je že veliko bolj skladateljev filozofska - psihološki pogled in bistvo človeške razvojne poti, je rast - iz občestva v osebno, v posebljeno zavest, zunaj - glasbeno in v tem najbolj tesno povezano s samo ideologijo festivalov IDRIART. Ukmarski je to reševal in rešil najbolje. Veliko, ali zelo tesno se mu je v nadaljevanju približal s krstno - prvo izvedbo Marijan Gabrijelčič (roj. 1940), katerega delo Incontri za violončelo, klarinet, godala in timpane smo tokrat slišali prvič. Že sam naslov - Srečanje, kar pa so vsi protagonisti tega izvedbenega akta ene najboljših Gabrijelčičevih del sedanosti doda obarvali, izvedli, poustvarili, to potrjuje. Izvrstna solista, dovolj zagnani dirigent in pa ansambel, ki je že desetletja vajen takih in podobnih novosti, poustvarjalno in tonsko skrajno zaostrene glasbene motivike, vse to je prispevalo po dolgih letih blejskega dela festivalov IDRIART, krstno izvedbo slovenskega dela in kar bi lahko ali morda celo moralno postati njegova stalinica, obveza do slovenskega naroda in njegovih (glasbenih) ustvarjalcev. Za letos so k temu pripromogli še člani Camerata Labacensis, ki so za sklep na tem koncertu izvedli še Schönbergovo Ozarjenje noč, op. 4 (iz leta 1899 za godalni sekstet, in 1917 - 1943 za godalni ork.). Odlična izvedba pa ni mogla zasenčiti obeh slovenskih del.

Na kranjsko - škofjeloškem "pohodnem" - petem dnevu letosnjega IDRIART-a je glasba udeležence spremljala pravzaprav ves dan. Že na začetku so v kranjski cerkvici sv. Jošta (Šentjoš) izključno z Bachovimi deli nastopili violinist MIHA POGAČNIK, violončelist MILOŠ MLEJNICKI in čembalist JANKO ŠETINC. Bach je ostal torej še naprej neke vrste stalnica tega festivala; opravil je predavanjih na samostojnem večernem recitalu nastopil na Bledu v Festivalni dvorani violinist MIHA POGAČNIK v združbi z klavirsko spremjevalko Bolgarko MARIO NOLLER - NAMČEVO. Odličen program violinsko - klavirskih duov Schumann, Šnitkeja, Messiaena in Mozarta je samo nadaljeval in utrdil najboljše mnenje o glasbenem delu tudi letosnjega 8. festivala IDRIART na Bledu ter o perfektnosti Pogačnikove violinike in njegove odlične (klavirske) spremjevalke.

Sledil je še Selški - sedmi dan letosnjega festivala, kjer je s fragmenti iz Haydnovih Kvartetov, op. 51 Hob. XXX. ("Sedem Kristusovih besed na križu") nastopil odlični madžarski komorni ansambel - /GODALNI/ KVARTET KODALY (iz Budimpešte) ter sklenil Soriški

Sesti dan je po predavanjih na samostojnem večernem recitalu nastopil na Bledu v Festivalni dvorani violinist MIHA POGAČNIK v združbi z klavirsko spremjevalko Bolgarko MARIO NOLLER - NAMČEVO. Odličen program violinsko - klavirskih duov Schumann, Šnitkeja, Messiaena in Mozarta je samo nadaljeval in utrdil najboljše mnenje o glasbenem delu tudi letosnjega 8. festivala IDRIART na Bledu ter o perfektnosti Pogačnikove violinike in njegove odlične (klavirske) spremjevalke.

Janša je dogodke med vojno za Slovenijo popisal zelo natančno. Takrat, ko je večina Slovencev doma pred televizorjem spremljala vojno, se je odločilo. Nenavadno je, da Janša sploh ne omenja dogajanja prve dne vojne, ko so v poslanskem klubu LDS Školč in njegovi radikalni somišljeniki že imeli pripravljeno zahtevo, da naj odstopita Janša in Peterle in da TO ogroža človekove pravice, ker uporablja civilna vožila za oviranje napredovanja tankov JA. Le Mile Šetinc je uspel preprečiti, da stvar ni prišla v javnost. Kdo ve, kaj bi se zgodilo z LDS, če bi zadeva prišla v javnost prvi dan vojne. Sicer pa jo je natančno popisal Danilo Slivnik v knjigi "Sto osamosvojitenih dni". Danes se veliko piše o pogajalski spremnosti slovenskih pogajalcev, toda že med vojno se mi je zdelo, da pogajalci niso bili pretirano uspešni. Janša se verjetno ni imel časa ukvarjati z diplomacijo, toda kako je mogče, da je Slovenija za diplomatsko mizo izgubila skoraj vse, kar je pridobilna na vojaškem področju? V začetku so naši pogajalec natopali brez koncepta, Markovič pa je načetniki že brusili nože in ko je

močjo evropske trojke je na Brioni dobil veliko nazaj. Evropska trojka je vslila Sloveniji, da mora vrnila zaplenjeno orožje JA in sprejeti za tri meseca moratorij nad osamosvojitvijo. Toda poraz JA je pokopal Markoviča, ki je vseskozi sanjal, da bo novi Tito in to je omogočilo, da je srbska stran uvidela, da nima smisla izgubljati časa v Sloveniji. Janša v svoji knjigi navaja stavek člana koordinacijske skupine, "potrebovali smo še dvanaest ur", kar pomeni, da je malo manjkal, da bi JA praktično izginila, ocitno je bila slovenska vojska pred zmago. Koliko je bilo potrebno do popolne zmage, bo Janša nekoč verjetno še pojasnil. Vsekakor pa danes na primeru Makedonije vidimo, da dejstvo, da se ES pogovarja z makedonskimi državniki še zdaleč ne pomeni, da so pripravljeni to državo tudi priznati. Razvoj dogodkov po vojni v Sloveniji je močno pomagal naši diplomaciji, predvsem vojna na Hrvaški, kar je potem decembra 1991 omogočilo, da je Nemčija priznala Slovenijo in Hrvaško. Mogoče bo kaj več o tem napisal dr. Rupel.

"Premiki" so vsekakor knjiga, ki se prebere na dušek. Janša je knjigo posvetil padlim teritorialcem in policistom v vojni za Slovenijo. "Premiki" so opremljeni z dokumenti in fotografijami in so najboljše potrdilo, da še danes velja znamenit Churchillov stavek: "Nikoli v zgodovini niso tako številni toliko dolgovali tako maloštivilni".

Jože Novak

Janez Janša: Premiki, 1992

"Premiki" so že pred izidom postali "megabestseler". Tolikšnega zanimanja bralcev in od klonilnih kritik levičarskih intelektualcev ni v Sloveniji doživelja še nobena knjiga.

Toda kaj takega smo lahko privabil. Blizajo se namreč vojne in vsak politik, ki hoče potičati preživeti, bo moral voljcem povedati, kaj je naredil za osamosvojitev Slovenije. Zato je razumljivo, da bi danes nekateri radi čimprej pozabili, kaj so počeli od volitev 1990 do vojne za Slovenijo. Danes, ko smo samostojna in mednarodno priznana država, je osamosvojitev tak političen kapital, da bi vsi tisti, ki so temu nasprotovali, radi tudi od njega pobrali nekaj obresti. Pri tem računajo na pozabljevost volilcev. Marsikdo danes ne ve, kaj je včeraj jedel, mogoče pa pozabil, kaj so nekateri politiki trdili pred letom. Zato žudno ni čudno, ampak je po polnoma razumljivo, da so prisostnosti LDS in SDP napisali toličko kritik, v katerih enostavno nasprotujejo, da je Janša knjiga sploh napisal in objavil. Čudno je, da tisti, ki so nasprotovali cenzuri in prepovedanim delom, danes sami zahtevajo cenzuro in prepovedajo objavo knjige. Slovenci imamo na žalost zelo malo memoarjev, če pa so jih

stavno izpustili neprijetna dejstva, ki bi vrgla senco na njihovo kariero. Korošec ni zapustil spominov, njegov učenec dr. Žebot, pa je enostavno preskočil, da je bil Korošec leta 1928 ob atentatu na Radiča, kot notranji minister v Beogradu enostavno tiho. Kardelj seveda ni napisal, kako sta z Bakaričem odžagala Rankovića, prav tako ni zapisal, zakaj je hotelata leta 1958 poslati nad stawkajoče ruderje v Trbovlje tanke. V drugačnih razmerah je bil Kavčič, ki je bil po letu 1972 v neke vrste hišnem priporu, zato je bil verjetno prisiljen do neke mere cenzurirati svoje zapise, zvezke z zapisimi pa sproti zakopavati, kajti, takrat se ni nikoli vedelo, kaj bo jutri.

Razumljivo je, da Janša začenja "Premike" z opisom dogodkov s svojo arretacijo in procesom proti četverici leta 1988. Že takrat so se ob procesu odprla temeljna vprašanja položaja Slovenije v Jugoslaviji. Takrat je začelo dozorevati spoznanje, da Slovenci v takratni Jugoslaviji nismo kaj iskali. ZSMS je pod Školčevim taktirko seveda nasprotoval "Majniški deklaraciji", da ne govorimo o sedanjih prenovite-

lhj in socialistih. Janša ne omenja znanih "Bavčarjevih zapiskov", ki jih še danes nekateri novinarji stejejo za Bavčarjevo politično napako. Če danes pogledamo nazaj, so ravno "Bavčarjevi zapiski" leta 1988 povzročili tektonске premike v takratni komunistični eliti. Iz vodstva ZKS so po objavi zapisov izginili partijski "silaki omejenega umu" (Popit, Marinc, kasneje še Dolanc), kar je omogočilo prehod v večstranski sistem. Poleg tega so omogočili sprejem amandmajev v slovenski ustavi, ki so pomenujeli začetek slovenske suverenosti in prvi so takrat deležni peli v skupščini "Zdravljico". Tako je skupščina popravila napako, ko je prej pod vplivom profesora ustavnega prava Cirila Ribičiča sprejela ustavne amandmaje, ki so federalizaciji dajali velika pooblastila, kar je razkril dr. Peter Jambrek v znanimem članku "Velika ustavna prevara".

Po volitvah 1990 je Janša postal obrambni minister. Celo

Mile Šetinc mu je takrat priznal, da ima Slovenija le dva strokovnjaka, ki sta sposobna za to mesto, drugi je namreč pokazal, da je tudi pot v peklu tlakovana z najboljšimi nameji. Danes se to zdi neverjetna naivnost, pa tudi takrat, ko so četniki že brusili nože in ko je koncert (Sp. Sorica) z Bartokovim Kvartetom št. 3 (1927). V lopi pod cerkvico v Spodnjih Danjah pa je nato igral in pel še Trio TRUTAMORA SLOVENICA (Mira Omerzel - Terlep, Mojka Zagari in Matija Terlep), znani slovenski vokalno-instrumentalni ansambel, ki zbra, obuja, pojne in igrat ter snema izvirno slovensko (glasbeno) ljudsko zapuščino. Že omenjeni madžarski KVARTET KODALY pa je nastopil isti dan še na Bledu in v Festivalski dvorani odigral še troje tehničnih godalnih kvartetov: Mozartov v B-duru (KV 458) - "Lovski", Bartokov Kvartet št. 4 (1928) in slovenski zadnji Schubertov v D-molu, op. poshum (D 910). Poleg že omenjenih večernih koncertov je bil to brez dvoma še eden od vrhuncov večernih koncertov letosnjega 8. festivala IDRIART na Bledu.

Sklep - finale istega pa se je letos prvič razširil še onstran Karavank - na senčno stran Alp, v zibelko Slovenstva, slovenskega petja in jezika ter seveda tudi naše slavne zgodovine. Tudi tam (Vratca/Thörl, Maglern, Finkenstein, Untergreuth, Marija Zilja/Maria Gail) so nastopili "stari znanci" letosnjega festivala (Kvartet Kodaly, violinist Miha Pogačnik), pridružili pa so se jim še novi: koroški ljudski pevci in ansambla "HORTUS MUSICUS" ter "KREATIV".

Sklep in naslovnih celotnih 8. festival IDRIART na Bledu ter v vseh ostalih krajih, kamor je letosnji festival segel, je torej zazvenel v vsej (glasbeni) polnosti. Upamo in želimo si lahko, da se bo vse to še nadaljeval skozi Evropo do daljne Azije, kamor se letosnji svetovni festivali IDRIART stečejo do Kitajske, Nepala, Mongolije, ... kakor in predvsem drugo leto, ko se (vsaj upamo lahko?), nadaljujejo ponovno na Bledu. Vsekakor je njihov glasbeni del tudi letos daleč presegel ozke občinske (Bled in Radovljica) meje, segel v gorenjski prostor, preko njega in tako tudi že v drugem letu samostojne slovenske državnosti z vsemi superlativimi dosegel kriterij enega najkvalitetnejših domačih in tujih (mednarodnih) glasbenih festivalov v Sloveniji.

NOVE KNJIGE

Izidor Cankar in njegova zgodovina likovne umetnosti v Zahodni Evropi

Ob ponatisu knjige pri Slovenski matici

Slovenska matica je v prvi polovici letosnjega leta ponatisnila eno temeljnih del umetnostnozgodovinskega raziskovanja na Slovenskem Cankarjevo Zgodovino likovne umetnosti v Zahodni Evropi. Delo, ki obsegajo tri zajetje knjige, je pri isti založbi prvikrat izšlo v štirih časovnih zaporedjih pred drugo svetovno vojno in po njej. Leta 1926 je izšel prvi del, ki obsegajo razvoj umetnostnega stila v starokrščanski dobi in zgodnjem srednjem veku, leta 1931 mu je sledila druga knjiga, ki nas seznanja z razvojem likovne umetnosti v visokem in pozmem srednjem veku. Tretji del je razdeljen v dve polovici: prva, iz leta 1936, obravnava umetnost renesanse v Italiji, druga, ki je izšla po vojni, naslovana z razvojem renesančnega stila v severnih deželah. Založba je oba dela v ponatisu smotorno strnila v celoto.

Žal je to Cankarjevo epohalno delo izšlo le v slovenskem jeziku, saj bi sicer predstavljalo nadvse pomemben prispevek predvojni evropski umetnostni zgodovini.

Če hočemo v celoti dojeti ponamen in vsebino Cankarjevih umetnostno-zgodovinskih prizadevanj, ne moremo prezreti njegove prve znanstveno zasnovane umetnostnozgodovinske knjige z naslovom Uvod v umevanje likovne umetnosti - Sistematička stila, ki je izšla leta 1926 in jo je Slovenska matica že leta 1959 prav tako ponatisnila.

Knjiga posreduje braleu na jasen in sistematičen način Cankarjev umetnostnozgodovinski nazor, ki ima svoje korenine v t.i. dunajski umetnostnozgodovinski šoli, katere glavni predstavniki so bili Alois Riegler, Heinrich Wölfflin in Max Dörfel. Dunajska šola je zavrgla nekdanja estetska pojmovanja o lepoti in razglašala umetnost posameznih stilnih obdobjij za enakopraven pojaz, odvisen in voden od duhovnih razpoloženj časa. Za Dvoraka, ki je bil na dunajski univerzi Cankarjev učitelj, je umetnostna zgodovina zgodovina duha, ki je vpet v

svetovnonazorski okvir določene dobe. Izidor Cankar je posamezne ugotovitve dunajske umetnostnozgodovinske šole povezel v celovit sistem in v svojih raziskavah, strnjeni v izsledkih zgornj omenjenih knjig, na izkustven način opredelil troje glavnih načinov umetnostnega upodabljanja, ki najdejo svoj odraz v treh osnovnih slogih: v ploskovitem, plastičnem in slikovitem. Ploskoviti se v svojih upodobitvenih težnjah podreja predvsem ideji in ne izkušnji, plastični stil oblikuje realni svet, tak, kakšen živi v umetnikovi zavesti, naturalistični stil pa je odraz podobe sveta, kot jo umetnik dojema s svojimi očmi. Tem stilnim oznakam ustreza troje osnovnih pojmov - idealizem, realizem in naturalizem. Zato lahko govorimo tudi o idealističnem realističnem in naturalističnem slogu v umetnosti. Cankar je stil v umetnosti na prepričljiv način povezel s človekovim svetovnim nazorom, z njegovim pogledom na svet in življenje, umetnostno dogajanje pa je oprl na dvoje osnovnih nasprotij - na idealizem in naturalizem, ki ju povezuje "središčna" kategorija realizma.

Svoja doganja je Cankar prikazal na nazoren način v svoji pravkar ponatisnjeni knjigi Zgodovina likovne umetnosti v Zahodni Evropi. Smrt je avtorju preprečila dokončanje dela, ki naj bi po že izdelanem konceptu obsegalo tudi obdobje baroka.

Cankarjeva knjiga je zgodovina umetnostnega stila. Njegov pojav izpeljuje avtor iz razmer in duhovnega razpoloženja časa. Umetnosti določene dobe avtor ne hvali in ne kritizira, temveč le razlagajo. Zdi se mu samoumevne produkt časa, v katerem je nastala. "Umetnost je izraz duševnega stanja dobe, družbe in njenih udov, kakor religija, filozofija, naravnost, veda socialni red, pesništvo, glasba," pravi avtor. Zato ni čudno, če so kasneje nekatere skušali Cankarjeve ideje prenesti tudi na področje likovne vede,

etnologije, arheologije in zgodovine glasbe. Prvi del Zgodovine, ki obsegajo slikarstvo, kiparstvo in arhitekturo starokrščanske dobe in zgodnjega srednjega veka, je Cankar razdelil na več stilnih zaporedij: spiritualistični stil prvih krščanskih stoletij, starokrščanski realizem, starokrščanski monumentalni stil, ploskovito - idealistični stil 7. in 8. stoletja in karolinška renesansa. Cankarju se je med prvimi posrečilo premostiti navidezni prepad med predkrščansko antiko in karolinško renesanso (Stele). Na izviren način je npr. opisal tudi odnos prvih kristjanov do umetnosti.

Druga knjiga obdeluje razvoj stilov v visokem in pozmem srednjem veku z močnim poudarkom na arhitekturi, ki je pač najvidnejša in najpomembnejša predstavnica umetnosti v tem času.

Tretja knjiga zajema stilno obdobje renesanse tako v Italiji kot tudi v severnih deželah, predvsem na Nizozemskem, Franciji in Nemčiji.

Cankar se je v svoji Zgodovini umetnosti izognil vsem podrobnostim, ki bi oteževali jasen pregled stilnega razvoja likovne umetnosti v posameznih obdobjjih. Zato se knjiga, polna zanimivih in duhovitih opredelitev ter opisov bere brez napora. K temu pripomore izredno dogman in prečiščen slog pisanja, ki daje delu tudi literarno vrednost.

Prav je, da življenje moža, ki bi v drugačnih razmerah mogel postati eden vodilnih evropskih predvojnih umetnostnih zgodovinarjev, osvetlimo z nekaj biografiskimi podatki in jih obenem dopolnimo z njegovimi prizadevanji tudi na drugih področjih sodobnega kulturnega življenja na Slovenskem.

Izidor Cankar je bil bratranec pisatelja Ivana Cankarja. Tudi njegov oče je bil krojač, mati pa po rodu iz Slavonije, kjer je bil Cankar 22. aprila 1886 tudi rojen (Šid). Gimnazijo in bogoslovje je študiral v Ljubljani, umetnostno zgodovino pa naj-

prej v Gradcu, pozneje pa na Dunaju pri prof. Maksu Dörfaku in prof. Juliju Schlosserju. V doktorski disertaciji je obdelal slikarja ljubljanske stolnice Giulia Quaglia. Zaradi naloge je potoval v Italijo. To potovanje je našlo pomemben odmev v knjigi oziroma romanu S poti, ki jo je leta 1913 najprej objavil v Domu in svetu. Tako kot je roman S poti potrdil Cankarjevo nadarjenost za literaturo, je tudi v Domu in svetu privikrat objavljeno delo Obisk zbudilo veliko pozornost. Cankar je v obliki razgovorov na izviren način predstavljal javnosti najvidnejše osebnosti takratnega likovnega, gledališčega, glasbenega in literarnega življenja na Slovenskem. Obe deli je Slovenska matica izdala v samostojni ediciji, prvo 1919 in drugo 1959. Leta 1914, na začetku prve svetovne vojne, je Cankar postal urednik Doma in sveta, ki ga je oblikoval v ugledno in sodobno kulturno

revijo. Po prvi vojni se je vključil v politiko in postal član Narodnega sveta SHS v Zagrebu.

Ustanovitev slovenske univerze v Ljubljani ga je odvrnila od politične kariere, ko je postal velesposlanik v Argentini in se tak odpovedal svojemu vplivnemu položaju v slovenski kulturi in znanosti. Leta 1941-1944 je bil poslanik v Kanadi, nato proti koncu vojne prosvetni minister v Šubašičevi vladi. Toda že po treh mesecih se je od povedal temu položaju, se vrnil domov in postal poslanik v Atenah, kjer je ostal do prekritive diplomatskih stikov z Grčijo. Razrešen diplomatski službi se je leta 1947 vrnil iz Beograda v Ljubljano, kjer je do svoje smrti leta 1956 živel kot upokojen univerzitetni profesor. Slovenska akademija znanosti in umetnosti ga je 1953 izvolila za svojega rednega člena.

Cene Avguštin

PETER KOZJEK: RAST

Do koder koža seže

Zdravko Kaltenkar: Pozna žetev; ilustracije Vinko Hlebš, samozaložba, Kranj 1992

Pesniška zbirka *Pozna žetev* Zdravka Kaltenkarja se pojavlja v nemotinem samozaložniškem dejanju, pa v okviru, ki bi bil lahko tudi samoumeven, če ta okvir ne bi bil posebej izpostavljen. Gre za dva mejnika v zbirki: na začetku je izpis avtorjeve leksikalne enote iz Enciklopedije Slovenije in na koncu zapis, pod katerim je avtor podpisani s svojim strokovnim nazivom. Seveda ne eno ne drugo v ničemer ne zadeva pesnenja samega. To nam je le dano v vednost, po svoji funkciji pa stopa med pesmi in bralcem, nemara kot neka posebna zanimivost, kot dovoljeni pogled na kulise nekega pesniškega snovanja.

Ponujeni okvir je pomenljiv za razumevanje tega pesništva, ne samo kot možen pristevec k njegovemu ocenjevanju. Tu bi kazalo omeniti, da se avtor knjige ukvarja predvsem "z organizacijo delovnih procesov, materialnim poslovanjem, poslovni sistem, organizacijo in razporejanjem delovnega časa posebej", kot pravi Enciklopédia.

Tako bi znati biti izpostavljen ob pesnjenja, znotraj katerega je potem še zmeraj vse možno. Seveda tako, da se bo znanstvenik na področju organizacije dela v trenutkih pesniškega navdaha odrekel svojemu organizacijskemu znanju in gnanju, saj s pesnenjem stopa v nepredvidljivi svet, ki je tudi v nasprotju z vsako predispozicijo urejevalne narave in v nasprotju z že izdelanimi vzorci in

imenovanih ljubezenskih pesmi je koža, seveda ne kakrški koli koža, pač pa ženska koža različnih oblik, različne lastnosti in trpežnosti in vzdržljivosti neskončnega naslajanja. Koža je fetišizirana tako daleč, da so vse druge stvari samo drugi imena za kožo. Seveda zemeljski plodovi, sonce in vse. Vse je moj pogled in vse je polteno in zato je tudi vse lepo, vse je pesem. In ni drugega. Vse so smo ponovitev. Celo Ponovitev utelješenje, ki naklada nekakšen domišljajski kamibalizem. Tudi poskus doseči drugega z verbalno zamenjavo spola v razdelku *Zrcalna slika* samo potjuje vseistost, nediferenciranost nagibov in mišljenja.

Zrcalna slika res prinaša samo vizualno pomnožitev realitete, ki bi svojo izpraznitve nadomeščala s fatamorganskimi privido. Zato ni čudno, da pa se vse vsto drugo, ki je vendarle neizogibno, ne izkazuje na pričakovanju lepotni način. Je tuje, je nevarno, je sovražno, je nedostopljivo in depriimirajoče. *Pražnina bivanja*, ki zanika vse, kar se je zdelo, da je, je v vztrajnim ponavljanjem ničesar ni!, je le še kontaminirana s čustvom in željam: "Slepota in glas in slast". Slepota je napornejši tudi posledično zaradi zdavnaj izbrabljenih označenih pogledov na bivanje pesnenje. Tudi tako je mogoče zazeti na pesnikov osebno zgodovinski svet, kakor se kaže v razdelku *Da bi takšnih časov več ne bilo in Barve časa*. Takega nastaja razlika med lepim in pesništvom, ki tekmuje s samim resničnostjo. Eno je lažno, drugo je nasproti temu nujno kajščino izraznih sredstev, ki se hočejo kristalizirati v pesem.

Franci Zagoričnik

LIKOVNI ODSEVI

Poskus oblikovanja haiku dialoga

Tomaž Kržnik je kot pedagog že zdavnaj, ko je še učil na Soli za oblikovanje v Ljubljani, odprt svoj posebej izraženi smisel za obetavno ustvarjalno spodbujanje učencev. Enako prizadel in učinkovit prijem je uveljavil tudi na oddelku za oblikovanje Akademije za likovno umetnost, kjer uspešno poučuje od leta 1988.

Knjiga poezij Slavka Kvase Raztrganine je delo njegove nadarjene učenke Petre Černe, se pravi uspešen rezultat tekočega programa iz predmeta Načrtovanje v III. letniku. Ta je izdelek pred nami, nazoren zgled študijskega procesa, kjer čutimo popolno zavzetost in ustvarjalni vstop študenta v svet oblikovanja, ki ga, kar je povsem razumljivo, na začetku poti v stroko prejkone prepoznavno zaznamuje stvariteljstvo samega učitelja. In vendar projekt pričujejoč knjige Pe-

nam dokončno razstre pogled v osvojeni poetični svet. Morda je zasnova kljub vsemu videti evropska, v procesu transpozicije se je v risbi in znakovni interpretaciji uveljavil kdaj pa kdaj tudi rob po naše izražene simbolike. Občutimo jo zlasti v sestavljenih "kartonih", ki so nenačadno zgrajeni iz treh stavin: osrednjem motivu iz batika kot poizkusu dialoga s pesnikom, nato okvirjih, ki zamejujejo in zgoščajo to izpovednost, in nato še vodor znakov iz roba kot iskanje novih simbolnih pomenov, povzeti iz doživetja poezije. S tem so skladni tudi enigmatični objekti, kot nosilci teh slikovnih konstrukcij, ki osamljeno interpretirani razkrijejo nekaj daljnega postmodernističnega navdaha. O premišljenem zastavku celostne grafične podobe, ki je bilo zasnovno izhodišče naloge, prepričljivo spregovoril tudi mehko in barvito izslikani logotip in njegova funkcionalna razstreljenja uporaba na plakatu z učinkovitim vizualnim nagonom in simbolnim, k Evropi je zavzetost spodbuja neposrednost prodiranja v lastno notranjost, z razpiranjem nalagamo vase slikovne pobude, razgrnjena

dr. Stane Bernik

PREJELI SMO

Zvestoba partiji

Delo je poročalo, da je minister za kulturo Borut Šuklje 15. junija sprejel delegacijo RO ZZB NOV Slovenije pod vodstvom predsednika Ivana Dolničarja, ki zahteva ukrepanje zaračunov obeh težljih NOV, se posebej v zvezi z nedavnimi dogodki na spomeniskem grobišču pri Sv. Urhu.

Združeni ob Lipi sprave razumemo skrb borčevske organizacije za spominska obeležja še posebej zato, ker smo mnogi v našem gibanju tudi člani borčevske organizacije in smo tudi sicer nasprotniki nasilnega odstranjevanja znamenj, ki so pričevalci določene dobe. Težje pa nam je razumeti stališče vodstva borčevske organizacije, ko gre za skrunitve Kristusovih znamenj na množičnih grobiščih. Borčevska organizacija v takih primerih dolje še ni nikdar zahtevala posredovanja ministra za kulturo. Pač zato, ker so množična grobišča, s katerimi je kar na gosto posejana slovenska zemlja, tudi odraz neke dobe, slovenski narodni heroji, ki so vsi od prvega do zadnjega tudi člani borčevske organizacije, pa so v času pobjave - tako je razumeti njihova pričevanja pred Polajnarjevo komisijo - bili na Marsu in se jih množični pohobi in znamenja za nje ne tičajo. Zločine da je storila JLA, oni pa da z njo niso imeli nič...?

Pred štirinajstimi dnevi je RO ZZB NOV Slovenije, o čemer je poročalo tudi Delo, predlagal, da se naj najvišje odlikovanje za osamosvojitev Slovenije podeli tudi predsedniku Republike Slovenije - Milanu Kučanu.

Ne glede na to ali predsednik Milan Kučan zaslubi tako odlikovanje ali ne - so dejana, ki podelitev odlikovanja upravičujejo - pa smo združeni ob Lipi sprave mnenja, da vodstvo RO ZZB NOV Slovenije izpoljuje pogojev za predlagateljega tega najvišjega državnega odlikovanja. Predlagatelj za to odlikovanje bi mogla biti organizacija (stranka, skupščinski organ ali kdo drug), ki si je odločno prizadevala za osamosvojitev Slovenije, česar pa ne moremo trditi o večini v vodstvu borčevske organizacije, ki ga sestavljajo nekdanji najvišji častniki JLA in narodni heroji in je celo za plebiscit 23. decembra predlani postavljalno pogoje, na katere smo združeni ob Lipi sprave odgovorili tudi v Delu. Vemo, da je večina borčev NOV od vsega začetka bila za samostojno Slovensko državo, prepričani pa smo tudi, da je sedaj tudi borčevska organizacija za njo, toda pri osamosvojanju je bila ta organizacija tako mlačna, tako zelo mlačna, da se ji ob upoštevanju tega lahko odrekla moralno pravico do predloga.

Združeni ob Lipi sprave mislimo (ali si domisljam), da nás

spomin ni zapustil v taki meri, kot je nekatere izpraševanje ozroma osumljene pred Polajnarjevo komisijo, ki so sedaj očitno že tudi pozabili, da so v času prizadevanj za osvobajanje Slovenije po formalnem razpustu ZKJ postali člani Gibanja za Jugoslavijo, ki je bila proti samostojnosti Slovenije.

Tudi se imamo pravico spominiti, da je vodstvo borčevske organizacije za spominska obeležja še posebej zato, ker smo mnogi v našem gibanju tudi člani borčevske organizacije in smo tudi sicer nasprotniki nasilnega odstranjevanja znamenj, ki so pričevalci določene dobe. Težje pa nam je razumeti stališče vodstva borčevske organizacije, ko gre za skrunitve Kristusovih znamenj na množičnih grobiščih. Borčevska organizacija v takih primerih dolje še ni nikdar zahtevala posredovanja ministra za kulturo. Pač zato, ker so množična grobišča, s katerimi je kar na gosto posejana slovenska zemlja, tudi odraz neke dobe, slovenski narodni heroji, ki so vsi od prvega do zadnjega tudi člani borčevske organizacije, pa so v času pobjave - tako je razumeti njihova pričevanja pred Polajnarjevo komisijo - bili na Marsu in se jih množični pohobi in znamenja za nje ne tičajo. Zločine da je storila JLA, oni pa da z njo niso imeli nič...?

Združeni ob Lipi sprave razumemo skrb borčevske organizacije za spominska obeležja še posebej zato, ker smo mnogi v našem gibanju tudi člani borčevske organizacije in smo tudi sicer nasprotniki nasilnega odstranjevanja znamenj, ki so pričevalci določene dobe. Težje pa nam je razumeti stališče vodstva borčevske organizacije, ko gre za skrunitve Kristusovih znamenj na množičnih grobiščih. Borčevska organizacija v takih primerih dolje še ni nikdar zahtevala posredovanja ministra za kulturo. Pač zato, ker so množična grobišča, s katerimi je kar na gosto posejana slovenska zemlja, tudi odraz neke dobe, slovenski narodni heroji, ki so vsi od prvega do zadnjega tudi člani borčevske organizacije, pa so v času pobjave - tako je razumeti njihova pričevanja pred Polajnarjevo komisijo - bili na Marsu in se jih množični pohobi in znamenja za nje ne tičajo. Zločine da je storila JLA, oni pa da z njo niso imeli nič...?

Kranj, 15. julija 1992
Združene ob Lipi sprave
Stanislav Klep

7. spominski pohod na Triglav

(Gorenjski glas, 21. julija 1992)

Člani predsedstva ZB NOV Jesenice smo danes, 22. julija 1992, obravnavali članek "7. spominski pohod na Triglav", objavljen v Gorenjskem glasu, dne 21. julija 1992 in ogorčeni protestiramo zoper tako pisanje gospoda Černeta.

Vsem udeležencem, ki so prišli na Pokljuko z zavestjo in miselnostjo, s katero je bila proslava pripravljena, je bila vsebina in izvedba zelo všeč in so jo povahili kot ustrezeno.

Najbrž je bila le peščica takih, ki so na proslavo prišli "po službeni dolžnosti", pa so imeli grenak priokus.

Kljub pravici, da vsak pove svoje, na kar se sklicuje tudi gospod Černe, pa ni dopustno izvedenega programa imenovati "internacionalistično - boljševski spektakel". Zgodovinskih dejstev in spominov nanje pač ni mogoče potolči s skrhanim orodjem, ki mu rečemo antikomunizem. Gospod Černe se nima komu opravičevati, če je bila proslava všeč vsem udeležencem, razen redkim posameznikom, saj je znano, kako in kdo je to proslava pripavil in izvedel.

Predsedstvo ZB NOV občine Jesenice:
Sekretar Albin Kobentar

"Vse razpada"

(Gorenjski glas, 17. julija 1992)

V rubriki JEŽ je bil objavljen fotografski posnetek pritličnega prostora z značilnim podnaslovom Vse razpada...

Posnetek zadeva pritlične prostore v Kranju. Tavčarjeva 16. Ti prostori so še vedno last občine Kranj, upravljalec pa je DOMPLAN.

Celoten objekt - Štempiharjeva hiša - ki zajema stanovanjsko-poslovno stavbo na Tavčarjevi 16 in Prešernovi 15, je bil razglašen za kulturno dediščino II. stopnje. Fotografirani prostori v pritličju Tavčarjeva 16 niso bili izvzeti iz nacionalizacije; torej še vedno občinska last. Kdo in kako so te prostore uporabljali, je zelo dobro znano DOMPLAN-u in policijski postaji v Kranju!

Dejstvo je, da je zadnji uporabnik teh prostorov neke noči v decembru 1990 (podrobni podatki so sicer znani in zabeleženi) povzročil požar in od takrat so ti prostori uničeni, zasilno zabit z deskami in ... povod za vašo fotografijo Vse razpada...

Dediči že pokojnega bivšega lastnika celotne stavbe smo pravočasno in vso potrebno dokumentacijo vložili prijavo za de-nacionalizacijo vseh nacionaliziranih delov stavbe, med katere sodi tudi fotografirani del v Tavčarjevi 16. Tudi smo predlagali ministrstvu za kulturo, kot merodajniku za reševanje denacionalizacije kulturne dediščine, naj vsaj te pritlične prostore v Tavčarjevi 16 obravnavata prioriteto, ker VSE RAZPADA.... gre pa kulturno dediščino!

Če torej VSE RAZPADA..., pomeni, da razpada tudi naše pojmovanje o kulturni dediščini in njenem vzdrževanju, kar seveda zadeva tiste, ki so s temi prostori razpolagali 34 let in z njimi razpolagajo še danes!!!

Miloš Štempihar
v imenu dedičev

Škandalozna oddaja na Valu 202

Malokdaj je kakšna oddaja posvečena živalim, zlasti na Valu 202. Ko pa se slisi napoved, kot je bilo v soboto, 18. julija, da bo "Oddaja o psih" na sprednjem delu med pol deseto in pol enajsto, marsikdo želi oddaji prisluhniti. V ta namen sem bila že 13. julija povabljen na intervju, naj po svoji funkciji podam nekaj nasvetov in navodil o ravnanju s psi v tej poletni vročini. Posneli smo 6-minutni pogovor, vendor so se iz tega skromnega prispevka na Valu 202 naredili pravo skrupcu. Za začetek so s to oddajo zamudili in jo začeli šele ob 10.15. Nato so napovedali moje ime in mednarodno funkcijo, nakujev je mikrofon gorovila neka gospa Ana iz Škofje Loke. Od vsega mojega intervjua so objavili le dva stavka. Govoril je tudi kinolog in nasloplih se je oddaja vrnila le o nekakih "pasjih hotelih" v Sloveniji. Ugotovili so, da to niso nikoli hoteli, ampak so več ali manj navadne podrtje... Lastnik, ki odhaja na dopust, lahko psa odda v oskrbo le za

Pregled ponudbe proizvodov
in storitev za domače in tuje tržišča

Ocenjevanje proizvodov in storitev
za dodelitev znaka »SQ«

Made in Slovenia
Poreklo – certificate of origin

PRAVOČASNO SI ZAGOTOVITE RAZSTAVNI PROSTOR!

Informacije:
PPC Gorenjski sejem Kranj, Stara cesta 25, 64000 Kranj
telefon: 064/221-634, fax: 064/222-696

ZDruženje SQ Kranj / PPC Gorenjski sejem Kranj

plačilo. Močno je bilo cutiti, da ni bilo poudarka, kaj s psi in mačkami, ki jih počitnikarji zavrejo t.j. prepustijo usodi ceste, ker ne zmorcejo plačila za njihovo oskrbo. Te živali so v tem času najbolj potrebe pomoči: pitne vode in zavetja.

Če odmislimo, da se je voditelji oddaje kar naprej zatikal, pomot in napak je kar mrgolelo, ne moremo mimo dejstva, da ta oddaja sploh ni dosegla svojega namena. Žal voditeljica oddaje tudi drugim sodelujočim ni pustila, da bi do konca povedali začetni stavek, ampak je vmes že zaskrpalila (stara, zdrsana) gra-mofonska plošča.

Ker so moj intervjui najavili, govorila pa je druga oseba o drugih zadevah, sem telefoniral na Val 202 in reklamirala oddajo. Voditeljica se mi je prijavno

opravčila: "Veste gospa, danes imamo pa pri nas eno veliko gužvo".

Oddaja je bila eno samo skrupcu in žal mi je, da so me brez moje vednost na tak način porinili vanjo. Kaj se pravi: najprej posneti intervju, potem pa z njim manipulirati po svoje! Namesto da bi posvetili dragocen čas pred mikrofonom in v tej tropski vročini lastnikom živali dali koristne napotke, kako ravnavati z njimi - ne, tega Val 202 ni sposoben.

Zato bi s to pisano besedo želela opozoriti lastnike psov in mačk, ptic, želv, morskih prašičkov in drugih drobnih domačih živali, naj jih pred odhodom na dopust ne zavržejo. Če le morete, vzmetite psa, mačka s seboj na počitnice; ptico, želv itd. zaužojte svojim najbližnjim.

Lastnike psov čuvajev opozarjam: imete usmiljenje do teh živil in nemih stvorov, ki vam čuvajo hišo in premoženje. Privoščite jim dovolj sveže, čiste pitne vode, premestite jih v senčnat prostor! Če so na verigi, naj bo ta dolga najmanj 4 metre po dolžini (ne po višini). Psi pripravljajo vsaj enkrat na dan topel obrok hrane in obvezno zavetje (uta), kamor se lahko zateče pred zlikovci. Nadvse hvaležen vam bo, če se bo lahko v tej vročini kje okopal ali če ga boste vsaj enkrat na teden temeljito skrtačili. Žival je pač odvisna od človeka!

Lea Eva Müller
svetovalna direktorica v
Svetovni zvezi za
varstvo živali London
Ljubljana

gledom, nato pa se spet zazrel v tla.

"Kakšne težave pa ima?" je vprašal g. Robinson.

"Na temelj je zlomljena zaponka," je odgovorila. Ponovno je poskusila pritrdit uhan, nato pa se je namrščila in rekla Benjaminu: "Imaš kaj proti, če jih ne nosim?"

"Ne," je odgovoril.

Elaine je snela še drugi uhan in oba položila v stekleni petelinik. Potem se je usedla in si položila zeleni plašč v naročje.

"Pravkar sem spraševal Bena, kako dolgo je že tega, kar sta se vidva zadnjikrat videla," je rekla g. Robinson.

"Ne vem," je rekla Elaine. "Ali nisva šla enkrat skupaj ven, ko sva bila še v gimnaziji?"

"Ja, sva," je odgovoril Benjamin.

G. Robinson je pokimal in pogledal v kozarec, ki ga je z obema rokama držal pred seboj. "Torej," se je zarežal, "nocjo vzemi glavo s seboj, kajti nikoli ne veš, kakšnih zvijač se je Ben naučil tam na Vzhod." Pomešal je pijačo, jo pokusil, nato pa se je zleknil v naslonjač in pogledal Benjamina. "Kam pa namrata iti?" je vprašal.

"Prosim?"

"Kam nameravata iti?"

"V Hollywood," je odgovoril Benjamin.

"Pogledat v staro mesto?"

"Kaj?"

"Pravim, da gresta pogledat v staro mesto. Da udarita v tiste imenitne nočne lokale."

Benjamin je izpraznil kozarec in ga postavil na mizo poleg sebe. "Pojdiva," je dejal. Vstal je. Tudi Elaine je vstala in mu podala plašč. Ko ji ga je pomagal oblačiti, se mu je pogled ustavljal na šipi, v kateri je odsevala podoba ge. Robinson. Nježne oči so preko kozarca nepremično zrle vanj. "Kmalu se bova vrnila," je dejal.

Charles Webb 44

DIPLOMIRANEC

Prevedle
kranjske gimnazijke
pod mentorstvom
prof. Mihe Mohorja

"Ja," Benjamin je počakal toliko, da je g. Robinson odšel iz sobe, pa se je obrnil h. g. Robinson, ki je še vedno sedela na naslonjaču in zrla v velike šipe, ki so obdajale verando.

"Poslušajte!" je začel. "To ni bila moja zamisel. Bila je zamisel mojega oceta."

"Benjamin," mu je tiho rekla, ne da bi ga pogledala. "Ali nisva popolnoma jasna glede tega?"

"Saj pravim, da to ni moja zamisel!" je zatrjeval in stopil korak proti njej. "Pravim vam, da so moji starši menili, naj bi na pravil majhno prijazno družabno potezo, če ..."

Nogometni Živila Naklo začeli s pripravami

Zakaj ne bi bili prvi

"Naš cilj je prvo mesto, zmaga nad Olimpijo in Mariborom, v najslabšem primeru pa uvrstitev do 3., 4. mesta," je dejal naklanskim nogometnemu na ponedeljkovem uvodnem treningu novi trener Brane Oblak, predsednik kluba Janez Zupan pa je med drugim zagotovil spoštovanje dogovorov in klubskih pravil.

Naklo, 24. julija - Predsednik Zupan je na prvem srečanju po počitnicah na naklanskem nogometnem igrišču, od katerega se nogometni Živil v prihajajoči sezoni težko poslavljajo in bodo zato napeli vse sile, da se čez leto vrnejo za stalno na matično igrišče, povedal, da je na seznam prvega moštva 20 nogometnih, od katerih je bil tudi dva ruska igralca sreda tedna (včeraj, v četrtek). Filip Murnik in Andrej Jošt sta se za prvi trening opravičila, včeraj pa so naklanski nogometni odšli na trdnevine priprave na Pokljuko. Darko Stenovec bo pomočnik trenerja in vaditelj vratarjev, treninji bodo v Naklem, prijateljske tekme, načrtujejo jih pet, pa bodo v Senčurju, na igrišču Save v Stražišču, zadnja pa na kranjskem stadionu, kjer bodo Živila igrala prvenstvene tekme in trenirala enkrat tedensko.

Trener Brane Oblak je na prvem srečanju z igrači dejal, da bi lahko moštvo doseglo zadnjo sezono več, kot je in bi lahko Benfica igrala v Naklem, ne pa v Izoli. Naš cilj je biti prvi, premagati Olimpijo in Maribor, sicer pa bi bilo zadovoljiva uvrstitev v spicu, do tretjega, četrtega mesta. Gremo na nož in kdor tega ne more, naj takoj pove, je dejal Oblak igralecem, nato pa se je začel oster prvi trening.

Na treningu so bili vsi novi igralci naklanskega prvoliga. Tri od njih smo prosili za kratke izjave.

Martin Jeraj: "Igral sem pri Slovanu, pred dvema letoma in pol pa sem prestopil h kranjskemu Triglavu. Takrat je prišel v klub tudi Janez Zupančič. V Kranju sem bil v glavnem zadovoljen, sedanja uprava je delala bistveno bolje od predhodne, vendar je bila moja želja vseeno prva liga. Imel sem več ponudb, vendar sem se odločil za Živila Naklo. Moštvo je sedaj v bistvu močnejše kot lani, saj je odšel samo Taneski, prišel pa je odlični Marušič. Seveda je naredil svoje tudi Oblak kot trener. Bil je pomemben razlog za mojo odločitev."

Robert Marušič: "Zadnjo sezono sem z Ilirijo igral v 1. slovenski mladinski ligi, vendar sem se odločil za Živila. Prva liga je le nekaj več, razen tega pa sem prijatelj igralci. S klubom sem se uspešno sporazumel, ponudili so mi dobre pogoje in tudi to je bil eden od razlogov za prestop k Živilom. Mislim, da je moštvo sposobno za cilje, ki jih je postavil trener Oblak."

Miran Pavlin: "Prvi razlog za moj prihod iz Triglava v Naklo je prva liga. Sem član mladinske državne reprezentance in je zato prav, da igram v prvi ligi. V Naklem so tudi zagotovili dobre pogoje, tako da je bilo dogovarjanje uspešno. Brat Brane, ki že igra pri Živilih, na mojo odločitev ni vplival. Sam sem se odločil, sicer pa se o nogometu zelo malo pogovarjava. Prepričan sem, da so Oblakovi cilji realni, da smo dobro moštvo in da igra za Živila smetana gorenjskih nogometnih." ● J. Košnjek, slike G. Šink

Za Živila Naklo bodo igrali

Filip Murnik, German Slepov, Miran Pihler, Janez Križaj, Brane Pavlin, Robert Lunar, Darjan Jošt, Miro Vodan, Andrej Jošt, Sašo Vorobjov, Andrej Jerina, Martin Jeraj, Jani Bohinc, Boris Širk, Miran Pavlin, Franci Ahčin, Boštjan Naglič, Robert Marušič, Gregor Graščič in Dino Lalič.

Vabilo, prireditve

Kranjski planinci na Spitzegel - Planinsko društvo Kranj organizira izlet na 2118 metrov visoki Spitzegel, vrh Poti prijateljstva v Ziljskih Alpah. **Posebni avtobus bo odpeljal izpred hotela Creina v Kranju v soboto (jutri), 25. julija, ob 6. uri.** Izletniki bodo potovali skozi Jesenice in predor Karavanke v Ziljsko dolino in po njej po čudoviti dolini do Zg. Bele in potem prek Belske planine na vrh, vracali pa se bodo po isti poti do Zg. Bele in nato po Ziljski dolini in prek Ljubelja nazaj v Kranj, kamor je predvidena vrnilna okrog 20. ure. **Hoje bo za 7 ur, izlet pa bosta vodila izkušena vodnika Meta Sparovec in Tone Grobin.** ● J. K.

Kolesarska dirka STAR VRH 92 - Kolesarski klub Janez Peterlin iz Škofje Loke prireja 2. avgusta ob 9. uri kolesarsko dirko Star vrh 92 s startom na Mestnem trgu v Škofji Luki v počasnosti krajevnega praznika Javorij. Dirka bo del tradicionalnega oglarskega dne na Starem vrhu. Prijave bodo sprejemali na startnu na dan dirke do pol devete ure, startnina pa bo 200 tolarjev. Cilj 10 kilometrov dolge dirke bo na Prevalu, tekmovali pa bodo v kategorijah R, R1, ženske A in B ter veteran A, B, C, D, E in F. ● J. K.

Vabilo na Ratitovec - Predsednik Planinskega društva Železniki Tone Nastran vabi v imenu Planinskega društva Železniki člane in ljubitelje gora na Ratitovec. **Na Ratitovcu bo v nedeljo, 26. julija, na Jakobova nedeljo, ob 11. uri svečana proslavitev 85. obljetnice planinstva v Selški dolini.** V slavnostnem delu srečanja bodo sodelovali gornovorniki, ansambel Obzorje, pevski zbor Ratitovec in recitatorji. ● J. K.

Jutri triatlon v Bohinju - Turistično društvo Bohinj prireja jutri, 25. julija, z začetkom ob pol enih na kopališču ob Bohinjskem jezeru. **Triatlon Bohinj 1992 in Mladinski triatlon Bohinj 1992.** Tekmovalci bodo razdeljeni v več starostnih skupin, triatlon pa bo obsegal plavanje, kolesarjenje in tek. Dečki in deklice I (starost od 8 do 10 let) bodo plavali na 100 metrov, kolesarili na 6 kilometrov in tekli na 500

Jutri se bodo v Barceloni začele 25. poletne olimpijske igre

Slovenija prosi za dodatna mesta

V olimpijski vasi glavnega katalonskega mesta Barcelone že visi slovenska zastava, saj je tja v začetku tedna že prispevala prva skupina slovenskih športnikov. Druga prihaja tja te dni naš olimpijski komite pa prosi za dodatnih pet mest za naše športnike.

Dosedanje letne olimpiade

Pred tokratno 25. jubilejno olimpiado so bile letne igre moderne dobe v Atenu (1896), Parizu, St. Louisu, Londonu, Stockholmu, Antwerpnu, Parizu, Amsterdamu, Los Angelesu, Berlinu, Londonu, Helsinkih, Melbournu, Rimu, Tokiu, Meksiku Cityju, Münchenu, Montrealu, Moskvi, Los Angelesu in Seulu. Odpadle so tri napovedane olimpiade in sicer zaradi vojne: leta 1916 v Berlinu, leta 1940 v Tokiu in leta 1944 v Londonu.

Kranj, 24. julija - Katalonija z Barcelono, 1,8-milijonskim mestom, je pripravljena na začetek 25. letnih olimpijskih iger moderne dobe. Tako je v torek izjavil **župan tega mesta Pasqual Margan** in dal, da bodo to "mirne igre". Španija je v organizaciji iger vložila 832,5 milijona mark, samo za varnost, za katero bo skrbelo 45.000 policistov, vo-

jakov in agentov, pa so odšteli 333 milijonov mark.

Barcelona pričakuje okrog 400.000 gostov, med katerimi bo 120.000 športnikov, funkcjonarjev, pokroviteljev in novinarjev. Igre bodo rekordne po udeležbi športnikov, saj jih bo sodelovalo nad 10.000, njihovih spremljevalec pa bo nad 5000, tako da bo v olimpijski vasi prebivalo nad 15.000 ljudi. Olimpijska tekmovanja bodo organizirana v 25 športnih oziroma 25 disciplinah. Na igrah bodo sodelovali športniki 183 držav oziroma priznanih nacionalnih olimpijskih komitev.

Slovensko pismo Samaranchu

Predsednik slovenskega olimpijskega komiteja Janez Kocjančič je pisal predsedniku Mednarodnega olimpijskega komiteja Juanu Antoniu Samaranchu. V njem se zahvaljuje za pomoč pri sprejemanju Slovenije v Mednarodni olimpijski komite, obenem pa ga prosi za dodelitev petih dodatnih mest za slovenske športnike, ki so iz-

polnili normo za nastop na olimpijadi. MOK je Sloveniji najprej dodelil 30 mest, nato pa se dodatnih pet na teniskem in namiznoteniškem turnirju, pripreditelji pa dodatni petereci dovoljujejo nastop, vendar pod pogojem, da se prvotna kvota zmanjša za pet. To je problem, saj je večina športnikov izpolnjeno normo že v Barceloni. Če bo prošnja ugodno rešena, bodo v Barcelono potovati še namiznoteniška igralka Polona Frelih ter teniški dvojici Blaž Trupej in Iztok Božič ter Tina Križan in Karin Lušnic. Problem je tudi akreditacija namestnika vodje slovenske reprezentance Mira Cerarja, ki za zdaj ne more biti v olimpijski vasi.

Leon Štukelj "rekorder"

Predvojni slovenski telovadec, sedanj 93-letni Leon Štukelj bo med udeleženci olimpiade. Je najstarejši še živeči nosilec olimpijskih odličij in sploh najuspešnejši slovenski udeleženec vseh časov. Na igrah v le-

tih 1924, 1928 in 1936 (Pariz, Amsterdam, Berlin) je osvojil tri zlate, eno srebrno in tri bronzaste kolajne. Miro Cerar je drugi z dvema zlatima in eno bronasto, po eno srebrno in eno bronasto pa telovadec Stanislav Derganc in blejska veslačka Štefanija Mujkić in Bojan Prešeren.

Slovenci smo osvajali kolajne tudi v ekipnih športih kočči, članji bivše jugoslovanske reprezentance. Med dobitniki kočči so košarkarji Ivo Dangalo, Alojša Žurga, Jure Zdovc in Peter Dornik, rokometni Aleska Čuderman, Rolando Pušnik in Iztok Puc, nogometni Matko Elsner in Srečko Katanc. Med olimpijci so bili tudi Goran Jeraj, ki sicer niso osvajali kočči. To je bila cela vrsta blejskih veslačev, pa kranjski atlet Polde Milek, kolesarji Bojan Ropret, Bojan Udovič, Marko Čuderman in Janez Lampič in kranjski strelec Franc Petermeister.

Starejši telovadci, ki sicer niso osvajali kočči, so bili enačeni na olimpijskih igrah v Los Angelesu, kjer sem s 7. mestom med pošamezniki dosegel najboljšo slovensko kolesarsko olimpijsko uvrstitev. V Montréalu sem bil na pista, v Moskvi smo bili ekipno odlični osmi, v Los Angelesu pa na 10. Prepirčan sem, da bi na teh olimpijadah dosegli še več, če bi bilo našo vodstvo doraslo nalogam. Vsaj kot ekipa bi lahko dosegli vodstvo. Sicer pa je olimpiadi enkraten doleg, lahko bi rekel cilj vsakega športnika. Meni ni bilo kljub napotom nikdar žal, da sem bil kolesar in da sem šel kot kolesar na olimpijske igre. Če bi mi bilo danes, bi še enkrat ubral enako pot. Kranjski smo bili sploh v kolesarskih olimpijskih reprezentancah močno zastopani. V Montréalu sem bil olimpijev sam, v Moskvi je bil reprezentanci tudi Bojan Udovič, Los Angelesu pa Štefan Čuderman in Janez Lampič. O sedanjem slovenskem kolesarstvu vem toliko, kolikor pa borem z časopisom. V Barcelonu pa je dober kolesar Bonča. On je dober kolesar, samo želim mu, da bi presegel moj najboljši uvrstitev." ● J. Košnjek, slike P. Kozjek

Alenka Cuderman in Bojan Ropret: Olimpiade so nekaj posebnega

Alenka Cuderman iz Tupalič je na igrah v Los Angelesu leta 1984 kot članica jugoslovanske rokometne reprezentance osvojila zlato kolajno, kolesar Bojan Ropret iz Hotemaž pa je bil na treh olimpijadah, v Los Angelesu pa je s 7. mestom dosegel najboljšo slovensko kolesarsko uvrstitev.

ALENKA CUDERMAN, sedaj že mamica s sinčkom Lukom, je v Los Angelesu z jugoslovansko žensko rokometno ekipo osvojila zlato.

Materinstvo jo je za nekaj časa "odtrgal", od rokometa, pred tem pa je igrala v teniskih turnirjih v Nemčiji in Švici. Alenka računa, da se bo vrnila v Ženevo, kjer bo hkrati opravljala dve vlogi: trenerko in igralko.

"Zlata olimpijska kolajna je največ, kar lahko doseže športnik. Pred odhodom v Los Angeles sploh nisem imela prave predstave, kaj olimpiadsa sploh je. V olimpijskem mestu sem spoznala, da je olimpiada povsem nekaj drugega kot svetovno prvenstvo. Sodeluje več držav in več športnikov v več panogah, z njimi se družiš, pogovarjaš. Vse skupaj je bolj sproščeno ne glede na rezultat, ki te obremenjuje. Zlato iz

Los Angelesa cenim, čeprav smo odhajale tja kot favoritinje in to vlogo v odsotnosti Rusinj upravičile, čeprav so bila tudi druga moštva zelo močna, na primer Koreke."

BOJAN ROPRET je bil kot član jugoslovanske kolesarske reprezentance na treh olimpijadah: v Montréalu leta 1976, v Moskvi leta 1980 in v Los Angelesu leta 1984.

Radovljiko plavalno prvenstvo Štirje državni rekordi

Alenka Kejzar je postavila tri: na 50 metrov prsno 0,34,93, na 50 metrov hrbtno 0,32,37 in na 50 metrov delfin 0,31,02 (kadetski rekord Slovenije). Polona Rob pa na 50 delfin s časom 0,30,79.

Radovljica, 21. julija - Na radovljiskem občinskem plavalnem prvenstvu je sodelovalo 58 plavalk in plavalcev v kategorijah mlajši in starejši pionirji oziroma pionirke in članici in članice. Pripreditelj je bila Športna zveza Radovljica.

rezultati - 50 metrov prsno - mlajši pionirje: 1. Justin 36,20, Praprotnik 36,84, 3. Jenko 38,25; mlajši pionirke: 1. Sorselj 39,27, 2. Cvetko 42,73, 3. Medija 43,48; mlajši pionirji: 1. Grilc 45,16, 2. Praprotnik 47,00, 3. Cesari 51,88; starejši pionirje: 1. Cvetko 40,02, 2. Pogačnik 40,97, 3. Praprotnik 41,60; članice: 1. A. Kejzar 34,93, 2. Rob 36,75, 3. N. Kejzar 37,36; 50 metrov hrbtno - članici: 1. Jug 28,44, 3. Baškov 29,79; mlajši pionirke: 1. Sorselj 39,27, 2. Cvetko 42,73, 3. Medija 43,48; mlajši pionirji: 1. D. Grilc 35,88, 2. Grilc 36,74, 1. Piškar 39,70; starejši pionirje: 1. Cvetko 31,21, 2. Justin 31,58; Praprotnik 31,98; članice: 1. A. Kejzar 29,44, 2. Rob 29,87, 3. N. Kejzar 30,01. ● C. Globocnik

Šah

Dobra igra Gorenjev

Radovljica, 23. julija - Mladinci so na državnem prvenstvu v Radovljici do vključno srede odigrali 6 kola. V skupini vodilnih igralcev je tudi član Murke iz Lesc Tratar, ki ima tako kot Cander, Šolc, Pavasovič 5 točk. Od drugih gorenjskih igralcev imata Martin Kovačič in Klemen Klavčič po 3,5 točke. Peter Kovačič 2,5 točke in Klemen Šolc 2 točke. **Mladinke** so odigrale 4 kola. S 4 točkami vodi članec Murke Kiti Grosar. Maja Šolc pa ima 3 točke. ● V. Perovič

Tek na Prezrenje

Podnart, 24. julija - Okrepčevalnica Mojca iz Podnarta prireja v nedeljo, 26. julija, s startom ob 16. uri pred okrepčevalnico tek od Podnarta do Prezrenja. Proga bo dolga 1500 metrov in bo imela 150 metrov višinske razlike. Prijavnina bo 200 tolarjev, vsak tekmovalec pa dobit

OBČINA RADOVLJICA
Sekretariat za upravnopravno
in splošne zadeve

objavlja prosto delovno mesto

**REFERENTA I ZA JAVNI RED IN MIR
V UPRAVI ZA NOTRANJE ZADEVE**

Pogoji:

- VI. stopnja izobrazbe upravne ali pravne smeri
- preizkus znanja iz ZUP
- 3 leta delovnih izkušenj

Poleg navedenih pogojev morajo biti kandidati državljeni Republike Slovenije in aktivno obvladati slovenski jezik, izpolnjevati pa morajo tudi druge pogoje, določene v 4. členu zakona o delavcih v državnih organih (Uradni list RS, št. 15/90, 5/91).

Poskusno delo traja tri meseca.

Z izbranim kandidatom bomo sklenili delovno razmerje za določen čas za dobo 12 mesecev s polnim delovnim časom.

Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljemo v roku 8 dni po objavi na naslov: OBČINA RADOVLJICA - Sekretariat za upravnopravne in splošne zadeve, Radovljica, Gorenjska 18.

O izbiri bodo kandidati obveščeni v 8 dneh po odločitvi.

Podjetje za proizvodnjo
in uvajanje novih tehnologij
Ljubljanska 7
64260 BLED

1. PROGRAMERJA

Pogoji:

- visoka ali višja šola ustreznne smeri
- znanje programiranja v programskej jeziku C/C++ v okolju Windows
- poznavanje dela z bazami podatkov (SQL)
- znanje angleškega jezika

2. PROJEKTANTA INFORMACIJSKIH SISTEMOV

Pogoji:

- visoka šola elektro smeri
- poznavanje lokalnih računalniških mrež in telekomunikacij

3. SERVISERA ZA OBMOČJE LJUBLJANE

Pogoji:

- srednja strokovna izobrazba elektro ali računalniške smeri
- bivališče v Ljubljani

Od kandidatov pričakujemo, da imajo opravljen vozniški izpit B kategorije.

Delovna razmerja bomo sklenili za nedoločen čas s 3-mesečnim poskusnim delom. Ponudbe z ustreznimi dokazili bomo sprejemali do 15. avgusta 1992. Kandidate bomo o izbiri obvestili v 15 dneh po poteku razpisa.

Specializirana prodajalna
za jahalno športne
proizvode in usnjene izdelke

Imamo celotno opremo za konja in jezdca!

Pri nas dobite internacionalne nasvetel!

Za našo delavnico iščemo

STROKOVNEGA DELAVCA

Če izpolnjujete potrebne pogoje in vas hkrati zanima dolgoročna zaposlitev, potem se pogovorite z gospodom Smolakom.

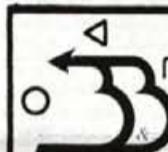

A - 9500 VILLACH / BELJAK

Jahalni šport:
Gerbergasse 37

Usnjeni izdelki:
Lederergasse 3

Tel.: 9943/4242/24874- Fax: 2487423

AVTOŠOLA Begunjska 10, Kranj
TEČAJ - VSAK PONEDELJEK
216-245

Krokar dd

Delniška družba Krokar ima v zalogi univerzalno žično pletivo - mrežo za ograje - po zelo ugodni ceni. Pokličite nas po telefonih: (064) 801-528

(0609) 610-910

(0609) 610-629

telefax: (064) 802-145

klub Kokra prodaja

V skladišču na Rečici pri Bledu
smrekova drva različnih dolžin po
1.200,00 SIT/m³

in smrekova drva dolžine 1 m po
1.700,00 SIT/m³

Cene so brez prometnega davka, ki
ga plača kupec!

Večina se jih je podražila. Naše pa ne.

Prejšnji teden se je podražila večina cigaret. V splošnem trendu podražitev je prav prijetno slišati, da lahko nekateri kvalitetni izdelki ohranijo svojo ceno in postanejo še bolj konkurenčni.

Zato in za zaščito potrošnikov objavljamo cenik cigaret, ki jih uvaža Magistrat International. Navedene so maloprodajne cene za Škatlico:

KIM Slimsize	125,00 tolarjev
KIM Menthol	125,00 tolarjev
KIM Blau	125,00 tolarjev
HB King Size Box	125,00 tolarjev
HB 100s Box	125,00 tolarjev
FREE STATE	114,00 tolarjev
GAULOISES BLONDÉS	125,00 tolarjev
FINE 120 Rouge	124,00 tolarjev
FINE 120 Menthol	124,00 tolarjev
SILK CUT	160,00 tolarjev
BENSON & HEDGES	165,00 tolarjev

Te cene veljajo za originalne uvožene nemške, francoske in angleške cigarete, ki jih uvažamo in zastopamo.

MAGISTRAT
INTERNATIONAL

Vojnovska 16, 61000 Ljubljana
tel. (061) 182-144, fax 181-466

MOMEHNIKA
ŠKOFJA LOKA D.O.O.

Trgovina, Servis, Mednarodna dejavnost 64220 Škofja Loka

FIAT AVTO VAŠIH SANJ

TIPO

PANDA
UNO 45
TEMPRA

CROMA 2.0

FIORINO

POSEBNI POLETNI POPUST!

Vozila dobite v

ŠK. LOKI, KIDRIČEVA 50 (Trata), tel.: 064/632-730

in v POOBLAŠČENEM SERVISU FIATA na

BLEDU, RIBENSKA 6, tel.: 064/77-910

Superspektakel na Šmarjetni gori

Pojutrišnjem bo na Šmarjetni gori pravi olimpijski dvoboja, v katerem se bosta pomerila naš najboljši ultramaratonec Dušan Mravlje ter Marko Polanc, kolesar kranjske Save in državni reprezentant. Prvi bo štartal peš, drugi pa na kolesu. Oba sta prepričana, da bosta prva prišla na vrh Šmarjetne gore. Kaj menite vi? Radio Kranj je v sodelovanju z Omnia Sport in Rekar Šport pripravil tudi postavljanje stav. Stavne listke (po sto tolarjev eden) bodo sprejemali še uro pred začetkom, vsak, ki bo stavljal, pa bo v hotelu Bellevue nagrajen s "špicarjem". Med stavnimi listki bodo izzrebali tudi lepe nagrade. **Start bo ob vnožju Šmarjetne gore v nedeljo, 26. julija, ob 18. uri.**

Počitnice v PLAVI LAGUNI POREČ v vrhuncu sezone po posebno ugodnih cenah 7-dnevni paket aranžmajev

Termini: 1. 8. in 8. 8. 1992

Hoteli: MATERADA, LOTOS, ALBATROS in DELFIN polpenzion 11.200 oz. 9.800 SIT, penzion 13.300 oz. 11.900 SIT

Bungalovi ŠPADIČI: prehrana v h. Materada polpenzion 9.800 oz. 8.400 SIT, penzion 11.900 oz. 10.500 SIT

4 posteljni apartmaji ASTRA: najem 21.000 oz 16.800 SIT V ceno smo vključili takso, gala večerjo (razen za ap. goste), solo smučanja na vodi za otroke in odrasle in šolo tenisa za otroke.

Znatni popusti za otroke, tudi do 100 odstotkov.

INFORMACIJE: vaša agencija ali po telefonu 0531/31-822, 34-122, fax 32-026

APOHITECHA: negovalna kozmetika dostopna tudi v Globusu v Kranju po ugodnih cenah!

MALI OGLASI**217-960****APARATI STROJI**

PUHALNIK Tafun, 6 m cevi, 7.5 KW motor, prodam. Markič, Podbreze 246. 70-462 9496

ELEKTROMOTOR 18.5 KW, 2900 vrt/min, prodam. 311-436 9519

TRAKTOR Zetor 4718, lepo ohranjen, ugodno prodam. 77-054 9559

BARVNI TELEVIZOR Gorenje, nov, prodam. 64-323 9560

TRAKTOR Steyr in F 60, starejšo, prodam. 74-751 9565

MOTOKULTIVATOR Honda s priključki (prikolica, osipalnik, plug), prodam. 422-574 9568

LESNO OBDELJALNI STROJ Mio Standard, s petimi operacijami, ugodno prodam. 83-956

ELEKTRIČNI VITEL - dvigalo za gradbeništvo, vlečenje lesa, prodam. 83-850 9598

SAMONAKLADALKO za seno Mengele 19 ali 14 kub., prodam. 061/375-168 9604

STEDILNIK Corona, nerabiljen, prodam ceneje kot novega. 57-377 9624

Novo etažno plinsko PEČ, prodam s popustom. Senčur, Pipanova 45

TABORNIKI - ugodno, na prodaj nov japonski KOMPAS. 57-205 9650

HLADILNIK, 50 litrsko zmrzvalno SKRINJO, sušilni in pralni STROJ, ugodno prodam. 633-402 9655

BARVNI TELEVIZOR Grundig z dajlincem, prodam za 15.000 SLT. 620-512 9663

FOTO APARATE in OBJEKTEVE znamke Canon (stare, FD bajonet), odkupim. 327-489 9671

PUHALNIK z motorjem in cevmi, prodam. Sodja, Blejska dobrava 87 9675

BÖBNE za mletje sadja in repe, prodam. 421-214 9676

Barvni TV Iskra Horizont za 250 DEM in tolariski protivrednosti, prodam. 218-308 9721

TRAKTOR STORE 402, 670 ur in rotacijsko KOSILNICO Sip 135, ugodno prodam. Zg. Lipnica 18, Kamna Gorica 9683

STEDILNIK, ohranjen, 4 električne plošče, prodam za 8.000 SIT. 74-642 9684

COMMODORE 64, s kasetami, prodam. 631-009 9690

OBRAČALNIK 20 BCS kosilnico, prodam. 65-154 9691

Nov brežični TELEFONSKI APARAT, prodam. 47-496 9697

MENJALNIK za Golf JGL, ugodno prodam. 46-718 9699

LESNO obdelovalni STROJ Hobi 83, 4 operacije, ugodno prodam. 691-855, popoldan 9703

GATER Osar 56 in ŽAMAR, prodam. 41-615, Srednja vas 83, Senčur 9704

Barvni TV Gorenje maratohon na daljinsko upravljanje, prodam. 324-602 9707

KUPERBUSCH, kuhinjski električni STEDILNIK 4, klasično žensko KOLO, ugodno prodam. 325-275 9700

Enovrstni iskopač KROMPIRJA Hmezd, prodam. Lahovče 4, Cerkev 9735

ANGLEŠCINO za vse stopnje inštruiram profesorica. 78-911 9756

IZGUBLJENO

Našla se je TORBA na relaciji Preodosje - Kokrica. 45-729 9792

KUPIM

DESKE, suhe, hrastove (5 in 2.5 cm), suhe borove DESKE 2.5 cm ter tračno ŽAGO 60 cm, kupim. Pungersk. Pot na Jošta 7, Kranj. 311-364, od 12. do 13. ure in od 19. do 21. ure. 9575

ZGRABLJALNIK za seno (zvezda), kupim. 45-434 9579

SUHE macesnove PLOHE, kupim. 46-063 9626

ŠOTOR z eno spalnicu in predprostom za 2 osebi, kupim. 73-017 9631

TELE, simentalca, starega do 10 dni, kupim. 695-088 9723

KOSILNICO Alpina, kupim. 421-245 9767

KOLESA

APN 6 in ČELADO, prodam. Pečnik, Zlato polje 3/d. 212-153

KOLO Rog, žensko in moško, odlično ohranjena, prodam. 620-692 9618

PONY KOLO, ohranjeno, prodam. 620-692, zvečer. 9619

DIRKALNO KOLO Botekija, moško, ugodno prodam. 401-358

Moško DIRKALNO KOLO na 10 prestav, nemške proizvodnje, prodam. 51-347 9643

Fantovsko dirkalno KOLO na 5 prestav, prodam. 241-483 9661

BT 50, letnik 1987, prodam za 850 DEM. 633-232 9695

AVTOMATIK 3 MS, poceni prodam. Tomaž, Zariška ul. 13, Družovka pri Kranju. 9716

KOLO, 26 col, 10 prestav, prodam. 213-644 9718

TOMOS AVTOMATIK A3 ML, prodam. 49-261, zvečer. 9749

KOLO, deško, na 10 prestav in pony KOLO, poceni prodam. 218-480 9771

OBVESTILA

POZORI! HUJŠAJTE brez diete, s shujševalnim pasom do lepše linije. Naročila na 061/218-941

ARMAL PIPE po nizki ceni. 801-166 9537

Cenjene goste obveščamo, da bo gostilna v Čepuljah zaprta zaradi rednega letnega dopusta od 30. 7 do 20. 8. 1992. Priporočamo se za nadaljnji obisk! 9710

OTR. OPREMA

VOŽIČEK CHICCO, kombiniran, malo rabljen, prodam. 51-638

NAHRBTNIK za nošenje otroka, poceni prodam. 802-040 9696

OSTALO

TEHTNIKO 200 kg, prodam. Visoko 92. 43-228 9554

BUKOVA DRVA, prodam. 79-400 9623

DESKE, pol suhe, 50 in 25 mm, prodam. 403-625 9645

1300 kosov rabljene cementne KRITINE in eno klasično OKNO 80 x 105 cm, prodam. 242-817

TESARSKE in ZIDARSKE KLANFE, prodam all naredim po naročilu. 213-716 9610

INVALIDSKI VOŽIČEK, malo rabljen, ugodno prodam. 77-609

Prodam plastično CISTERNO 1000 l in novo žično KLETKO za 20 kokoši. 47-190 9633

KNJIGE: matematika (5, 6 in 7 razred), zgodovinska čitanka (7 razred), prodam. 70-191 9632

AVTOMOBILSKO tovorno PRIKOLICO, prodam. 47-850 9668

SONČNI KOLEKTOR, kupim. 421-041 9669

ZEBRINO KOŽO, prodam. 74-725 9688

Biserino KOPEL za vodno masažo, prodam. 329-850 9766

DRVA, mehke, suhe, ugodno prodam. 061/614-553 9768

DVA nova ČOLNA Elan T 254, z vsemi, prodam za 600 DEM. 061/621-135 9778

DESKE 23.5 cm in STEBRE za kozolec. 45-334 9782

OBŽAGAN LES za ostrešje, prodam. 45-373, soboto ali 45-593, zvečer. 9783

TERVOL, trdi, debeline 8 cm, ugodno prodam. 65-449 9793

PRIDELEKI

ZGODNJA JABOLKA prodajamo po 50 SIT/kg. Šuštaršič Marija, Mikarjeva 75, Senčur (Planjava). 41-026 9499

RДЕCO PESO, dobro za vlaganje, prodam. 421-485, zvečer. 9578

KUMARICE za vlaganje, prodam. 422-598, zvečer. 9627

KUMARICE za vlaganje, prodam. 43-595 9726

SEME krmenega ohrovata, prodam. Strahinj 20. 48-026 9757

SENO, cca 1 tono in DETELJO iz kozolca, prodam. 252-703 9772

ANGLEŠCINO za vse stopnje inštruiram profesorica. 78-911 9756

INŠTRUIRAM matematiko za vse srednje šole. Matjaž, 213-644 9613

INŠTRUIRAM matematiko in fiziko, uspešno in poceni. 323-131 9751

ANGLEŠCINO za vse stopnje inštruiram profesorica. 78-911 9756

IZOBRAŽEVANJE

INŠTRUIRAM matematiko za vse srednje šole. Matjaž, 213-644 9613

INŠTRUIRAM matematiko in fiziko, uspešno in poceni. 323-131 9751

ANGLEŠCINO za vse stopnje inštruiram profesorica. 78-911 9756

POSESTI

Novejšo, vseljivo, VISOKOPRITLIČNO HIŠO, 10 km iz Kranja proti Gorenjski, prodam. 70-724 9498

GARAŽ z enoletnim predplačilom oddam. Kralj, C. Talcev 16. 328-330 9570

GOZD, dobro zaraščen, prodam. 49-569 9571

STARO HIŠO v Hlebcah pri Lescah, prodam. Telog. 476-473 9621

LAMLENE ZAVESE, ŽALUZIJE, ROLETE izdelujemo in montiramo.

ROLETARSTVO NOGRAŠEC, Mlje 13, 64212 Visoko, 43-345 ali 061/651-247 9149

Izdelovanje ŠTAMPILJK in ZLATOTISK, Kranj, Slovenija, trg 7 (Delavska dom), na zalogi Štampiljke "IZJAVA" ZA NAROCILNICE." 064/424, sprejem naročil vsak delovnik od 8. do 14. ure 9176

ŽIČNE MREŽE zaogradite vrtov, tenis igrišč, izdelujem. 217-937 9198

Po konkurenčnih cenah ČISTIM talne obloge, oblazinjeno pohištvo, steklene površine in avtoseže. 632-437 9395

RTV SERVIS Gorenje, Samsung, Iskra - popravila na domu. 216-945 9525

TELETEKST Gorenje z garancijo in montažo. Servis ORBITER, 216-945 9526

VODOVODNE INSTALACIJE na hiši, lahko tudi manjša popravila, predelave, ipd. vam iz

GOLF 1.6 bencinar, letnik 1987, registriran do 17. 7. 1993. 312-012

126 P, letnik 1981, registriran do 15. 7. 1993, ugodno prodam. 76-483, po 19. uri 9737

JUGO 55, rdeče barve, letnik 7/1990, prevoženih 17.500 km, prodam. 41-443 9745

JUGO 45, letnik 1990, karambolirala zadnja stran, prodam. 327-129 9759

FORD TAUNUS, letnik 1981, zelo dobro ohranjen, prodam za 4.800 DEM. 323-910 9764

OPEL KADETTA, letnik 1987 in vrtino KOŠILNICO Agroal, prodam. Marin Jože, Golnik 57 9762

JUGO Skala 55, letnik 6/1988, rdeče barve, ugodno prodam. 46-128 9764

ZASTAVO 101, letnik 1980, registrirano. Deljanin, Kidričeva 29, Kranj 9775

ZASTAVO 750, letnik 1981, prodam. Pirih, Gorenjska 37, Ribno, Bled 9781

ZASTAVO 101, starejši letnik in JUGO 45, letnik 1985, prodam. Voklo 47 9785

126 P, letnik 1979 prodam za 900 DEM. 66-055, po 19. uri 9789

ZAPOSLITVE

Tako zaposlimo prijetno simpatično DEKLE ZA STREŽBO in KUHARSKO POMOČNIKO. Gostišče Posavec, 70-142 9523

Honorarno zaposlim DEKLETI v novem kava baru v Šenčurju. Honorar 100 SIT/h. 216-683 9546

Mlada PRODAJALKA išče delo v trgovini v Kranju. 217-415, dovolne ali zvečer. 9561

Honorarno zaposlim resno in poshteno dekle za DELO V STREŽBI v bifeju v Poljanah. 65-378 9591

Redno honorarno delo nudim spobni "Steparici" - ŠIVLJI. Sifra: REDNO 9594

FANTA starega 15 let s končano osnovno šolo, z veseljem do mizarskega poklica, takoj sprejem. Možnost kasnejšega štipendiranja. 061/191-642 9653

KV KUHARICO ali KUHARJA redno ali honorarno zaposlimo na Bledu. Nudimo dober OD. 77-577 9739

NATAKARICO, pripravnico, zaposlim. 217-720 9786

Iščemo resnega PRIPRAVNIKA kuhanstva za daljšo dobo, ki ima veselje do kuhanstva. 41-700, od 11. do 23. ure. 9791

ZIVALI

BIKCA simentalca, težkega 40 kg, prodam. 65-482 9555

KOKER ŠPANEJE, zlatorumene, z rodonikom, stare 7 tednov, prodam. 621-632 9583

TELETA simentalca, starega do 14 dni kupim. 70-411 9774

BRAK JAZBEČARKI, stari 9 tednov, prodam. 70-380 9629

PRAŠIČKE, težke 25 kg, prodam. Spodnji Brnik 15 9630

KRAVO po izbriri, prodam. Lancevo 31 9634

KOZICO in KOZLIČKA, stara dva meseca, prodam. 64-036 9637

Brejo TELICO in KRAVO, prodam ali menjam za jalovo. Vrmaše 42, Škofja Loka 9640

KOZO z mladičem, ugodno prodam. Podhom 7, Zg. Gorje 9646

KRAŠKEGA OVČARJA, čistorodnega, starega 10 tednov, ugodno prodam. 68-655 9585

MOLZNO KRAVO, prodam. Voglje, Na vasi 17, Šenčur. 9586

Tigraste NEMŠKE BOKSERJE, ugodno prodam. 401-178 9595

KRAVO simentalko, po prvem teletu, prodam. Koritno 5, Bled. 9596

TELČKO, stara 2 meseca, težko 110 kg, prodam. 58-373 9600

TELČKO simentalko, staro 6 tednov, za nadaljnjo rejo, prodam. Gorlar Anton, Gosteče 14, Škofja Loka. 9605

KRAVO po tretjem teletu, s teličkom ali brez, prodam. Ažman Peter, Krnica 21, Zg. Gorje. 9607

KRAVO s prvim teletom in 9 mesecov brejo, simentalki, prodam. Suha 5, Kranj. 9617

KOKER ŠPANEJE - zlatorumene, prodam. 47-281 9628

Mlado KRAVO pred drugo telitvijo in deset mesečne KOKOŠI nesnice, prodam. Voglje, Krožna pot 17, 49-239 9647

BIKCA, težkega 130 kg, prodam za nadaljnjo rejo. Podhom 4, Zg. Gorje. 9658

BIKCA frizija, starega 7 tednov, prodam. 49-514 9667

3 PUJSKE, težki po 30 kg, prodam. 65-360 9674

Mlaude HRČKE, prodam. 324-120 9680

KRAVE po izbiri in TELCI, težki 300 kg, prodam. 695-095 9746

KRAVO, brejo, prodam. Lahovče 43 9747

KRAVO simentalko z drugim teletom ali brez, prodam. Trboje 31 9754

BIKCA simentalca 7 dni starega, kupim. 422-806 9755

Več parov NIMF z vso opremo in hrano, prodam. 44-567, popoldan 9763

TELETA, težkega 110 kg, prodam. Sušnik, Sp. Bela 8, 45-305 9765

KRAVO, brejo en mesec, prodam. Demšar, 66-708 9769

BIKCA, simentalca, en mesec starega, prodam. Smolej Janez, Sp. Rute 27, Gozd Martuljk 9770

OSMRTNICA

Sporočamo žalostno vest, da nas je zapustil naš upokojeni sodelavec iz Tovarne Sava Tech - obrat Valjarna

SLAVKO CELESTINA

rojen 1906

Od njega smo se poslovili v torek, 21. julija 1992, ob 17. uri na pokopališču v Kranju.

DELOVNI KOLEKTIV
SAVA KRANJ

ZAHVALA

Nekje na Dolenjskem so kraji, hiša, vinograd, košček polja... Tam so meseci sami maji, tam sem nekoč bil doma.

Mnogo prezgodaj, v 57. letu starosti, nas je zapustil naš dobrski mož, oče, stari ata, brat in tast

MARTIN TURK

z Brezij, Črnivec 25/a

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem, znancem in sovaščanom za pomoč, tolažbo, darovane vence, cvetje in izraze sožalja v najtežjih trenutkih. Posebna zahvala dr. Ažmanu iz SB Jesenice in njegovi strežni ekipi. Prav tako posebna zahvala hišnemu zdravniku dr. Podlesniku. Posebej se zahvaljujemo tudi lovcom LD Begunščica in drugim lovskim tovarisem za številno udeležbo in lovski pogrebni obred. Zahvala tudi g. župniku za lep pogrebni obred. Zahvala tudi govornikom in praporščakom, ter vsem, ki ste ga pospremili v tako velikem številu na njegovih zadnjih potih.

ŽALUJOČI: žena Mira, hčerki Bojana in Romana z družinama, brat in sestre ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

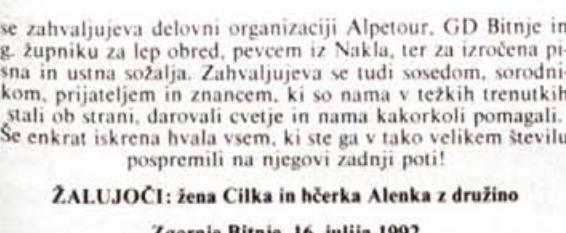
Ob boleči in mnogo prezgodnji smrti našega dragega očaja

IVA JERŠETA

se zahvaljujeva delovni organizaciji Alpetour, GD Bitnje in g. župniku za lep obred, pevecem iz Nakla, ter za izročena pisna in ustna sožalja. Zahvaljujeva se tudi sosedom, sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so nama v težkih trenutkih stali ob strani, darovali cvetje in nama kakorkoli pomagali. Še enkrat iskrena hvala vsem, ki ste ga v tako velikem številu našli in pospremili na njegovih zadnjih potih!

ŽALUJOČI: žena Cilka in hčerka Alenka z družino

Zgornje Bitnje, 16. julija 1992

V SPOMIN

Ni je večje bolečine, kot v dnevih bede nositi v srcu srečnih dni spomine.

DARJU DIMNIKU

27. julija mineva žalostno in boleče peto leto, odkar je prenehalo biti mlado srce našega sina in očka.

Hvala vsem, ki ga ohranjate v spominu in obiskujete njegov prerni grob!

Vsi tvoji, ki te pogrešamo

Kranj, julija 1992

ZAHVALA

Po hudi bolezni je našel svoj mir

PETER JENKO

Bognarjev Peter iz Pungarta

Zahvaljujemo se sorodnikom, sosedom in znancem za podarjeno cvetje in izrečeno sožalje ter g. župniku iz Sore in g. Rafaelu za lep pogrebni obred. Hvala tudi Domu oskrbovancev Škofja Loka ter borcem za zapete žalostinke.

ŽALUJOČI: mama in sestre z družinami

ZAHVALA

Ob boleči izgubi drugega sina, brata in nečaka

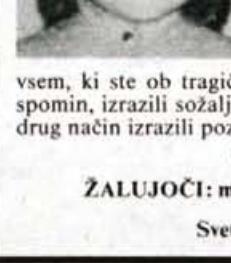
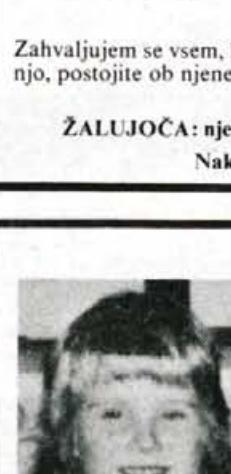
DRAGANA PETROVIČA

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za podarjeno cvetje, izrečeno sožalje in spremstvo na njegovih zadnjih potih. Lepa hvala tudi g. župniku za pogrebni obred in pevcem bratom Zupan za zapete žalostinke.

Vsem še enkrat najlepša hvala!

VSI NJEGOVI

Orehk, Straža pri Novem mestu, Mlaka, 20. julija 1992

zahvaljujem se vsem, ki z ljubezijo ohranjate spomin na njo, postojite ob njenem grobu s šopkom cvetja in ji prižigate sveče!

ŽALUJOČA: njena neutolažljiva hčerka Tatjana

Naklo, 26. julija 1992

V SPOMIN
Ljubila si zemljo in cvetoča polja,
ljubila si dom in družino,
a v tihem bolečem pričakovanju
dneva poletja,
odsela si v večni mir.
K počitku leglo je telo,
a delo tvoje in ljubezen
pozabljeno ne bo.
V čistost pomladnega dne
je ujeto Tvoje ime.
V vežeh, ki so močnejše
od življenja in smrti
se bomo vedno znova in znova
iskrili...

26. julija se bo izteklo leto
nenadomestljive globoke
praznine, ko je za vedno
zaprla svoje trudne oči moja
ljuba skrbna mami

ZAHVALA
Ob tragični izgubi drage hčerke in vnukinje

MAJE SELIČ
roj. 19. decembra 1985

vsem, ki ste ob tragični izgubi naše Maje počastili njen spomin, izrazili sožalje, darovali cvetje ali na kakršenkoli drug način izrazili pozornost in sočustvovanje, prisrčna in iskrena hvala!

ŽALUJOČI: mamica Mojca in ostali domači

Sveti Duh, julija 1992

ZAHVALA
Ob boleči izgubi naše drage mame, babice, prababice, sestre in tete

FRANCKE VRTNIK
iz Sp. Brnika

MENJALNIŠKI TEČAJI: Prejšnji teden, zlasti okrog 15. julija, je poletna vročina stopila led na slovenskem tolarju. Opazno so se dnevno povečevali nakupni in prodajni tečaji deviz, že pred tem so poslovne banke določevale podjetniške tečaje med 53,00 in 54,00 SIT za marko. Kljub dopustom, pomanjkanju tolarjev in sorazmerno dobri ponudbi deviz je zavladala raha panika - čutiti jo je bilo še v začetku tega teda. Tečaji v gorenjskih menjalnicah so bili včeraj že umirjeni - večidel so ostali na pondeljkovi ravni. V večini menjalnic so tedenski odkup, ter prodajo deviz ocenili kot povprečno. V nekaterih menjalnicah se je naval iz začetka tedna povsem umiril, ponovni skok pričakujejo konec naslednjega tedna, ko bodo izplačevane julijske povečane pokojnine. V menjalnicah so s posti v tem tednu zadovoljni: zaradi stimulativnih odkupnih tečajev je bilo več ponudbe, s tem večja prodaja. Razlike med nakupnim in prodajnim tečajem deviz je med enim in štirimi tolarji. Razveseljiv je podatek iz menjalnic Invest v Škofji Loki, Otok Bled, Aval Bled in Geoss Medvode, da je tudi ponudba hrvaških dinarjev precej boljša. V Kranju jih ima Hranilnica LON (Koroška 27).

Vsekakor pa se vam bo v posameznih menjalnicah še zgodilo, da bo devizna blagajna prazna - občasno je povpraševanje še večje od ponudbe. Devize so tako ali drugače še vedno deficitarna zadeva, menjalniški trg niha in če je občasno mark veliko na razpolago, je prav tako možno, da jih še isti dan tudi močno zmanjka.

Včeraj, v četrtek, 23. julija, so ob 16. uri bili menjalniški tečaji:

menjalnica	valuta, nakupni / prodajni tečaj			DEM	ATS	HRD
Abanka Kranj (Tržič, Jesenice)	53,10	56,00	7,45	7,94	31/35	-
Aval Bled	55,00	56,20	7,77	7,88	27/33	-
Geoss Medvode	55,20	56,50	7,50	7,95	30/35	-
Hranilnica LON, d. d. Kranj	54,90	56,80	7,70	8,10	35/40	-
HIDA - Ljubljanska tržnica	55,00	56,50	7,77	8,07	30/35	-
INVEST Škofja Loka	54,80	56,60	7,78	8,05	33/35	-
LB - Gorenjska banka Kranj	52,60	56,90	7,23	8,23	-	-
Lorema Bled	55,15	56,00	7,50	8,00	-	-
Merkur - Partner Kranj	54,70	56,80	7,77	8,07	-	-
Otok Bled	55,00	56,20	7,77	7,88	27/33	-
Poštna banka, d. d. (na pošti)	53,00	55,50	7,40	7,95	-	-
SHP - Sl. pos. in hranilnica Kr.	54,80	56,00	7,70	7,90	-	-
SKB Kranj (Radovljica, Šk. Loka)	54,70	56,80	7,77	8,07	27/35	-
Sloga Kranj	54,70	56,30	7,65	8,05	-	-

BORZA: Včerajšnji sestanek Ljubljanske borze d.d. je zabeležil rahlo povečan promet. Banka Slovenije pa je z izdajo dvodelnih blagajniških zapisov v začetku tega meseca (LB - Gorenjska banka d.d. jih je začela prodajati 10. julija) dobro razgibala slovenski trg vrednostnih papirjev. Včeraj so "dvojčki" prvič kotirali na Ljubljanski borzi d.d.: borzni tečaj za devizni del "majhnega dvojčka", ki se glasi na 100.000,00 SIT, je 106,0. za "veliki dvojček", ki se glasi na 1 milijon tolarjev, pa 106,5. Dvodelni blagajniški zapisi kotirajo posebej tolarški in devizni del ter kot celota.

Glede na zadnje borzne sestanke je oživel promet s popullarno obveznico RSL 2, ki ji je tudi prijetno porasel borzni tečaj. Dosegel je namreč 77,4. Tečaj v torek je obstal na 74,6. Borzna uspešnica zadnjega meseca je obveznica koncerna Gorenje - tudi včeraj je bilo na Ljubljanski borzi z njim veliko prometa, tečaj je bil 75,5 (torkov je bil 74,0). Prejšnjo sredo je zapadel v plačilo kupon obveznic Gorenje - investitorji so bili konkretno izplačani, zato zaupanje in živahan promet z obveznico Gorenje ni naključen. Obveznici oziroma njenemu tečaju se prav nič ne poznajo kadrovske spremembe v vodstvu koncerna Gorenje.

Borzni tečaj nemške marke je včeraj s 53,85 (prejšnji četrtek - v torek ni bilo prometa z blagajniškimi zapisi Banke Slovenije v DEM!) porasel na 54,30. Takšen je tudi podjetniški prodajni tečaj večine poslovnih bank - z vrednosti okrog 50 DEM iz začetka julija je 10-odstotni popravek borznega tečaja kar precej, a verjetno manj, kot pričakujejo izvozniki, ki strahoma zaključujejo šestmesečno balanco poslovanja in napovedujejo redce številke v polletnem periodičnem obračunu zaradi neustreznega tečaja doljarja v maju in juniju. Na borzi so včeraj trgovali le s 60-dnevнимi blagajniškimi zapisi Banke Slovenije, ki se glasijo v DEM - ter seveda prvič in živahnio z deviznima deloma obeh dvodelnih blagajniških zapisov.

Uradni tečaj: Na tečajni listi Banke Slovenije veljajo

	nakupni	srednji	prodajni
Avstrija	100 ATS	725.1979	727.3800
Nemčija	100 DEM	5104.1517	5119.5102
Italija	100 ITL	6.7323	6.7526
Švica	100 CHF	5763.6080	5780.9509
Jugoslavija	100 YUD		32.0000
R/Hrvaška	100 CRD		30.0000

Podjetniški tečaj: Na tečajni listi Ljubljanske banke d.d. za obračun deviznih prilivov in odlivov veljajo

	nakupni	prodajni
Avstrija	100 ATS	781,44
Nemčija	100 DEM	5500.000
Italija	100 ITL	7.2545
Švica	100 CHF	6210.6000
ZDA	1 USD	81.8455
		82.4407

NASVET

PO HRVAŠKE DINARJE IN MARKE V MEDVODE!

Za 1.000,00 hrvaških dinarjev boste odsteli le 350,00 tolarjev. Menjalnica GEOSS v Medvodah je odprta vsak dan od 9. do 18.30 ure, poklicete pa jih lahko po telefonu: 061/611-276

Sive telefonske lise izginjajo

Čeprav se PTT podjetje Kranj srečuje z enakimi ali celo večjimi težavami kot celotno naše gospodarstvo, jim na področju telekomunikacij oziroma telefonije uspeva uresničevati začrtani program. Zdaj je na Gorenjskem že 50 tisoč telefonskih naročnikov.

Kranj, 23. julija - V teh dneh PTT podjetje Kranj na Gorenjskem končuje z vključevanjem novih telefonskih naročnikov nekatera večja za letos načrtovana dela v Zgornjesavski dolini in na Škofjeloškem območju. Sicer pa se Gorenjska na celotnem področju telekomunikacij ob velikih naporih PTT podjetja vse bolj kakovostno odpira, pri čemer postopoma "iz katastra pokritosti s telefoni" vse bolj izginjajo sive (nepokrite) lise.

S postopnim vključevanjem 255 novih in prevezavo 196 dosedanjih v novo centralo v Mojsstrani ter 119 novih in 44 dosedanjih v Ratečah bo na tem območju v Zgornjesavski dolini v jeseniški občini uresničen načrtovani program izgradnje sodobnega in kakovostnega telefonskega omrežja, ki vključuje izgradnjo objektov, novih central, prenosne sisteme in krajevnega omrežja.

V PTT podjetju Kranj, kjer bodo v teh dneh vključili 50-tisočega telefonskega naročnika na Gorenjskem, so nam povedali, da so kakovosten uspeh zabeležili junija, ko so vključili glavno digitalno telefonsko centralo v Kranju preko digitalnega prenosnega sistema v tranzitno telefonsko centralo v Ljubljani. S tem so uresničili kakovostno raven normalnega telefonskega prometa na tej relaciji.

Z vključitvijo Mojsstrane je zdaj urejena telefonska povezava tudi z Radovno. Sicer pa sta v jeseniški občini za naprej na vrsti med drugim še Kranjska Gora in Blejska Dobrava, kjer vse poteka nekako po programu, problem pa je odsek Gozd Martuljek - Kranjska Gora, kjer bo najprej potrebno projekt prostorsko opredeliti.

V radovljških občinah se pospešeno začenja delo tudi v Radovljici in sicer v prvi fazi na območju Predtrga, kjer pa je skleniteljev pogodb za telefon sicer manj, kot je bilo pred časom interesentov. Vendar pa si podjetje skupaj z občino prizadeva, da bi našli finančno pokritje. Akcija v Radovljici pa je sicer povezana in hkrati mora biti usklajena z izgradnjo mednarodnega optičnega kabla Kranj - Radovljica, vključitvijo centrale in izgradnjo

krajevnega omrežja. Laže pa gre na Bledu (Rečica, za Grado, Podhom, Zasip), kjer z adaptacijo omrežja uresničujejo pogodbе z novimi naročniki. Kar pa zadeva Mlino in Bohinjsko Belo, se PTT podjetje in občina dogovarjajo z Ministrom za obrambo zaradi zagotovitev tudi njihovih potreb za Center na Bohinjski Beli. Glede naročnikov stvari potekajo po programu, z Ministrom za obrambo pa pogovori še niso končani.

V Škofjeloških občinah poteka vključevanje na področju Žirov, končujejo pa tudi dela na območju Davče in Sorice. V programu pa je še zamenjava v povečanje telefonske centrale v Gorenji vasi in razširitev centralne v Bukovici ter povečanje zvez med Kranjem in Škofjo Loko. Ob uresničevanju za letos načrtovanega Gorenjskega programa na področju telefonije oziroma telekomunikacij pa je v kranjskih občinah treba omeniti nenačadne tudi manjše dograditve krajevnega omrežja na območju mesta. V Tržiču pa se bodo začela montažna dela za montažo vozil.

čne telefonske centrale Tržič, ki bo omogočila nove priključke za mesto Tržič in ustrezne digitalne medkrajne priključke z glavnim centralo v Kranju. Vzporedno potekajo tudi montažna dela na radiotelefonem sistemom Kranj - Tržič.

Nasprotno pa se, kot pravijo v PTT podjetju, srečujejo pri uresničevanju programu z velikimi težavami zaradi lanskih dogodkov (pri materialih - kabli), po drugi strani pa zaradi pomanjkanja denarja. In nenačadne tudi na tako imenovanem normativnem področju, kjer v zvezi z atestimi prihaja s samostojno državo do neurejenosti in nejasnosti. Posledice pa se odražajo v samovoljnem vključevanju neustreznih terminalnih naprav, kar poslabšuje kakovost telefonskega prometa. Zato si bodo v PTT podjetju še posebej prizadevali, da se tovrstni normativi čimprej urejijo. Kljub vsem težavam pa ob uresničevanju programa velja ocena, da se Gorenjska telekomunikacijsko vse bolj kakovostno odpira in odpravlja še zadnje, najbolj trdovratne sive telefonske lise. ● A. Žalar

Zakon o neodvisnih proizvajalcih električne energije

Začetek razbijanja monopolov?

Ljubljana, 21. julija - Zveza društev za male hidroelektrarne in Zeleni Slovenije predlagajo Zakon o neodvisnih proizvajalcih električne energije, ki je že vložen v republiški skupščini in naj bi ga obravnavali že prihodnji mesec. Predlagatelja med drugim terjata obvezni odkup energije proizvedene v malih elektrarnah. Ministrstvo za energetiko pa meni, da bo takšen zakon porušil ravnovesje med zasebnimi in državnimi proizvajalcimi energije.

V prejšnjem gospodarskem sistemu je bil monopol takratnega Elektro gospodarstva Slovenije več kot očiten, saj so se zasebni proizvajalci energije le stežka vključevali v elektroenergetski sistem. V Sloveniji imamo trenutno nekaj nad 200 malih elektrarn, z močjo okoli 120 megavatov, kar v letni proizvodnji pomeni 23,4 milijona kilovatnih ur. To pomeni, da male elektrarne letno proizvedejo 0,3 odstotka vse potrebine energije (oziroma toliko kolikor porabimo v Sloveniji v enem dnevu). Neodvisni proizvajalci električne energije naj bi po sprejetju zakona imeli bistveno ugodnejši položaj, hkrati pa naj bi izrabili tudi vse ostale obnovljive energetske vi-

re, med katere prištevamo geotermalno, sončno in bioenergijsko. Energetski potencial, ki je primeren za male elektrarne, znaša okoli 350 megavatov, to pa je znatno več, kot jih trenutno izrabljamo. V zaključni fazi je več projektov, s katerimi bi lahko proizvedli novih 15 megavatov, sofinanciralo pa naj bi jih Ministrstvo za energetiko, ki razpolaga z 220 milijoni tolarjev sredstev za posojila. Doslej so razporedili samo 54 milijonov, zato Zveza društev za male HE očita ministrstvu, da je sredstva porabili nenačensko. Podajanje žogice o nenačenski porabi sredstev pa s

lantič, doma s Hriba pri Predvoru, z oprom kadettom peljal po novi cesti od brniške proti Britofu. Iz nepojasnjene vzroka je zapeljal na desno bankino, od tam nazaj na cesto, kjer ga je začelo zanašati, avto je skrenil s ceste v desno čez nasip. Po devetih metrih letenja se je vozilo še enkrat odobil od tal in po dyanajstih metrih pristalo na strehi. Balantica so hudo ranjena steni, kjer so bila zložena drva. Gasilci, ki so skušali požar pogasiti, so povedali, da so bila vrata in vsa okna zaprta. Na podlagi ugotovitev na kraju in na podlagi zbranih obvestil je komisija UNZ morebitni samovžig izključila. ● H. J.

Vlomilci odnesli 260.000 SIT